

Gorenjski Glas

PETEK, 23. OKTOBRA 2015

LETO LXVIII, št. 85, CENA 1,70 EUR, 14 HRK | ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK | ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH | INFO@G-GLAS.SI | WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Begunci za nekaj ur obtičali na Jesenicah

V torek zvečer in v noči na sredo je okrog 135 beguncev in migrantov z rednimi vlaki za Beljak želelo v Avstrijo. Avstrijski varnostni organi so jim zavrnilo vstop v Avstrijo, zato so obtičali na jeseniški železniški postaji. Po nekaj urah so se – sicer neradi – z vlaki vrnili nazaj proti Ljubljani.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Vzhod Slovenije je preplaval begunski val. Po podatkih Policije je samo v sredo v našo državo vstopilo neverjetnih 12.616 beguncev in migrantov, doslej pa skupaj (do včeraj dopoldne) že več kot 38 tisoč. Med njimi prevladujejo državljani Sirije, sledijo Afganistanci in Iračani. Približno polovica med njimi je žensk in mladoletnih otrok. Izjemen pritisk na slovensko mejo se je nadaljeval tudi včeraj, razmere na vhodu države so

komaj še obvladljive, naporu policije, civilne zaščite in prostovoljcev pa so na robu zmogljivosti...

V torek popoldne je begunski val nepričakovano pljusnil tudi na Gorenjsko. Okrog 115 beguncev in migrantov se je namreč z rednim vlakom, ki pelje iz Ljubljane proti Beljaku, pripeljalo do Jesenic. Toda avstrijski varnostni organi so jim zavrnilo vstop v Avstrijo; Avstrija namreč vztraja, da je edina vstopna točka v njihovo državo Šentilj. Kot je povedal Bojan Kos

s Policijske uprave Kranj, je bilo med prebežniki največ državljanov Sirije in Libanona, ki so v Sloveniji že registrirani, zato imajo dovoljenje za gibanje. Potem ko niso mogli nadaljevati poti proti Avstriji, so nekaj ur čakali na jeseniški železniški postaji. Med njimi je bilo precej družin z majhnimi otroki pa tudi mladih moških, ki so vztrajali, da hočejo v Avstrijo in naprej v Nemčijo, saj so imeli veljavne vozovnice proti Beljaku oziroma Münchnu.

► 2. stran

Med begunci in migranti, ki so za nekaj ur obtičali na jeseniški železniški postaji, je bilo največ Sircev in Libanoncev. / Foto: Andraž Sodja

Umrl je France Bučar

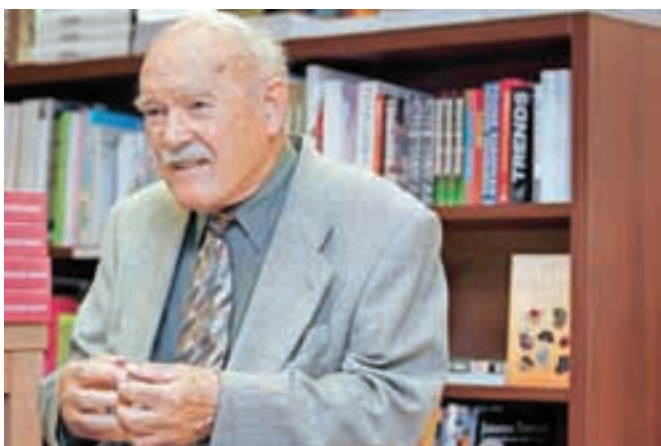
V 93. letu starosti se je poslovil starosta slovenske politike dr. France Bučar, prvi predsednik demokratično izvoljene slovenske skupščine in oče slovenske ustave.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kranj – France Bučar se je rodil leta 1923 v Bohinjski Bistrici. Že v dijaških letih

se je v Ljubljani pridružil Osvobodilni fronti, zaradi česar so ga leta 1942 okupatorji zaprli.

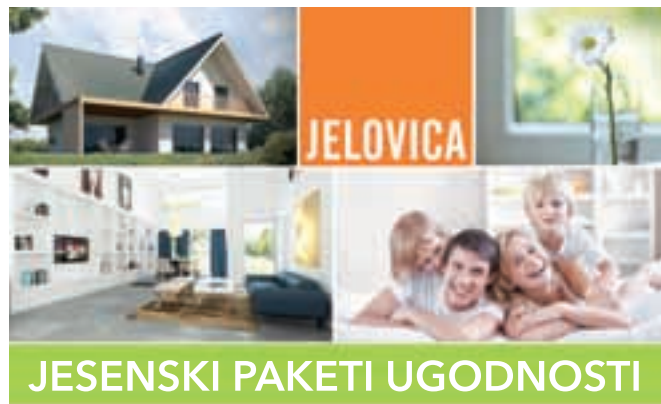
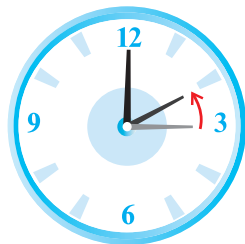
► 2. stran

Dr. France Bučar / Foto: Gorazd Kavčič

Ure za eno uro nazaj

V nedeljo bomo prešli nazaj na srednjeevropski pasovni čas. Ob treh ponoči bomo urine kazalce pomaknili za eno uro nazaj, na drugo uro. Noč bo torej eno uro daljša.

Lesena pergola
Lesena terasa
Pametna inštalacija
Toplotna črpalka
Žaluzije
Dimnik
PGD z vodilno mapo
Komarniki

Več o akcijskih paketih: jelovica-hise.si

120.

GLASOVA PREJA

Ponosni na Petra

Smučarski skakalec **Peter Prevc** je prvi, ki je poletel do magičnih 250 metrov, v Vikersundu, 14. februarja 2015. Je eden najboljših slovenskih športnikov, doma je v Selški dolini, njegov matični klub je SK Triglav Kranj. Gorenjci smo nanj zelo ponosni. O njegovih skakalnih podvigih in o drugih rečeh ga bo spraševal **Miha Naglič**.

Preja bo v četrtek, 5. novembra 2015, ob 18. uri v telovadnici pod skakalnico v Kranju.

Če želite, se lahko pol ure pred začetkom Preje udeležite vodenega ogleda Smučarskega skakalnega centra Gorenja Sava. V tem primeru se dobimo ob 17.30 pri spodnji postaji žičnice. V živo si bomo ogledali še nekaj skokov pod žarometi.

Pokrovitelj večera je **Domel Železniki**.

Prosimo vas, da svojo udeležbo na Glasovi preji sporočite po tel. št.: 04/201 42 10 vsak dan od 7. do 15. ure ali po e-pošti na: dina.kavcic@g-glas.si

Vstop je prost, brezplačno parkirišče zagotovljeno. Prisrčno vabljeni!

AKTUALNO

Odrpli loško obvoznico

V torek so odrpli škofjeloško obvoznico v Poljansko dolino, v sredo je po njej stekel promet. To je bil zgodovinski projekt, je dejal škofjeloški župan Miha Ješe, kajti za štiri kilometre dolgo obvoznico so potrebovali štiri desetletja in več kot petdeset milijonov evrov.

3

EKONOMIJA

Term v Kranjski Gori še ne bo

Skupni projekt Slovenskih železnic in Term Olimia, da bi na mestu sedanjega Železničarskega doma v Kranjski Gori postavili moderno termalno kopališče, očitno zaradi zaostrenih gospodarskih razmer ne bo uresničen.

15

ZANIMIVOSTI

Popoln zavoj je postal rutina

V Slovenijo je spet prišel Šved Ingemar Stenmark, svetovna smučarska legenda – tokrat, da obeleži 70-letnico Elana. Tudi zdaj se je najprej ustavil v Radovljici pri svojem dolgoletnem serviserju, prijatelju Juretu Vogelniku.

16

GG+

Na Grintovec ali v ložo

»V dvesto letih so na Slovenskem čarovništva obsodili več kot petsto ljudi,« je povedal gost Glasove preje, zgodovinar dr. Matevž Košir, o prostozidarjih pa: »Tudi Slovenci imamo prostozidarsko zgodovino, danes v Ljubljani deluje Velika loža Slovenije.«

21

VREME

Zjutraj in dopoldne bo po nižinah megla ali nizka oblačnost, čez dan pa bo sončno.

4/14 °C

jutri: sončno

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Razstava v avli Gorenjskega glasa

Vse do konca krompirjevih počitnic, to je do petka, 30. oktobra, si v avli Gorenjskega glasa v Kranju lahko ogledate razstavo slik akademsko izobraženih, priznanih in uveljavljenih slikark in slikarjev Brigitte Požegar Mulej, Klementine Golija, Franca Vozlja, Jožeta Trobca, Jožeta Eržena in Klavdija Tutte. Razstava je nastala v sklopu obširnega likovnega festivala, ki ves oktober poteka v številnih galerijah in drugih razstavnih prizoriščih v Kranju in okolici, 4. mednarodnega festivala likovnih umetnosti Kranj 2015. Razstavljena dela prikazujejo sodobno pokrajino, kar je tudi tema letošnjega festivala. Na ogled vas vabimo vsak dan od 7. do 15. ure, ob sredah do 16. ure. Sedež Gorenjskega glasa je nasproti glavne avtobusne postaje v Kranju, poleg nebotičnika in lekarne. Veseli bomo vašega obiska, hkrati pa vam želimo prijetne počitnice, če si jih boste privoščili.

Franc Vozelj

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme CILKA FRANTAR iz Cerkelj.

Umrl je France Bučar

◀ 1. stran

Leta 1944 je pobegnil in se pridružil partizanom Kokrškega odreda. Maja 1945 je vkorakal v Celovec, kjer je dočkal konec vojne, nato je do leta 1946 deloval v Knoju in Ozni. Doštudiral je pravo in poldrugo desetletje služboval v državnih organih, pozneje je delal na ljubljanski pravni fakulteti. Zaradi kritičnih objav o samoupravljanju in takratnih političnih idejah so ga leta 1978 odstranili z univerze in začelo se je njegovo obdobje oporečništva. Leta 1988 je na povabilo nemškega evropskega parlamentarca Otta von Habsburga nastopil na rednem zasedanju Sveta Evrope v Strasbourgu in s predstavitvijo razmer v tedanji Jugoslaviji vzbudil pozornost mednarodne javnosti. Zaradi poziva svetu, naj ne kreditira propadlega projekta, imenovanega Jugoslavija, ga je takratna oblast proglasila za narodnega izdajalca. Leta 1989 je bil med ustanovitelji Slovenske demokratske zveze (SDZ), ki je veljala za jedro koalicije Demos. Demos je zmagal na prvih demokratičnih

volitvah leta 1990, France Bučar je bil imenovan za predsednika slovenske skupščine in predsednika ustavne komisije, sodeloval pa je tudi pri pripravi nove slovenske ustave. Kot predsedujoči skupščini je 25. junija 1991 razglasil Temeljno ustanovno listino o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije, 23. decembra pa sprejel nove slovenske ustave. Starosta slovenske države in ustave je bil nato do leta 1996 poslanec državnega zbora. Po koncu svoje aktivne politične poti se je posvetil pisanju knjig s politično, ekonomsko in pravno vsebino: Slovenija in evropski izzivi, Demokracija in kriza naših ustavnih institucij, Porušena harmonija sveta, Rojstvo države, Slovenci in prihodnost, Temelji naše državnosti in Prelom, do katerega ni prišlo. Vodil je tudi slovensko Panevropsko gibanje.

Žalna seja za pokojnim prvim predsednikom demokratično izvoljenega slovenskega parlamenta bo danes dopoldne v državnem zboru, Franceta Bučarja bodo pokopali danes ob 15. uri v domači Bohinjski Bistrici.

Z recitalom nad tabuje

Dijaki tretjega letnika mednarodne mature na Gimnaziji Kranj so s protivojnim recitalom Begunstvo na Slovenskem v 20. in 21. stoletju poskušali odstreti zastor s tabu teme, s katero se sooča vsa Evropa.

MATEJA RANT

Kranj – Begunci niso pravi problem, so le posledica pravega problema, je bilo osrednje sporočilo protivojnega recitala, ki so ga dijaki kranjske gimnazije z mentorica Barbaro Logar in Patricijo Veldin v torek pripravili na Glavnem trgu. Ob prebiranju pesmi in besedil slovenskih avtorjev, posvečenih beguncem in begunstvu, so se sprehodili skozi različna obdobja selitev na slovenskem ozemlju. Dijaki 3. c razreda so ta dan pripravili še zbiralno akcijo Odprimo omare, odprimo srce, v okviru katere so zbirali oblačila, plenice in higienske potrebščine za vse ljudi v stiski. Odziv na zbiralno akcijo je presegel njihova pričakovanja.

Ideja, da bi spomin na begunstvo na Slovenskem obudili prek recitala, se je dijakom porodila ob temi holokavsta, ki so jo ves mesec obravnavali pri pouku. »Mnogi danes pozabljajo, da so bili nekoč tudi med Slovenci begunci,« je poudarila Barbara Logar. Kranjski župan Boštjan Trilar se jim je zahvalil in jim čestital za njihovo

Foto: Gorazd Kavčič

Dijaki kranjske gimnazije so v torek pripravili protivojni recital Begunstvo na Slovenskem.

pobudo, saj je prepričan, da moramo v sedanjih trenutkih pokazati sočutje in prestopiti meje naroda in rase. Priznal je, da si tako kot še marsikdo ne zna predstavljati, kako je biti begunec. »Sprasheval sem se, kako je v eni uri pospraviti, kar lahko vzameš v roke, in za vedno zapustiti dom, družino in prijatelje ter se znajti med tujimi ljudmi, ki ne govorijo tvojega jezika in te celo gledajo sovražno,« se je poskušal vživeti v kožo begunca. In ob tem dodal, da pa vsekakor

ve, kako težko je mnogim že ob tem, če za kakšno uro ostanejo brez elektrike.

Dijakinja Katarina Minatti je v uvodu v tematiko recitala poudarila, da so ta čas razmere na svetu skrb zbujačoče. »Vojna se je naselila na Bližnji vzhod, a kar je še huje – vcepila se je v naše glave. Ni važno, kako hude so zgodbe, še bolj strašni so komentarji. Spodbujanje sovražstva je nekaj, česar v nobenem primeru ne bi smeli dovoliti.« Zato so z recitalom želeli prikazati vojno – njen

nesmisel in posledice z različnih vidikov. Ob tem se zavedajo, je dodala, da bo nekaj dijakov zelo težko ustavilo vojno. »A prepričana sem, da jo lahko ublažimo in celo preprečimo novo, če samo malo spremenimo edino stvar, na katero lahko vplivamo – naš pogled.« Zato je v nadaljevanju dijakinja Zala Rauter predstavila proces selitev na slovenskem ozemlju od sredine 19. stoletja pa do danes, ko se je z ozemlja današnje Slovenije izselilo okrog pol milijona ljudi.

Begunci za nekaj ur obtičali na Jesenicah

◀ 1. stran

Stanje na železniški postaji je bilo sicer mirno, le v nekem trenutku se je skupina

mladih moških ulegla na tere in na ta način želela izsiliti odhod v Avstrijo. Na postaji je bilo prisotnih nekaj deset policistov.

V skupini, ki se je do Nemčije skušala prebiti z vlakom prek Jesenic, je bilo veliko družin z otroki. / Foto: Andraž Sodja

Foto: Andraž Sodja

Vztrajali so, da hočejo v Avstrijo in naprej v Nemčijo, saj so imeli veljavne vozovnice proti Beljaku oziroma Münchnu.

Čeprav je bil prihod beguncev na Jesenice nepričakovano, pa so se jeseniška humanitarna društva takoj organizirala. Prvo najnujnejšo hrano in vodo so prinesli člani jeseniške islamske skupnosti, prostovoljci društva UP in Rdeči križ Jesenice. Med prostovoljci je bilo tudi kar nekaj Jeseničanov, ki so prišli pomagati in so prinesli hrano, pižamo, odeje ... Zvečer je namreč postalo zelo hladno in zlasti ženske z majhnimi otroki so bile zelo premražene. Po nekaj urah so Slovenske železnice zagotovile vlak, ki je begunce odpeljal nazaj v Ljubljano oziroma naprej proti Mariboru in mejnemu prehodu Šentilj.

Čeprav neradi, so se nekaj minut čez osem vsi prostovoljno vkrcali na vlak in odpeljali.

Pozno zvečer in v noči na sredo je srečo poskušalo še devetnajst beguncev oziroma migrantov, ki so se na Jesenice pripeljali z rednim vlakom, a so tudi njim avstrijski varnostni organi vstop v državo zavrnil. Tako so se z vlakom ob 4.30 vrnili nazaj proti Ljubljani. In vsi, s katerimi smo se pogovarjali, od mlade Sirke z enomesečnim dojenčkom, mladega moškega do očeta petih otrok iz Libanona, vsi so izrazili le eno željo: »Vse, kar hočemo, je, da nas spustijo naprej ... V Nemčijo, v Nemčijo!«

Odprli loško obvoznico

V torek so slovesno odprli škofjeloško obvoznico v Poljansko dolino, v sredo je po njej stekel promet. To je bil zgodovinski projekt prejšnjega in tega stoletja, je dejal škofjeloški župan Miha Ješe, kajti za štiri kilometre dolgo obvoznico so potrebovali štiri desetletja in več kot petdeset milijonov evrov.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka – Skomine po obvoznici je v sedemdesetih letih zbudil takratni župan Zdravko Krvina, ki je dal asfaltirati cesti v Poljansko in Selško dolino, je na začetke spomnil sedanji župan Miha Ješe. Leta 1979 so cesto, ki naj bi promet speljala ven iz mesta, začeli umeščati v prostor. Od enajstih variant so jih za pet izdelali idejne načrte, leta 1991 je bila potrjena tista, ki je predvidevala tudi predor skozi Sten. Leta 1998 je trasi obvoznice pritrnilo ministrstvo za okolje in prostor. Ko so sredi preteklega desetletja za ta največji projekt na državnih cestah pridobili evropski denar, je vse kazalo, da bo obvoznica v Poljansko dolino hitro zgrajena. A se je nato večkrat zapletlo, nazadnje po propadu gradbenega podjetja Primorje, ki naj bi gradilo 712 metrov dolg predor pod Stenom, ko je bilo treba najti novega izvajalca in so to oteževale pritožbe na razpisni postopek. 23. decembra 2013 je bila slednjič podpisana pogodba z novim izvajalcem, konzorcijem podjetij Gorenjska gradbena družba, Iskra Sistemi in češkim partnerjem OHL ŽS, ki so obvoznico dogradili avgusta letos.

Cesta za Poljance in Ločane

Župan Miha Ješe se je v uvodnem nagovoru ob odprtju obvoznice zahvalil vsem zaslužnim za obvoznico od njenega umeščanja v prostor do njene dograditve. Zahvalil se je tudi prebivalcem Spodnjega trga in Poljanske ceste, ki so z dvema mirnima protestoma pritisnili takrat, ko je kazalo, da ceste ne bo. »Obvoznica je najprej namenjena Poljancem, ki se bodo odslej varneje in hitreje pripeljali v dolino, prebivalci mesta pa bodo hvaležni za mir in razvojno priložnost, ki se ponuja z umikom prometa iz starega dela Škofje Loke,« je dejal Miha Ješe.

Odprtja ceste sta se udeležila dva ministra, Boris Koprivnikar, podpredsednik vlade, ki je kot prebivalec Poljanske doline tudi sam težko čakal, kdaj bo obvoznica zgrajena. Ob tem je dejal, da je obvoznica tudi nekakšen simbol Slovencev, od tega, kako znamo zakomplicirati, pa tudi kako trmasto vztrajati, da je nekaj dokončano.

Obvoznico so slovesno odprli (od leve): Miha Ješe, Zdenka Lukančič, ministra Peter Gašperšič in Boris Koprivnikar, Irena Zore Willenpart in Damir Topolko. / Foto: Tina Dokl

Je pa tudi simbol sodelovanja, o čemer priča tekaški dogodek: Poljanci so pritekli v Škofjo Loko in se tamkajšnjim prebivalcem zahvalili, da so toliko let potrpežljivo prenašali, da so vozili po njihovih dvoriščih. Minister za infrastrukturo Peter Gašperšič je ocenil, da množična udeležba ob odprtju obvoznice kaže, kako pomembna je za tukajšnje ljudi. Žal je zelo dolgo trajalo, da so jo slednjič dobili, štiri desetletja za štiri kilometre obvoznice, katere vrednost je skoraj 52 milijonov evrov, od tega je evropskega sofinanciranja za 30 milijonov. Povedal je tudi, da je obvoznica premišljena in s spoštovanjem do narave in dediščine umeščena v prostor, predor pa sodoben in varen. Pozval je tudi k varnim in odgovornim vožnjam po novi cesti.

Štiri desetletja, štirje kilometri, petdeset milijonov

Kako doživlja odprtje poljanske obvoznice, pa smo vprašali prejšnjega župana občine Škofja Loka Igorja Drakslerja. »Glede na to, da sem se z obvoznico ukvarjal šestnajst let, je zame današnji dan precej čustven. Na odprtje je prišlo veliko ljudi, če pa se spomnim nazaj, ko smo se skupaj s sodelavci iz občinske uprave udeleževali zborov krajanov in tam predstavljali obvoznico, jih je bilo običajno malo, med njimi pa dosti tistih, ki so nasprotovali,« se je spomnil ukvarjanja s projektom v preteklem desetletju.

Slovesnosti so se udeležili tudi ostali trije župani s Škofjeloškega, Milan Čadež, Janez Žakelj in Anton

Luznar ter župan občine Tolmin Uroš Brežan, kar dokazuje, da je obvoznica tudi pomembna povezovalna cesta na tako imenovani četrti razvojni osi za severno Primorsko. Zaigral je policijski orkester, potem ko so župan Miha Ješe, vodja projekta na občini Zdenka Lukančič, ministra Boris Koprivnikar in Peter Gašperšič, vodja projekta glavnega investitorja Irena Zore Willenpart in direktor Direkcije RS za infrastrukturo Damir Topolko prerezali trak, pa so se prvi po obvoznici zapeljali starodobni kolesarji društva Rovtarji, kolesarji škofjeloškega Treking kluba in več kot sto motoristov. Danes zvečer pa se obeta še eno slavje ob odprtju obvoznice, ki bo od 18. ure naprej na Spodnjem trgu s škofjeloškimi kulturniki in glasbeniki.

Pred slavnostnim odprtjem so si obvoznico ogledali pešci, kolesarji, rolnarji, rekreativci na rolerjih in drugi. / Foto: Tina Dokl

Kramar zahteva umik upravljaljskega načrta

ANDRAŽ SODJA

Bohinjska Bistrica – Čeprav je večina predstavnikov lokalnih skupnosti na javni predstavitvi predloga upravljaljskega načrta Triglavskega narodnega parka (TNP) nasprotovala načrtu in predlagala novelacijo zakona o TNP, je predlog načrta vseeno uvrščen na današnjo sejo sveta zavoda TNP. Na to se je odzval bohinjski župan Franc Kramar, že sicer znan kot oster kritik politike Triglavskega narodnega parka, zato je na ministrico za okolje Ireno Majcen naslovil odprto pismo, v katerem jo poziva k umiku predloga upravljaljskega načrta in začetku novelacije zakona o TNP. »Z velikim presenečenjem in ogorčenjem sem prejel vabilo na sejo sveta javnega zavoda Triglavski narodni park, kjer je v vsebini dnevnega reda tudi sprejem upravljaljskega načrta,« je zapisal v pismo in spomnil na sestanek, na

katerem so župani in predstavniki lokalnih skupnosti odločno nasprotovali sprejemanju upravljaljskega načrta TNP; ministrica pa je obljubila, da bodo najprej novelirali zakon o TNP in nato ponovno pripravili upravljaljski načrt. »Tudi iz sklepov občinskega sveta, ki so bili sprejeti na seji 26. februarja letos, nedvoumno izhaja, da naj se umakne sprejem upravljaljskega načrta Triglavskega narodnega parka zaradi neskladja med ukrepi v načrtu upravljanja in zaradi poseganja v izvirnost in pristojnost občin ter neusklajenih vsebin načrta upravljanja z lokalno skupnostjo in lastniki zemljišč.«

Dopolnjeni predlog upravljaljskega načrta bo danes popoldne obravnaval svet zavoda TNP. Če ga bo sprejel, ga bo posredoval v nadaljnjo obravnavo na vlado. Svet je sicer predlog upravljaljskega načrta v začetku leta enkrat že zavrnil.

Popravek

V članku z naslovom Bohinjce zanimata blejski obvoznici (Gorenjski glas, 20. oktobra) smo zapisali izjavo blejskega podžupana Tonija Mežana, da je Občina Bled v pripravo dokumentacije in gradbenega dela na severni obvoznici vložila že več kot 2,3 milijona evrov lastnih sredstev. Podžupan zanika, da bi to izjavil, je pa povedal, da je država v pripravo dokumentacije za južno razbremenilno cesto vložila že več kot 2,3 milijona evrov in da je Občina Bled lesto poleti že sama zgradila prvi del severne razbremenilne ceste v vrednosti približno enega milijona evrov. Za netočnost se opravičujemo.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Petermel, Mateja Rant, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir;

stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, Ilovar Stritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

VODJA OGLASNEGA TRŽENJA

Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Moja Gorenjska, Letopis Gorenjska (enkrat letno), TV okno in osemnajst lokalnih prilog. / Trisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,70 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Spominska slovesnost ob krajevnem prazniku

Lancovo – Na Lancovem so prejšnji petek ob krajevnem prazniku tudi letos pripravili slovesnost v počastitev spomina na poboj prvih talcev na Gorenjskem. Talce so 17. oktobra 1941 pripeljali iz nemških zaporov v Begunjah in jih ustrelili na travniku nasproti nekdanje Remčeve žage na Spodnjem Lancovem. Slavnostna govornica na prireditvi je bila poslanka državnega zbora Irena Kotnik.

Venca so k spomeniku žrtvam fašističnega nasilja položili predstavniki krajevne skupnosti in borčevskih organizacij.

Veseli Krkine nagrade

Trije zdaj že nekdanji dijaki gimnazije Biotehniškega centra Naklo so v raziskavi dokazali, da sta v boju s povzročiteljem mozoljavosti najbolj učinkoviti eterični olji cimeta in timijana, in bili za to nagrajeni.

SUZANA P. KOVAČIČ

Strahinj – Dan gimnazije v Biotehniškem centru Naklo so prejšnji četrtek zanimivo popestrili njihovi zdaj že nekdanji dijaki četrtega letnika gimnazije Petra Kern, Anja Šivic in Aljaž Mulej, ki so tik pred začetkom študija izvedeli, da so prejeli 45. Krkino nagrado za srednješolske raziskovalne naloge. Raziskali so antibiotične učinke eteričnih olj na rast patogenih kožnih bakterij *Staphylococcus epidermidis*. Raziskovanje je potekalo v šolskem laboratoriju Biotehniškega centra Naklo pod mentorstvom profesorice Marjetke Kastelic Švab. Z raziskavo so dokazali, da sta v boju s povzročiteljem mozoljavosti najbolj učinkoviti eterični olji cimeta in timijana. »Prejeta nagrada mi pomeni priznanje za našo prizadevnost, spodbudo za nadaljnjo raziskovalno pot in seveda prispeva k moji osebnosti in strokovni rasti. Je tudi potrditev, da smo dobro delali kot ekipa,« je povedala

Od leve: Anja Šivic, Aljaž Mulej in Petra Kern

Anja Šivic, zdaj študentka prvega letnika kineziologije na Fakulteti za šport. »Naloga nam je ponudila vpogled v svet znanstvenikov in znanosti. Svoje znanje premakniti v prakso nam je razširilo obzorja in nam omogočilo, da svoje ideje bolje razvijamo in o njih razmišljamo

bolj praktično,« pa je dejala zlata maturantka Petra Kern, zdaj študentka biotehnologije na Biotehnični fakulteti. Nalogo so uspešno predstavili 18. septembra na znanstvenem simpoziju v Novem mestu, ki ga je ob podelitvi nagrad organiziralo podjetje Krka.

Aljaž Mulej, študent agronomije na Biotehniški fakulteti, pa je v imenu vseh treh poudaril, da mu vsa znanja, vključno z raziskovalno nalogo, ki jih je pridobil v letih šolanja v Biotehniškem centru Naklo, na fakulteti pridejo zelo prav.

Razpisali natečaj za regijski reševalni center

Občina Radovljica želi regijski reševalni center, v katerem bi imeli prostore policisti, gasilci in reševalci, umestiti na skrajni severozahodni del mesta Radovljica, v zeleni pas ob avtocesti in regionalni cesti, ki leži tik ob regionalni cesti proti Kropi.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Občina Radovljica razpisuje urbanistično arhitekturni natečaj za nov regijski reševalni center, ki bo združeval policijsko postajo, gasilce, civilno zaščito, nujno medicinsko pomoč in gorsko reševalno službo v skupnem kompleksu. Zaradi občutljivega in izpostavljenega območja v zeleni coni med mestom in prometnim koridorjem želi občina z

natečajem pridobiti strokovno najustreznejše urbanistične in arhitekturne rešitve za center, navezav na širše območje ter strokovne podlage za pripravo občinskega podrobnega prostorskega načrta. Rešitev mora zadovoljiti zahteven program, hkrati pa z umestitvijo čim manj posegati v trenutne kvalitete prostora, poudarja radovljiški župan Ciril Globočnik.

V prostorskem načrtu Občine Radovljica je za regijski

reševalni center opredeljeno območje, ki je umeščeno na skrajni severozahodni del Radovljice, v zeleni pas ob avtocesti in regionalni cesti, ki leži tik ob regionalni cesti proti Kropi. Glede na izhodišča natečaja bodo v center umeščeni združeni združeni policijski postaji Radovljica in Bled, nujna medicinska pomoč, gasilska zveza Občine Radovljica, katere prostori naj bi služili tudi za delo štaba Civilne zaščite in podporne

službe ter občinskega centra za obveščanje. Prostore v novem centru naj bi po načrtih imeli tudi Prostovoljno gasilsko društvo Radovljica, organizacija Rdečega križa, ki za svoje delo potrebuje skladišče, in gorska reševalna služba. V sklopu centra naj bi bila tudi poligon in stolp, namenjena predvsem usposabljanju gasilcev.

Pridobljene najboljše prostorske rešitve bo ocenjevala mednarodna komisija, ki ji predseduje priznani arhitekt Boštjan Vuga. Razpisani nagradni sklad je 15 tisoč evrov za šest najbolje ocenjenih natečajnih rešitev, rok za oddajo natečajnih predlogov pa začetek januarja prihodnje leto. Projekt izgradnje regijskega reševalnega centra je vključen v regionalni razvojni program Gorenjske 2014–2020, kar omogoča kandidaturu na razpisih za nepovratna evropska sredstva.

Sedem kandidatov za direktorja

URŠA PETERNEL

Žirovnica – Ker se dosedanja direktorica Zavoda za turizem in kulturo (ZTK) Žirovnica Maji Zupan konec leta izteče petletni mandat, je svet zavoda nedavno objavil

javni razpis za izbiro direktorja. Kot je povedala predsednica sveta Eva Knez, so prejeli sedem prijav, s kandidati, ki izpolnjujejo razpisne pogoje, pa bodo zdaj opravili še razgovore. Direktor naj bi bil predvidoma izbran v začetku

novembra. Dosedanja direktorica zavoda Maja Zupan nam je potrdila, da se je na razpis prijavila. »Želim nadaljevati dobro zastavljeno delo Zavoda za turizem in kulturo Žirovnica. Prvi mandat je bil mandat finančnega saniranja

zavoda in reorganizacije dela z uspešnim projektoma Rekreacijskega parka Završnica in Poti kulturne dediščine Žirovnica. V novem mandatu bi še večjo pozornost namenila mehkim vsebinam turistične ponudbe v smislu povezovanja in identificiranja ponudnikov ter prepoznavnosti čudovitih vasi pod Stolum,« je povedala.

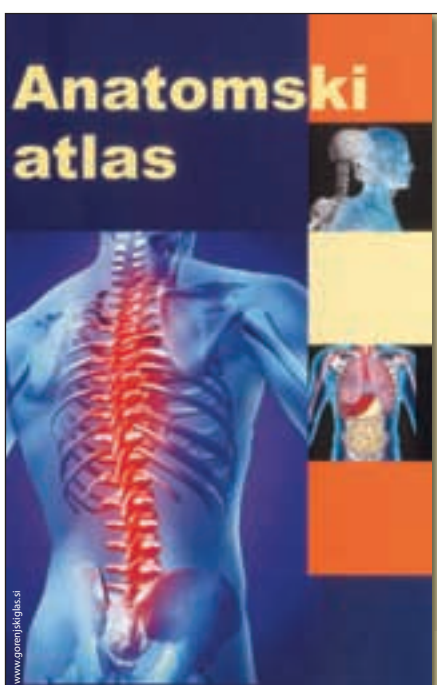
POMOČ KRANJSKI PORODNIŠNICI

Bolnišnica za ginekologijo in porodništvo Kranj je specializirana bolnišnica za zdravstveno varstvo žensk in novorojenčkov z dolgoletno in bogato tradicijo.

Letos bo praznovala 60-letnico delovanja in prav na dan v novembru, ko je v kranjski porodnišnici pred šestdesetimi leti zajokal prvi novorojenček, bodo začeli z obnovo prostorov porodnega bloka. Na pomoč jim bodo priskočili člani-obrtniki Območno obrtno-podjetniške zbornice Kranj in s svojimi bogatimi izkušnjami prostovoljno opravili dela, bolnišnica pa bo poskrbela za material, tudi s pomočjo doniranih sredstev.

Akciji se pridružujeta društvo Tandem s projektom Jaz, Ti, Mi za Slovenijo s sloganom »Stara platenka za nov inkubator« in prostovoljci akcije Manj svečk za manj grobov.

Vsi, ki bi radi pomagali, lahko nakažete sredstva na račun Bolnišnice za ginekologijo in porodništvo Kranj, TRR: S156 01100-6030277409, ki je odprt pri UJP Kranj, sklic na številko 10-2015. Iz srca hvala!

Ta atlas vsebuje predvsem slike. Ko skušamo razumeti zgradbo ali lego določenega organa, nam nič ne pomaga bolj kot to, da vidimo, kateri in kakšni so sestavni deli organa oziroma kateri organi ga obdajajo. Anatomski atlas takov ključuje shematske, a dosledne in hkrati nazorne slike. Na njih so označeni posamezni deli telesa ali določenega organa, v kratkem besedilu zraven pa so razložene osnovne značilnosti.

11⁹⁰
EUR

Gorenjski Glas

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4, Kranj, jo naročite po tel.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Smeti še ne bodo dražje

Kranjski župan Boštjan Trilar je na sredini seji mestnega sveta prekinil točko dnevnega reda, ko naj bi odločali o višjih cenah za odvoz odpadkov.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Predlog o višjih cenah odpadkov, ki naj bi bila za gospodinjstvo s štirimi osebami, ki ima 80-litrski zabojnik za mešane komunalne odpadke in 80-litrski zabojnik za biološke odpadke, po predlogu Komunale Kranj mesečno večja za skoraj pet evrov, je predstavil vodja poslovne enote Komunale Primož Bajželj. Pojasnil je, da cena že od leta 2008 ni prešla na stroškovno raven, z lanskim aprilom, ko ni več pretovarjanja odpadkov na Zarici, pa so stroški še višji. Cene prav tako niso oblikovane v skladu z uredbo, kar bi morali narediti najkasneje lani aprila, a v kranjski občini tega še niso storili. Letos poleti je zato občina prejela dopis Ministrstva za okolje in prostor, s katerim jo pozivajo, naj cene uskladijo z novo uredbo.

Novo predlagane cene naj bi začele veljati 1. decembra, vendar svetniki o tem niso glasovali. Po dolgi razpravi, kjer so največ govorili o napakah pri ravnanju z odpadki v preteklosti in o dejstvu, da je takšno povišanje cene

v razmerah, ko nekateri komaj plačujejo položnice, nedopustno, je župan Boštjan Trilar prekinil točko dnevnega reda, zato svetniki o višjih cenah niso glasovali.

»Moje mnenje je, da bi bila odločitev pretežka predvsem zato, ker je predlog nove cene vsota napak preteklih let. Ena izmed njih je, zakaj ni bila cena spremenjena že lani oziroma zakaj se ni podražitev izvajala postopno. Prav tako me zanima, zakaj je bil ukinjen nadzorni svet na Komunali, kar onemogoča nadziranje učinkovitosti dela in nadzora stroškov. Prodano je bilo zemljišče na Polici, kjer je bila predvidena sortirna ploščad, ki največ pripomore, da se cena zvišuje. Zato sem se odločil, da bomo o ceni odpadkov znova govorili na naslednji seji. V tem času bom povabil vse vodje svetniških skupin in novega direktorja Komunale Kranj, da predstavi svojo vizijo, kako zmanjšati stroške odpadkov. Moja vizija na dolgi rok je, da se mora cena na položnici znižati, kvaliteta storitev pa povišati,« je po seji poudaril župan Trilar.

Z Djilasovo se bodo poravnali

Kranj – Kranjski mestni svetniki so na sredini seji odločili, da se občina poravna z Ivano Djilas, ki je po svojem pooblaščenju vložila tožbo zoper občino, saj je bila najprej izbrana za direktorico Prešernovega gledališča Kranj in dobila tudi pogodbo o zaposlitvi, v ponovnem postopku pa za to delo ni bila več izbrana. Djilasova je občino najprej tožila za 124 tisoč evrov za duševne bolečine in zaradi kršitev človekovih pravic, pa tudi zaradi izgubljenega dohodka, pred kratkim pa so se uspeli poravnati za znesek v višini 8 tisoč evrov in umik tožbe. Kljub temu, da so nekateri svetniki ugotavljali, da je poravnava zgolj izsiljevanje in da tožbe najbrž ne bi dobila, pa so nato predlog za sodno poravnavo vendarle podprli. »Moje stališče do vseh teh starih tožb je, da vzamejo precej časa, energije in tudi denarja. Zato sem se sestal z odvetnikom Djilasove in sva se dogovorila za takšen znesek. Ker je ta stvar izrazito politična, sem jo dal še na mestni svet in svetniki so poravnavo potrdili,« je pojasnil župan Boštjan Trilar.

Akcija Drobttinica

Jesenice – Območno združenje Rdečega križa Jesenice je ob svetovnem dnevu hrane v Hipermarketu Mercator na Jesenicah in v Marketu Mercator na Borovški v Kranjski Gori izvedlo dobrodelno akcijo zbiranja denarja za plačilo toplih obrokov osnovnošolcem. Akcijo so podprle štiri pekarnice in dve slaščičarni, v katerih so občani v zameno za kruh, pekovske izdelke in kremne rezine darovali denar. Nabralo se je 516 evrov, še 540 evrov pa so darovali lokalni obrtniki. Skupaj so tako zbrali 1056 evrov, s katerimi bodo učencem osnovnih šol omogočili 480 toplih obrokov, so sporočili z Rdečega križa Jesenice.

Pihalni orkester za promocijo tržnice

Jesenice – Pihalni orkester Jesenice - Kranjska Gora jutri, v soboto, na Tržnici Jesenice pripravlja poseben nastop, namenjen promociji in spodbujanju obiska tržnice. Koncert bodo začeli ob 9.30 in z ubranimi zvoki spremljali obiskovalce tržnice pri njihovem sprehajanju med stojnicami s sadjem, zelenjavo in drugimi izdelki.

Za kakovostno vodo ni skrbi

Te dni se – predvsem z evropskimi sredstvi – zaključuje projekt, ki pomeni nemoteno oskrbo s pitno vodo za več kot petdeset tisoč prebivalcev kranjske, nakelske in preddvorske občine.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Praktično se je že, formalno pa se bo naslednji teden zaključil tako imenovani projekt Oskrba s pitno vodo na območju Zgornje Save – 3. sklop. Projekt je vključeval izgradnjo magistralnega vodovoda Bašelj-Kranj z vodohranom Zeleni hrib in ultrafiltracijo Bašelj ter izgradnjo vodovoda Zadruga-Naklo. Investicija skupaj znaša več kot 12 milijonov evrov in jo z zneskom več kot 6,5 milijona sofinancirajo Kohezijski sklad Evropske unije, nekaj več kot milijon evrov prispeva Ministrstvo za okolje in prostor, s slabimi petimi milijoni pa tudi sodelujoče občine Kranj, Naklo in Preddvor.

»Vesel sem, da je uspešno zaključen projekt, ki konkretno pomeni nov vodovod od izvira v Bašlju do vodovodnega stolpa v Kranju. Poleg

V prostorih kranjske občine so včeraj predstavili projekt oskrbe s pitno vodo. / Foto: Tina Dokl

tega sta pomembna dva nova objekta, vodohran Zeleni hrib in ultrafiltracijo Bašelj. Vse to bo prebivalcem prineslo še bolj zanesljivo oskrbo s pitno vodo in še boljše kakovost vode. Poleg tega so bile na novo asfaltirane tudi ceste. Ponosni smo lahko na odlično izrabo evropskih in državnih sredstev, pomembno se mi zdi tudi, da smo v vseh treh občinah med

seboj odlično sodelovali, prav tako smo zadovoljni z izvajalci. Hvala lepa tudi občanom za sodelovanje, razumevanje in potrpljenje, saj noben poseg v okolico hiš ni prijeten,« je ob zaključku projekta poudaril kranjski župan Boštjan Trilar in dodal, da so bila dela na projektu zaključena v skladu s terminskimi roki.

Podobno je bilo tudi v Naklem, kjer so projekt

končali že pomladi, ko so zgradili vodovod Zadruga-Naklo. »Projekt je potekal brez težav, z novim vodovodom smo zagotovili zanesljivo oskrbo s pitno vodo za prebivalce, zato smo lahko zadovoljni. Nas pa čaka še obnova nekaterih cest, saj nameravamo najprej poskrbeti še za drugo napeljavo,« je povedal župan Nakla Marko Mravlja.

Brezplačne počitniške delavnice in aktivnosti v Medgeneracijskem centru Kranj

LUK – Ljudska univerza Kranj nudi v okviru Centra za družine popestritev počitniških dni otrok in mladostnikov z zanimivimi, zabavnimi, družabnimi in poučnimi vsebinami. Tako želimo tudi marsikateremu staršu prihraniti skrb, kje bo njihov otrok med počitnicami in kaj po počel.

Delavnice so namenjene vsem otrokom in mladostnikom brezplačno. V času delavnic bodo z njimi usposobljeni animatorji in prostovoljci. Predhodne prijave niso potrebne.

ZA KOGA?

Vrata Medgeneracijskega centra Kranj bodo med počitnicami odprta od 8. do 16. ure za vse otroke, starejše od 5 let, in mladostnike. Za mlajše od 5 let pa je možen obisk delavnic in aktivnosti v spremstvu odrasle osebe.

KDAJ?

Dopoldansko dogajanje se začne ob 8. uri – vsi, ki ob 8. uri ne uspejo priti, pa lahko pridejo le na popoldanski del, ki se začne ob 12. uri.

POMEMBNO!

Delavnice in različne druge dejavnosti ter aktivnosti se bodo izvajale tudi na prostem, zato naj bodo otroci primerno oblečeni in obuti.

SPREMLJEVALNI PROGRAM

Zabavali in družili se bomo tudi ob različnih družabnih igrah (tombola, kvizi, pantomima, aktiviti) in gibalnih aktivnostih (nogomet, namizni tenis, med dvema ognjema, gumitvist). Zagotovo pa se bomo tudi skupaj kaj izmislili in dodobra užili počitnice!

PROGRAM DELAVNIC

Ponedeljek, 26. 10. 2015	»Listki oživijo«	živali iz listja in iz drugih nabranih jesenskih plodov
Torek, 27. 10. 2015	»Migamo in se zabavamo z Iris«	plesno-gibalna delavnica
Sreda, 28. 10. 2015	»Poskrbimo za ptičke pozimi«	izdelava ptičje krmilnice
Četrtek, 29. 10. 2015	»Priprava na noč čarovnic«	izdelava pajkov, netopirjev, duhov in okostnjakov
Petek, 30. 10. 2015	»Priprava na noč čarovnic«	izdelava bučk, latern za preganjanje duhov, grozljivih čestitk in makeupa

Kavarna Potička bo za otroke pripravila za le 2 EUR na dan toplo malico. Otroci, ki te možnosti ne bodo koristili, naj imajo obvezno s seboj malico.

T: 04 280 48 00
E: info@luniverza.si
S: www.luniverza.si

Vaš partner za znanje.

Na tokratnem forumu o digitalnem voditeljstvu

Bled – Na današnjem tradicionalnem Predsedniškem forumu, ki ga že 28. leto organizira IEDC – Poslovna šola Bled, bodo gostili Williama A. Fischerja, profesorja na švicarski poslovni šoli IMD iz Lozane, poznavalca menedžmenta sprememb in enega najbolj vplivnih uporabnikov twiterja v poslovnem svetu. Od voditeljev zahteva, da delujejo »digitalno«, ne »analogno« kot doslej. Po njegovem prepričanju bo namreč voditeljstvo v prihodnosti nedvomno digitalno, kar pomeni hitrejše, bolj povezovalno, vključevalno in tvegano, po drugi strani pa tudi bolj intimno in skrbno. Med digitalnim in analognim stilom vodenja navaja 29 ločnic, kot denimo, da mora biti vodja povezovalac, ne pa oseba, ki delegira naloge. V okviru foruma bodo pripravili tudi okroglo mizo, na kateri bodo sodelovali mednarodno uveljavljeni poslovni voditelji. Na predsedniški forum so povabili tudi predsednika vlade Mira Cerarja.

Sadni dan v Tunjicah

Tunjice – Člani Sadjarsko vrtnarskega društva Tunjice vabijo na Sadni dan, katerega osrednji dogodek bo potekal jutri, 24. oktobra, z začetkom ob 10. uri. Zbor udeležencev bo pred šolo v Tunjicah, sledil pa bo ogled nasada starih sadnih sort v bližini, ki so ga v Tunjicah uredili s pomočjo evropskega in občinskega denarja. Ob tem bodo predstavili zgodovino sadjarstva v Sloveniji, pripravili razstavo starih sort jabolk, prikazali prešanje jabolk, podelili pa bodo tudi nekaj nasvetov za vzgojo sadnih sadik. Dogodek bo hkrati tudi zaključek dveh uspešnih projektov, Dynalp nature in Sadni mozaik, katerih glavni namen je bil oživljanje in ohranjanje travniških sadovnjakov.

Odkrili bodo spominsko obeležje

Kamnik – Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Kamnik-Komenda in Policijsko veteransko društvo Sever Ljubljana – odbor Kamnik vabita na slovesnost ob praznovanju dneva suverenosti in odkritje spominskega obeležja, postavljenega v spomin na delovanje pripadnikov teritorialne obrambe in policije v času osamosvojitvene vojne za Slovenijo v letu 1991. Slovesnost bo danes, 23. oktobra, ob 18. uri na parkirišču pred Domom kulture Kamnik. Slavnostni govornik bo general Ladislav Lipič, predsednik Zveze veteranov vojne za Slovenijo.

Cesta bo občinska

Država bo na predlog Občine Cerklje regionalno cesto do spodnje postaje krvavške gondole prenesla med občinske ceste. Za tak predlog so se odločili, ker ne verjamejo, da bo država kaj kmalu našla denar za obljubljeno obnovo ceste, zato jo nameravajo izpeljati sami, pravi župan Franc Čebulj.

ANA ŠUBIC

Cerklje – Vlada je minuli teden sprejela sklep, s katerim je med občinske ceste prenesla 16,6 kilometra državnih cest. Med njimi sta tudi odseka doslej regionalnih cest Spodnji Brnik-Cerklje v dolžini 1,2 kilometra in Grad-Krvavec v dolžini 2,5 kilometra, ki so ju med občinske ceste prenesli na predlog Občine Cerklje, gre pa za cesto od stavbe nekdanje občine v Cerkljah do spodnje postaje krvavške gondole.

Glavni povod za pobudo je bila želja pospešiti obnovo omenjene ceste. Slednjemu jim je država obljubljala že od leta 2000, pojasnjuje župan Franc Čebulj. Projekt je bil izdelan že pred dobrim desetletjem, a je z leti postal neustrezen, nakar je občina leta 2010 naročila nov projekt, saj ministrstvo ni imelo denarja zanj. Ker ni bilo obetov za njegovo realizacijo, je

sledila pobuda za prenos ceste med občinske. »Tako bomo v prihodnjih letih sočasno ob gradnji kanalizacije in krvavškega vodovoda izvedli tudi rekonstrukcijo ceste, ker od države še najmanj dvajset let ne moremo pričakovati ničesar, saj nima nobenega denarja za cestno infrastrukturo,« je dejal Čebulj in dodal, da je rekonstrukcija ceste sicer ocenjena na okoli dva milijona evrov.

Čeprav se zaveda, da so s prenosom ceste v last občine povezani tudi določeni stroški, pa župan pričakuje, da bo koristilo vseeno več. Cesta bo urejena, težav pri gradnji pa bo zaradi lastništva občine bistveno manj, je prepričan Čebulj. Dodal je še, da jim je cesta v državni lasti večkrat povzročala preglavice tudi pri pridobivanju soglasij za izvedbo različnih prireditev ter postavljanju informativnih tabel in panojev ob njej, ki praviloma ne

smejo biti znotraj varovalne pasu.

Občina je sicer sprva na vlado vložila pobudo za prenos celotnega sedemkilometrskega odseka regionalne ceste od krožišča na Spodnjem Brniku do spodnje postaje žičnice med občinske, kar so januarja letos podprli tudi cerkljanski občinski svetniki. A po veljavnih merilih za kategorizacijo državnih cest morajo biti lokalna središča povezana z omrežjem državnih cest, zato je občina obseg predlaganega prenosa kasneje skrčila na že omenjeno dolžino, čemur je vlada tudi ugodila.

Vlada je sicer na zadnji seji izdala tudi spremembe uredbe o kategorizaciji državnih cest, s katerimi sta se med drugim zaradi nove obvoznice spremenila tudi potek in dolžina odseka regionalne ceste Gorenja vas-Trebija, ki je po novem krajši za 53 metrov.

OPN še pred koncem leta

Tržič – Župan Borut Sajovic je občinskim svetnikom zagotovil, da bodo Občinski prostorski načrt (OPN) dobili v obravnavo še pred koncem letošnjega leta. Nekaj je še usklajevanja z Zavodom za varstvo narave, dvajset pripomb je imelo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, v glavnem se te nanašajo na posege na kmetijska zemljišča. »Ljudje so iz strahu pred davki umikali zemljišča iz stavbne rabe, kar je strateško škoda,« je še dejal župan, a dodal, da bodo spremembo namembnosti zemljišč za industrijo in obrt lahko kasneje potrdili z dopolnitvami OPN.

Stopetdesetletnica Goršičevih orgel

Stara Loka – Ob praznovanju 150. obletnice posvetitve župnijske cerkve sv. Jurija v Stari Loki tamkajšnja župnija vabi na slavnostni koncert ob 150-letnici Goršičevih orgel v Stari Loki. Koncert bo v nedeljo, 25. oktobra, ob 19. uri v cerkvi sv. Jurija v Stari Loki. Za orglami bo Dalibor Miklavčič, sodeloval pa bo tudi godalni trio v sestavi Mojca Jerman in Marika Przybył, violini, ter Sebastian Bertonec, violončelo. Vstop je prost.

Pekarno že vzeli za svojo

V Britofu pri Kranju je Pekarstvo Orehek pred slabim mesecem odprlo novo pekarno, domačini pa so z bogato ponudbo zelo zadovoljni.

VILMA STANOVNIK

Britof – Pekarstvo Orehek je s svojimi kvalitetnimi izdelki Kranjčanom in Gorenjcem že dobro poznano, pred kratkim pa so se odločili, da svoje dobrote ponudijo tudi v Britofu pri Kranju, v prostorih nekdanje pekarnice Mišmaš.

»Že tri tedne po odprtju smo presenečeni, da so nas krajanje Britofa, Visokega, Predoselj in vsi ostali sprejeli s tako množičnim obiskom. Ponudili smo jim vse tisto, kar ponujamo v ostalih pekarnah, od rogljičkov, zavitkov, do naše odlične gibanice in seveda vse ostalo. Mislim, da so tudi cene naših izdelkov primerne, za začetek pa smo se kupcem približali še s kar 50 odstotnim popustom,« je povedal direktor Pekarstva Orehek

Biatlonka Teja Gregorin z direktorjem Pekarstva Orehek Dušanom Dermoto ob plakatu za enega najbolj priljubljenih izdelkov, pravo prekmursko gibanico.

Dušan Dermota, ki je minuli petek v pekarno povabil tudi naša najboljšo biatlonko Tejo Gregorin.

»Smo dolgoletni sponzor slovenske biatlonske reprezentance in veseli smo bili odziva Gregorinove, ki si je

pred novo sezono vzela čas in nas obiskala ter poklepotala z nami in strankami,« je še dodal Dermota, ki je vesel, da so domačini pekarno takoj vzeli za svojo in prepričan, da jim strank tudi v bodoče ne bo manjkalo.

Ostaja direktorica knjižnice

SUZANA P. KOVAČIČ

Tržič – Marinki Kenk-Tomazin decembra poteče mandat direktorice Knjižnice dr. Toneta Pretnarja Tržič, pred kratkim je dobila podporo

občinskih svetnikov za nov petletni mandat. Na javnem razpisu je bila edina kandidatka, prav tako pa so z njenim imenovanjem soglašali svet zavoda, svet zaposlenih in občinski odbor za družbene

dejavnosti. Stara nova direktorica je povedala, da bodo v knjižnici nadaljevali v začrtani smeri, da je njihovo delo tako v izposoji kot prireditvah kvalitetno, raznoliko in dostopno vsem ter za vse generacije.

Vinska pot

v Rovih pod starim Kranjem

6., 7. in 13., 14. november

Okusite vinorodno in kulinarčno Slovenijo

več kot 30 degustacijskih točk

Petek, 6. in 13.11. od 16.00 do 19.00 ure
Sobota, 7. in 14.11. od 14.00 do 19.00 ure

www.tourism-kranj.si

Ob 16.00, 17.00 in 18.00 uri

NOČ ČAROVNIC

www.tourism-kranj.si

26. – 31. oktobra

Pomagali z defibrilatorjem

Cerkljanski gasilci so doslej že štirinajstkrat pomagali ljudem z defibrilatorjem.

JANEZ KU HAR

Cerklje – Prostovoljno gasilsko društvo Cerklje je v soboto v sodelovanju s Krajevno organizacijo Rdečega križa Cerklje dalo pred gasilskim domom v Cerkljah v uporabo nov avtomatski defibrilator; dosedanj je bil že več let v uporabi, zato so se odločili za nakup novega. Kot je povedal Vid Močnik, predsednik krajevne organizacije RK Cerklje, so se prošnji gasilcev za pomoč pri nakupu hitro odzvali, ker se zavedajo, da je človeku, ki mu je zastalo srce, treba čim hitreje pomagati. »V petnajstih mesecih, odkar so v okviru projekta učinkovitejša uporaba defibrilatorja v Zdravstvenem domu Kranj izobrazili za prve posredovalce ob zastoju srca ali kapi 22 operativnih gasilcev

Predsednik KO Rdečega križa Cerklje Vid Močnik (levo) in predsednik PGD Cerklje Marjan Luskovec z novim avtomatskim defibrilatorjem

iz društva, so imeli 14 intervencij in pri vseh so pomagali z defibrilatorjem,« je povedal predsednik PGD Cerklje Marjan Luskovec. »Pokazalo se je, da prvi posredovalci na kraj dogodka pod Krvavcem prispejo kar osem do deset minut pred reševalci nujne medicinske pomoči iz Kranja. Ob normalnem prometu potrebujejo iz Kranja do Cerklj od trinajst do štirinajst minut vožnje, medtem ko prvi posredovalci z vso potrebno opremo za oživljanje iz gasilskega doma v Cerkljah izvozijo v približno treh minutah,« je še povedal Marjan Luskovec. Sicer pa so imeli v PGD Cerklje v soboto v okviru meseca požarne varnosti dan odprtih vrat, kjer so predstavili gasilska vozila in opremo za gašenje ter prikazali posredovanje ob zastoju srca.

Najmlajši razveselili starejše v domovih upokoencev

Nastop mladih plesalcev Osnovne šole Preddvor v Domu starostnikov v Preddvoru

Kranj – Člani Območnega združenja Rdečega križa Kranj so pretekli teden obiskali oskrbovance v Domovih upokoencev v Kranju, Naklem in Preddvoru. V dopoldanskem času so potekale medgeneracijske delavnice z mladimi člani Rdečega križa, na katerih so pekli pecivo za brezdomce, popoldanske ure pa so bile namenjene srečanjem s kulturnim programom, na katerih so nastopili otroci vrtca Biba iz Bitenja ter učenci osnovnih šol Preddvor in Naklo. Mladi plesalci in glasbeniki so razveseljevali oskrbovance s petjem in glasbo ter s skoraj pozabljenimi melodijami iz mladih let današnjih starostnikov. Starostniki so bili nad nastopi otrok tako navdušeni, da so z njimi zapeli in jih nagradili z aplavzom. Prostovoljci RK so ob koncu prireditev oskrbovance domov starejših občanov simbolično obdarili. Tudi s tovrstnim druženjem med generacijami Rdeči križ vzgaja prihodnje rodove prostovoljcev, ki bodo pomagali ljudem v stiski, bolnim, ostarelim in osamljenim ter invalidom. Pomoči potrebnih ljudi je namreč iz dneva v dan več, ugotavljajo prostovoljci RK na terenu in na Območnem združenju Rdečega križa Kranj.

Priredili sedmi kostanjev piknik

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Hotemaže – V gostilni Logar v Hotemažah so pred kratkim na kostanjevem pikniku gostili mlade iz Doma Matevža Langusa iz Radovljice. Stanovalec tega zavoda je že osem let tudi Logarjev 15-letni sin Grega, pove gostiteljica prijetnega srečanja Majda Logar. Letos so gostili družino sedemnajstih otrok in njihovih spremljevalcev. Spekli so jim kostanj, ponudili tudi pice, flancate in zavitek, ob tem pa je mlade zabaval kitarist Dževad Bečić. »Piknik je bil

Varovanci Doma Matevža Langusa na pikniku pri Logarjevih / Foto: Primož Pičulin

že sedmi zapored in varovanci Doma Matevža Langusa se ga vsako leto znova

veselijo - in tudi letos so se ga zelo veselili. Že od poletja naprej me sprašujejo, kdaj

bo spet. Mi pa jim radi naredimo veselje,« pravi Majda Logar.

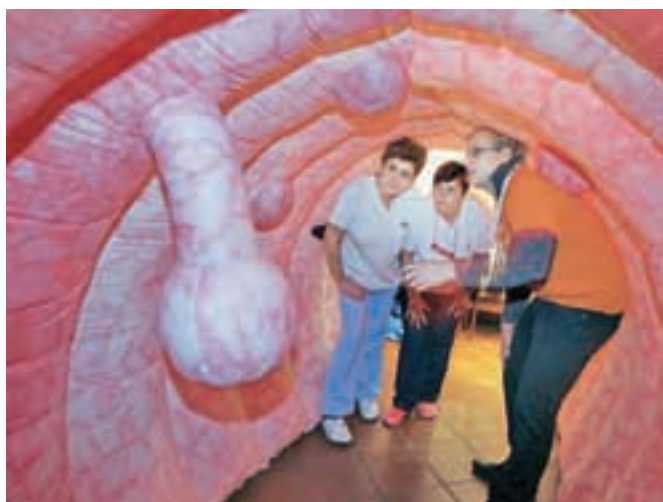
Sprejeli občinsko ustavo

Tržič – Tržiški občinski svetniki so na nedavni seji sprejeli pravilnik o ohranjanju in spodbujanju razvoja kmetijstva in podeželja v Občini Tržič za programsko obdobje 2015–2020 in kot je povedal vodja občinskega urada za družbene dejavnosti Vid Meglič, bo občina do konca leta objavila razpis. Svetniki so sprejeli tudi letni program športa za leto 2016, ki je pogoj za objavo razpisa za sofinanciranje programov športa v občini, pa odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o ustanovitvi skupnega organa občinske uprave Medobčinski inšpektorat Kranj, v katerem so bolj organizacijske kot vsebinske spremembe, in poslovnik občinskega sveta Občine Tržič oziroma t. i. »občinsko ustavo«. Spremembe v poslovniku so naredili na zahtevo službe vlade za lokalno samoupravo, kot pa je poudaril predsednik občinske statutarne-pravne komisije Klemen Belhar, je z novim poslovnikom omogočeno večje sodelovanje javnosti pri sprejemanju splošnih občinskih aktov že v času priprave njihovih osnutkov. Nov je tudi odlok o občinskih taksah.

Ob svetovnem dnevu osteoporoze

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kranj – Dvajseti oktober je svetovni dan osteoporoze, ki opozarja na zdravo življenje in varovanje naših kosti. Ob tej priložnosti je bilo srečanje društev bolnikov z osteoporozo na Otočcu. Med njimi je bilo tudi 87 članov kranjskega društva. Društvo bolnikov z osteoporozo Kranj, ki je z okoli tisoč člani največje tovrstno v Sloveniji, pa je v začetku tega tedna pripravilo dan odprtih vrat. Ob tej priložnosti so brezplačno opravljali ultrazvočne meritve kostne gostote, pripravili dvoje predavanj (Iz čustvene stiske do notranjega miru in Kihanje za močne kosti vseh

ob svetovnem dnevu osteoporoze so v Domu starejših občanov Preddvor predstavili preventivni program Svit.

generacij), v Domu starejših občanov v Preddvoru pa je predstavilo tudi nacionalni

program Svit, ki se ukvarja s preventivo raka na debelem črevesu in danki.

ANDREJ ŠIFRER in prijatelji

Tina Marinšek Modrijani Klemen Bunderla

2. NOVEMBER
Festivalna Dvorana BLED
ob 19.30
Predprodaja vstopnic:
Turistično društvo Bled T: 04 574 11 22, Mojekarte.si

5. NOVEMBER
Cankarjev Dom, LJUBLJANA
ob 20.30 +
dodatni koncert ob 18.00
Predprodaja vstopnic:
Blagajna Cankarjevega Doma, www.cd-cc.si, Mojekarte.si

Sanacija poškodovane kapelice na Klovžah

Železniki – Potem ko je eden od podizvajalcev gradnje vodovoda v Železnikih že pred meseci med vzvratno vožnjo s tovornjakom zadel in močno poškodoval Globočnikovo kapelico pri mostu na Klovžah, se je pred kratkim vendarle začela njena sanacija. »Začetek obnove se je odmaknil, ker je zavarovalnica stremela k znižanju cene. Izvajalec je domači podjetnik Bogdan Ašanin s podizvajalci, sanacijo, ki bo stala dobrih deset tisoč evrov brez DDV, pa izvajamo na podlagi kulturno-varstvenega soglasja in smernic zavoda za varstvo kulturne dediščine,« je pojasnil Peter Košir z Občine Železniki. Kot pravi, je bil že skrajni čas za začetek del, saj so se poškodbe na kapelici, ki so jo leta 1894 dali sezidati bratje Globočnik, začele povečevati. V prejšnje stanje jo bodo predvidoma povrnilili do sredine novembra.

Foto: Andrej Tarfila

Pomoč tudi za že izvedene kmetijske projekte

Vodice – Ker aprila sprejet Pravilnik o ohranjanju in spodbujanju razvoja kmetijstva in podeželja v občini Vodice za programsko obdobje 2015–2020 ni pridobil mnenja o skladnosti s strani kmetijskega ministrstva, ki je potrebno za izvajanje pravilnika in objavo razpisov za dodelitev pomoči, so vodiški občinski svetniki na zadnji seji sprejeli nov pravilnik. Veljavni pravilnik namreč ni bil v celoti usklajen z zakonodajo EU, poleg tega pa je po dosedanjih določbah pomoč imela spodbujevalni učinek, zato je ne bi bilo mogoče pridobiti za projekte, izvedene pred objavo razpisa. Pravilnik so tako dopolnili z novo pravno podlago, ki omogoča pomoč po sistemu de minimis, s čimer bo na razpisu možno pridobiti nepovratna sredstva tudi za predhodno izvedene projekte v letošnjem letu. Pravilnik sicer omogoča pomoč za zagotavljanje tehnične podpore v kmetijstvu, naložbe v kmetijska gospodarstva v zvezi s primarno kmetijsko proizvodnjo, zaokrožitev kmetijskih in gozdnih zemljišč, plačilo zavarovalnih premij in štipendiranje bodočih nosilcev kmetij. Občina je v letošnjem proračunu za sofinanciranje zagotovila 13 tisoč evrov, razpis pa naj bi objavila v začetku novembra.

Amaterji z vrhunskimi dosežki

Delavsko prosvetno društvo (DPD) Svoboda Žiri letos praznuje šestdeset let delovanja. Prehojene poti so se se spomnili na osrednji prireditvi, ki so jo pripravili v soboto v njihovi dvorani v Žireh.

MATEJA RANT

Žiri – Jubilej so v DPD Svoboda letos zaznamovali že z nekaj odmevnimi dogodki, v soboto pa so se zbrali na osrednji prireditvi. Zbrane je najprej nagovorila predsednica DPD Svoboda Metka Debeljak, ki je dejavnosti njihovih sekcij ocenila za zelo uspešne. »Dosežki so vrhunski za amaterje,« jih je pohvalila. Slavnostni govornik, župan Janez Žakelj pa je poudaril, da člani društva opravljajo pomembno poslanstvo. »Razvajate nas na dramskem, likovnem, filmskem in drugih kulturnih področjih ter nam ostrire občutek za lepo.«

Po besedah Janeza Žaklja DPD Svoboda predstavlja osrednjo kulturno ustanovo v kraju. »Danes se pogosto zdi, da je med kulturo in nekulturo še posebno tanka meja,« je opozoril Žakelj in nadaljeval, da se v dobi individualizma pogosto samooklicani umetniki trudijo, da bi pritegnili pozornost z najrazličnejšim naborom afektov, ki jih premore sodobna tehnologija. »Ta res zmore marsikaj. Mnogi umetniki se zato znajdejo pred dilemo: ugajati in uspeti ali slediti pristnemu glasu, ki ga čutijo v sebi.« Prepričan je, da človekova porabniška

Na osrednji prireditvi ob jubileju so člani gledališke sekcije DPD Svoboda, ki so se jim pridružili pevci Moškega pevskega zbora Alpina, uprizorili delo A. T. Linharta **Županova Micka**. / Foto: Denis Bozovičar

vizija sveta, ki jo spodbuja gospodarska globalizacija, stremi k temu, da bi spravila kulture na skupni imenovalec, s čimer slabi neizmerno kulturno raznolikost. »Zato je toliko bolj pomembno, da je kulturno življenje v Žireh živo, da smo ponosni na izročilo prednikov in da bomo tudi svojim zanamcem zapustili tiste elemente identitete, ki jim bodo v podporo pri ugotavljanju, kaj so vrednote, kaj pa je le naplavina trenutnih medijskih zvezd.«

Pretekli teden so na občini prejeli osnutek strategije razvoja Žirov. Izkazalo se je,

da tudi kultura pri Žirovcih zavzema pomembno mesto med dejavniki kakovosti življenja, je izsledke povzel župan. »Veseli me, da so anketirani pohvalili delovanje kulturnih društev, je pa za vse nas brez dvoma še veliko priložnosti,« je poudaril in dodal, da se občina po svojih močeh trudi zagotoviti čim boljše materialne osnove za delovanje kulturnih društev v kraju. »V želji, da bi dvorana DPD Svoboda z galerijo za vse Žirovce predstavljala osrednji hram kulture, smo v proračunu zagotovili sredstva za pokrivanje

materialnih stroškov dvorane. Prispevali pa smo tudi sredstva za nakup digitalnega predvajalnika in s tem omogočili, da gre žirovsko kino v korak s časom.«

Ob koncu si je zaželel, da bi se v prihodnje še okrepilo sodelovanje med občino in društvi ter da bi v društvi ponudili še nove predloge, ideje in načrte. Obenem si želi, da bi delovanje njihovih društev še naprej temeljilo na prostovoljnem delu in vzajemni pomoči drug drugemu, saj s tem pomagajo plemeniti življenje vseh občanov.

Štiri področja v skupni zavod

V Medvodah bodo dva javna zavoda združili v enega in predvidoma z novim letom bo zaživel Javni zavod Sotočje Medvode, ki bo združeval področja športa, turizma, kulture in mladine.

MAJA BERTONCELJ

Medvode – Medvoški občinski svetniki so sprejeli predlog sklepa, da se Javni zavod za kulturo in mladino Medvode pripoji k Javnemu zavodu za šport in turizem Medvode. Poleg tega so sprejeli tudi odlok o ustanovitvi novega javnega zavoda s krajšim imenom Javni zavod Sotočje Medvode, ki bo združeval vsa štiri omenjena področja. Cilj združevanja je tudi zmanjševanje skupnih stroškov in izboljšanje poslovanja.

Združevanje javnih zavodov in skupnih služb je ena izmed točk predvolilnega programa župana Medvod Nejc Smoleta. Prepričan je, da bo lahko združeni javni zavod kakovostneje izvajal programe, tudi s stališča, da bo lahko večji delež sredstev pridobil iz drugih virov, ne samo občinskih. »Že na koncu tega

mandata vidim javni zavod kot enega glavnih generatorjev dogajanja, projektov v naši občini,« je povedal. V razpravi na občinskem svetu je bilo izraženo tudi mnenje, da z združitvijo ne bodo privarčevali, da pa bodo področja izgubila svojo samostojnost. Kljub vsem pomislekom so ob glasovanju združevanje podprli skorajda soglasno. Kakšno je stanje trenutno? Javni zavod za šport in turizem Medvode ima pet zaposlenih, posluje pozitivno, presežek prihodkov nad odhodki se giblje med dvajset in trideset tisoč evrov. Kot je pojasnila Ines Iskra, v. d. direktorja Javnega zavoda za šport in turizem Medvode, iz tega naslova letno dobi jo med 120 in 130 tisoč evrov. Drugačna slika je pri Javnem zavodu za kulturo in mladino Medvode. Ima tri zaposlene, lani so poslovali z izgubo

v višini slabih 19 tisoč evrov. Oba v. d. direktorja imata glede združevanja mešane občutke. »Raznolikost vseh štirih družbenih dejavnosti, ki vsaka zahteva svoje strokovno znanje in redno izpopolnjevanje, bo najtežja naloga novega vodstva. Glede združitve imam že od samega začetka mešane občutke. Menim, da bi lahko vsa štiri področja enako dobro sodelovala tudi, če ne bi prišlo do formalne združitve. Upam, da združitev ne bo preveč posegla v avtonomijo in samostojnost posameznega področja, s čimer bi lahko padla kvaliteta dosedanjega dela. Število predvidenih delovnih mest v združenem zavodu bo večje, zato menim, da varčevanje ne utemeljuje takšnega ukrepa, se pa strinjam, da bo to dobra rešitev za kadrovske podhranjene, s katero se srečujemo

v času večjih prireditev. Zaupam v odločitev župana in občinskega sveta, a le čas bo pokazal, kako smiselno je bil njihov ukrep,« je mnenje Ines Iskra, v. d. direktorja Javnega zavoda za šport in turizem Medvode. Tudi Javni zavod za kulturo in mladino Medvode ima v. d. direktorja. To je Aleš Kalan, ki pravi: »Moja naloga je, da pred združitvijo finančno saniram zavod. Sanacija poteka uspešno. Delovanje smo prilagodili sredstvom, ki jih imamo. Kaj bo prinesla združitev, bo pokazal čas. Odvisno bo od vodstva zavoda in občine. Združevanje ima tudi pozitivne učinke v smislu večjega povezovanja in združevanja stroškov.«

Priprave na združitev obeh zavodov že potekajo, Javni zavod Sotočje Medvode pa naj bi zaživel 1. januarja prihodnje leto.

Okrogli muzikanti in Podokničar

HUMANITARNI KONCERT
KULTURNI HRAM IGNACIJA BORŠTNIKA CERKLE,
v petek, 23. oktobra 2015, ob 19. uri

PRODAJNA MESTA:
na sedežu Rdečega križa v Kranju, v prostorih Gorenjskega glasa
Kranj, v kavarni Rileceni vrt Semčur, na Benčinskem servisu LOGO
Turistike, v Kmetijski zadrugi Cerklje in Turistično informativnem
centru Cerklje.

Župani nazdravili z vodo

V občinah Domžale, Mengeš in Trzin se veselijo zaključka skoraj tri milijone evrov vredne obnove centralnega vodovodnega sistema in vzpostavitve novih vrtin na Mengeškem polju, zaradi katerih je oskrba s pitno vodo v občinah zdaj zadostna in bistveno boljše kakovosti. Mengšani so s tem dokončno zapustili sistem Krvavec.

JASNA PALADIN

Domžale – Župani občin Domžale, Mengeš in Trzin – Toni Dragar, Franc Jerič in Peter Ložar – so v sredo ponosni preizkusili kakovost pitne vode na enem od črpališč na Mengeškem polju in s tem na svečan način pospremili zaključek projekta Oskrba s pitno vodo na območju Domžale - Kamnik, ki je izjemnega pomena za več kot 30 tisoč prebivalcev.

Projekt, ki je sicer eden od dveh kohezijskih projektov, ki ju vodi Občina Kamnik in še vedno čaka na podpis pogodbe za sofinanciranje, je zajel zamenjavo več kot petdeset let starih cevi centralnega domžalskega vodovodnega sistema med štirimi črpališči na Mengeškem polju, obnovo glavnega vodovoda med črpališči in Trzinom, navezavo vodovodnega sistema Mengeš na domžalski sistem in izvedbo nove vrtine na vodovodnem sistemu Kolovec. Nove cevi bodo močno zmanjšale prej velike vodne izgube, izboljšale pretočne in tlačne razmere ter zagotovile bolj varno in zanesljivo oskrbo s pitno vodo. Z izvedbo treh novih vodnjakov bo skupno sedem vodnjakov oskrbovalo kar 34.600 občanov, poleg

S pitno vodo iz vrtine na Mengeškem polju so nazdravili trzinski župan Peter Ložar, direktor Javnega komunalnega podjetja Prodnik Marko Fatur ter župana Toni Dragar in Franc Jerič. / Foto: Gorazd Kavčič

Domžalčanov in Trzincev tudi občane Mengša, ki so se doslej pretežno oskrbovali z vodo iz Krvavskega vodovodnega sistema. »V Mengšu smo v preteklosti imeli veliko polemik o tem, v obnovo katerega vodovodnega sistema naj vložimo denar. Odločili smo se prav, saj je zdaj naša občina samooskrbna, vode bo dovolj za naslednjih

trideset let,« je odločitev poudaril menseški župan Franc Jerič.

V občini Mengeš je bilo v sklopu projekta zgrajenih 3,4 km omrežja, v Domžalah slabi trije kilometri, v Trzinu pa 1,7 km, celotna vrednost vseh treh občinah pa je ocenjena na približno tri milijone evrov brez DDV. Občine so denar zagotovile

oz. založile same, saj še vedno čakajo na obljubljen kohezijska sredstva. Kot je na novinarski konferenci povedala Suzana Stražar, vodja kohezijskih projektov z Občine Kamnik, podpis pogodbe za 85-odstotni sofinancerski delež Kohezijskega sklada EU pričakujejo do sredine novembra, denar pa najkasneje januarja.

Za krajevni praznik odprli cesto

Krajani KS Sela so se ob prazniku svoje krajevske skupnosti razveselili odprtja asfaltiranega odseka ceste proti Rožičnemu in blagoslova novega znamenja.

JASNA PALADIN

Sela pri Kamniku – Javno pot Sela pri Kamniku–Rožično je Občina Kamnik obnovila že junija, a krajanje so jo namenu uradno predali ob prazniku krajevske skupnosti, ki ga v spomin na tragične dogodke in žrtve 2. svetovne vojne v Sovinji Peči leta 1944 praznujejo 15. oktobra.

»Krajevna skupnost Sela spada med tiste predele občine Kamnik, kjer so pogoji za razvoj in napredek najtežji. Zahvaliti se moram našim predhodnikom, ki so z vztrajnostjo in željo po bolj-

čka še kar nekaj cest, prav tako bo treba popraviti nekaj mostov, ki jih je že načel zob časa. Predvsem težavo povzročajo meteorne vode, ki ob vsakem manjšem naliivu začnejo odnašati pesek in kopati globoke jarke. Zato so krajanje še toliko bolj hvaležni svoji sosedki Štefki Močnik, ki je s svojo vztrajnostjo pripomogla k rekonstrukciji in asfaltiranju dela omenjene javne poti, njena hiša pa bo zdaj končno varna pred poplavamami.

Zbrane je nagovoril tudi podžupan Igor Žavbi, prenovljen pot in bližnje zna-

Krajanje so ob prenovljeni poti postavili tudi novo znamenje.

ši infrastrukturi vlagali velike napore za izboljšanje pogojev življenja in dela prebivalcev teh krajev,« je zbrane nagovoril predsednik Krajevske skupnosti Sela Primož Pirc in dodal, da na asfaltiranje v njihovih koncij

menje, ki so ga postavili ob tej priložnosti in ga je izdelal Janko Trebušak, pa je blagoslovil župnik Danijel Kostrun.

Druženje krajanov so obogatili tudi učenci tamkajšnje Podružnične šole Sela.

Občina sprejela drago darilo

Kamniški svetniki so županu dali soglasje k sprejemu darila – mekinjskega samostana, ki jim ga v dar ponujajo sestre uršulinke. »Čez nekaj let si ne želimo še ene sramote,« je glavni razlog, zakaj bodo dar sprejeli, izpostavil župan Marjan Šarec in poudaril, da bo stroškov veliko – zgolj davka na darilo bo 280 tisočakov.

JASNA PALADIN

Kamnik – Kamniški svetniki so v sredo zvečer pričakovano soglasno podprli predlog župana Marjana Šarca, da občina sprejme darilo sester uršulink, ki lokalni skupnosti v dar ponujajo eno zgodovinsko najbogatejših stavb na Kamniškem – samostan v Mekinjah.

Kot smo že poročali, je stavba zdaj prazna in potrebna temeljite prenove, predvsem pa mora občina skrbno razmisliti, s kakšno vsebino jo bo napolnila. Izdelanega programa razumljivo še nimajo, različnih idej pa je veliko. Nekateri svetniki si v prostorih želijo videti Glasbeno šolo Kamnik,

oddelke vrtca, celo občinsko upravo in muzej ter galerijo, ki je mesto zdaj nima, drugi so prepričani, da je v tako edinstveno zgradbo s čudovitim pogledom na kamniške planine treba umestiti elitni turizem ali vsebine širšega pomena, da bi obiskovalci namesto v Ljubljano za marsikaj šli raje v Kamnik. Spet tretji bi tam radi videli tržne dejavnosti, da občina z objektom sploh ne bi imela nobenih stroškov, saj se bojijo, da bi se Kamniku »zgodila« še ena družba Velika planina, ki so jo svetniki že večkrat opisali kot »vrečo brez dna«. Vsi pa so mnenja, da mora občina ustanoviti delovno skupino, ki bo dodelala program in poskrbela za

podnajemnike, ter da je stavba za občino strateškega pomena, zato na nadaljnje vsebine želijo imeti vpliv.

Pot do tja pa bo še zelo dolga. »Ta stavba bo za nas strošek, nobenih radosti ne bo prinesla; zgolj davka na darilo bo 280 tisoč evrov in takega darila se ne moremo resnično veseliti. A prevlada dejstvo, da si preprosto ne moremo privoščiti Šimnovca 2 ali še ene take sramote, da bo stavbo dobil nekdo, ki potem ne bo imel denarja za obnovo in vzdrževanje ne vsebine, občina pa ne bo mogla vplivati na nič. Takih poslovnežev sem kot župan srečal že veliko in samo zato se nagibam k temu, da dar sprejmemo. Vse drugo bodo samo kri,

znoj in solze – in to še dolga leta, ne delajmo si utvar, da bo že prihodnje leto kaj narajenega. Tega se moramo odgovorno zavedati, pa tudi tega, da stavba prinaša veliko priložnosti,« je svetnike nagovoril župan Marjan Šarec, ob tem pa povedal še, da mu je predstojnica uršulink povedala, da je interesentov za samostan zdaj več in da ga bodo podarile tistemu z najbolj primerno vsebino.

Z vprašanji, ali je interesentov res več in ali sklep občinskega sveta še ni zagotovilo, da bo samostan res dobila Občina Kamnik, smo se obrnili tudi na sestre uršulinke, ki pa nam bodo pisni odgovor poslale v prihodnjih dneh.

93.8 FM RADIO GORENC

Glasujte in sodelujte v zrebanju za letno vinjeto

16 12

NAJ BOLJA GOLUBKA 2015

IME IN PRIIMEK

NASLOV

OBKROŽI ŠT.

- 1 VRISK: **Muskontarska bogatija**
- 2 KLATEŽI: **Punca pojdi z mano**
- 3 OGNJENI MUZIKANTI: **Našel te bom**
- 4 POPOTNIKI: **Noro zaljubljena**
- 5 APLAVZ: **Študent**
- 6 VESELI MUZIKANTI: **Kdor živi kot mi**
- 7 AZALEA: **S teboj je kot v pravljici**
- 8 JODEL EXPRESS: **Nora na polke**
- 9 ANSAMBEL SVETLIN: **Ti si kriva deklica**

GLASOVNICA

Glasovnico pošljite do vključno 23.10. na naslov Radio Gorenc, Balos 4, 4290 Tržič / www.radiogorenc.si

Japonska v Kranju

Akademska slikarka Meta Šolar se predstavlja z motivi Japonske.

Foto: Luka Renar

Umetnica Meta Šolar in pravnica Nina Ana Jäger

IGOR KAVČIČ

Kranj – V prostorih Pravne posvetovalnice in mediacije pravnice Nine Ane Jäger je na ogled razstava likovnih del akademske slikarke mlajše generacije Mete Šolar. Avtorica, ki je doslej svoja dela razstavila na več samostojnih in skupinskih razstavah, se tokrat predstavlja s slikami na temo Japonske, ki so nastajale zadnja štiri leta.

»Pred zadnjim letnikom študija na Akademiji sem šla na sedemtedensko potovanje po Japonski, ki me je spodbudila k temu, da sem se tudi v likovnem smislu začela

ukvarjati s to tematiko. Ko je Nina Ana, tudi ljubiteljica Japonske, v mojem ateljeju videla slike, me je povabila, naj jih razstavim v prostorih njene posvetovalnice,« je povedala Meta Šolar, ki je razstavila šest del velikega formata v tehniki akril. V slikah združuje elemente tradicionalne s sodobno Japonsko. Na ogled pa so tudi, lahko bi rekli, popotniške skice, ki jih je Šolarjeva delala med potovanjem. Razstava bo na ogled nekaj prihodnjih mesecev. Šolarjeva pa se skupaj s kolegico Evo Lucijo Kozak v okviru odprtega ateljeja Layerjeve hiše predstavlja s projektom Razlike v ogledalu.

Premiera komedije Živci

Sveti Duh – Kulturno društvo Simba v koprodukciji z Gledališčem Koper v nedeljo, 25. oktobra, ob 18. uri, po premieri v Kopru, še na Gorenjskem predstavlja komedijo Živci poljskega avtorja Adama Szymkovicza v režiji Katje Pegan. Igrata Lara Jankovič in Jure Ivanušič.

KINO SPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Sobota, 24. 10., in nedelja, 25. 10.
19.30 DVOBOJ STOLETJA
21.35 ZELEN PEKEL
13.20, 17.20 JEM IN HOLOGRAMI
19.15, 21.00 HOTEL TRANSILVANIJA 2
13.30, 15.15, 17.00, 18.45
HOTEL TRANSILVANIJA 2, sinhro.
12.45, 16.00 HOTEL TRANSILVANIJA 2, 3D, sinhro.
14.25, 17.40 RIBBIT
20.30 EVEREST
15.40 MINIONI, sinhro.

CINEPLEX, TUŠ, KRANJ

Sobota, 24. 10.
18.15, 20.40, 22.10 ČRNA MAŠA
15.40, 20.20 KUHAR NA ROBU
14.00 UTRIP LJUBEZNI
18.40, 22.20 ŠKRLATNI VRH
15.45 LEGENDA
20.20 HOTEL TRANSILVANIJA 2
12.30, 14.20, 16.25, 18.20
HOTEL TRANSILVANIJA 2, sinhro.
11.30, 13.30, 15.30, 17.30, 19.30
HOTEL TRANSILVANIJA 2, 3D, sinhro.
11.40, 16.20 JEM IN HOLOGRAMI
14.10 PAN: POTOVANJE V DEŽELO NIJE, 3D
11.50, 13.45 RIBBIT
17.40 MARSOVEC
21.20 MARSOVEC, 3D
21.00 EVEREST, 3D
12.00 MINIONI, sinhro.

Nedelja, 25. 10.
18.15, 20.40 ČRNA MAŠA
15.40, 20.20 KUHAR NA ROBU
14.00 UTRIP LJUBEZNI
18.40 ŠKRLATNI VRH
15.45 LEGENDA
20.20 HOTEL TRANSILVANIJA 2
12.30, 14.20, 16.25, 18.20
HOTEL TRANSILVANIJA 2, sinhro.
11.30, 13.30, 15.30, 17.30, 19.30
HOTEL TRANSILVANIJA 2, 3D, sinhro.
11.40, 16.20 JEM IN HOLOGRAMI
14.10 PAN: POTOVANJE V DEŽELO NIJE, 3D
11.50, 13.45 RIBBIT
17.40 MARSOVEC
21.20 MARSOVEC, 3D
21.00 EVEREST, 3D
12.00 MINIONI, sinhro.

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 23. 10.
18.00 HOTEL TRANSILVANIJA 2, sinhro.
20.00 ZLO ZA PETAMI

Sobota, 24. 10.
18.00 HOTEL TRANSILVANIJA 2, 3D, sinhro.
20.00 ZLO ZA PETAMI

Nedelja, 25. 10.
17.00 HOTEL TRANSILVANIJA 2, sinhro.
19.00 ZLO ZA PETAMI

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

Vojna, mesto in Kristina B.

Na sredinem Striparskem večeru Mestni knjižnici Kranj sta zgodovinar dr. Blaž Vurnik in risar Zoran Smiljanič predstavila stripovski album z naslovom Spomini in sanje Kristine B., najstnice, s katero boste bralci skupaj odraščali v okupirani Ljubljani.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Strip je del širšega evropskega projekta Skriti otroci 2. svetovne vojne, ki ga je zasnoval in izpeljal kustos Mestnega muzeja Ljubljana dr. Blaž Vurnik, pred dnevi pa je zanj prejel tudi letošnjo Nagrado ICOM za mednarodno prepoznaven projekt. V okviru slednjega je poleg razstave in stripa, ki sta bila predstavljena aprila v galeriji Vžigalica, v Ljubljani potekala mednarodna konferenca na temo usode otrok v 2. svetovni vojni, v začetku novembra bo na TV Slovenija prikazan še dokumentarni film o skritih otrocih, pripravili pa so tudi spletno stran skriti-otroci.si, na kateri so zapisane zgodbe takih otrok. Tako imenovani ilegalčki so otroci, ki so med vojno živeli ločeno od staršev, ker so bili ti v zaporih, izgnani v taborišča, v partizanih ... Takih otrok je bilo dokumentiranih 185, po mnenju Vurnika pa jih je bilo neke med tristo in štiristo. Priprava stripa se je izkazala za enega zahtevnejših zalogajev, saj sta se avtorja v njej lotila celotnega obdobja okupacije Ljubljane.

In prav ta, lahko bi rekli za širjenje med ljudstvom zelo priročen medij, stripovski album sta v knjižnici predstavila soavtorja – koncepta in tekstualne predloge dr. Blaž Vurnik in risbe Zoran

Smiljanič, slednji tudi v vlogi izpraševalca. »Prve osnutke sem napisal že pred šestimi leti, potem pa je vse skupaj čakalo v računalniku na pravo priložnost, predvsem založnika. Ko je ta prišla, sem najprej pomislil na Zorana, ki je preverjen stripovski avtor, mojster detajla, ki zna risati obraze, ki ne potrebujejo oblačkov, hkrati pa sem želel tudi realistično risbo z vsemi ambientni in okoljem iz medvojnne Ljubljane.

V nekaj več kot pol leta intenzivnega dela je Smiljanec tako narisal sedemdeset strani stripa. Da ta ni izpadel preveč didaktičen, sta avtorja v zgodbo vpletla najstnico Kristino B., ki zgodbo iz svoje mladosti v medvojni Ljubljani pripoveduje vnuku Timu. »Kristino B. vojna zajame v času oblikovanja lastne identitete, osebnih stališč in tok zgodbe v stripu jo kleše v odraslost. En prijatelj je domobranec, drugi partizan. Mogoče klišejsko, a glavna junakinja na vojno ne gleda s stališča ideje in vrednot, čeprav jo v prizpraševanju o tem kasneje pripelje sam potek dogodkov,« razloži dr. Vurnik in dodaja, da junakinja stripa ni Kristina Brenkova niti gospa s tem imenom, s katero se je kot muzealec pogovarjal, kako je na cvetno nedeljo, na dan, ko se je na naših tleh začela druga svetovna

Sodelavca pri stripu, zgodovinar dr. Blaž Vurnik in risar Zoran Smiljanič – odlična in preverjena kombinacija

vojna, nesla butarico v cerkev svetega Jakoba.

V zgodbo so vključeni mnogi realni dogodki iz tistega časa, od samomora župana Hribarja, ustanovitve OF, prihoda Italijanov v mesto do izobešanja slovenske trobojnice na zvonik frančiškanske cerkve, streljanja talcev, do sto žensk, ki so jih odpeljali v taborišče Ravensbrück, padca izvidniškega letala na NUK, domobranske prisege na stadionu Šmarna gora je nekakšen lajtmotiv stripa, saj ves čas okupacije vzbuja neko nedosegljivo hrepenenje po svetu na oni strani žice.

»Lahko bi rekli, da gre za neke vrste spravi strip, ker ne ponuja nobenih vrednostnih sodb, ampak predvsem prikazuje takratno

življenje v Ljubljani,« pove Smiljanič, Vurnik pa doda: »V pripravi zgodbe nisem videl kakršnegakoli osebnega aktivizma, želja je bila, da strip berejo vsi, da je ta objektivni, saj skozenj govorim kot zgodovinar.« V strip je vključenih tudi nekaj muzejskih predmetov, ki so shranjeni v Mestnem muzeju v Ljubljani, v zaključnem delu pa so tudi konkretnije predstavljeni.

»Eden bralcev stripa je dejal, da ta sporoča, kako bi se morali Slovenci danes pogovarjati o teh zadevah. Če nama je to uspelo, potem sva naredila veliko,« je še dejal dr. Blaž Vurnik, ki ima že v mislih kaj podobnega na temo prve svetovne vojne, od začetka katere je lani minilo sto let.

Bilo je grenko-sladko

Mladinsko gledališče Tržič je premierno uprizorilo igro Damski orkester.

SUZANA P. KOVAČIČ

Tržič – Igra Damski orkester (L'Orchestre) iz leta 1962 francoskega dramatika Jeana Anouilha je doživela interpretacijo v izvedbi Humoriistične skupine Smeh pri Mladinskem gledališču Tržič.

Grenko-sladko komedijo/koncert je priredil in režiral Boris Kuburič, besedilo prevedla Radojka Vrančič. Dogajanje je postavljeno v kavarno Globus v petdesetih oz. začetku šestdesetih let, kjer se ob zvokih prijetne in ne preveč zahtevne glasbe sproščajo

zdraviliški gostje. Posamezni prizori potekajo med briljantnimi skladbami, ki jih je odpel Rafko Irgolič. Oder ima svoje zahteve, ki pa jih članice orkestra v igri čedalje težje izpolnjujejo, saj se med glasbenicami vsakih nekaj sekund vzbudi novo vznemirjenje,

ljubosumje. Postopoma se razkrivajo tako njihove življenjske zgodbe, zasebne in profesionalne frustracije kot zapleteni medsebojni odnosi.

Anouilhova dramatika s pomočjo moderniziranja antičnih mitov prikazuje predvsem nasprotje med odvrtno stvarnostjo sodobne meščanske družbe, njene politike in morale, in pa čisto ljubeznijo in nedolžnostjo mladih, nepokvarjenih bitij: edini izhod iz razkola med obema vidi največkrat v smrti. Kot da ne bi od tedaj minila desetletja, tako nekam blizu je gledalcu »orkestrska« vsebina še danes. Na odru so se izkazali igralci Jana Kus, Asja Štucin, Tereza Gosar, Draga Heijden Bajt, Marja Bohinjec, Marina Bohinc, David Ahačič, Janez Kikel in Roman Teran. V predstavo so vključena tudi besedila Žarka Petana (Intervju s pevcem, Sanjal sem, da sem pes) in Jerzya Baranowskega (Bikec in Ur'ca) ter citati iz knjige Slovar predrznih deklet.

Premiera na odru tržiškega Kulturnega centra / Foto: Janez Kikel

Kranjčani svetovni podprvaki

Na finalnem turnirju sezone FIBA 3x3 v Abu Dhabiju je ekipa Prošport Škorci osvojila drugo mesto ter potrdila, da je med najboljšimi ekipami v ulični košarki na svetu.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Prejšnji teden je v prestolnici Združenih arabskih emiratov potekal zaključni turnir FIBA 3x3 svetovne turneje, med dvanajstimi ekipami pa so nastopile kar tri slovenske, ki so si sodelovanje na finalnem turnirju zagotovile na predhodnih turnirjih. Ekipa kranjskih Prošport Škorcev je zmagala na enem od njih, v Pragi, ter si tako priskrbelo vozovnico za Abu Dhabi.

Jure Eržen, Mensud Julevič, Boris Jeršin in Jaka Hladnik so že pred turnirjem obljubljali, da bodo skušali svoji uvrstitvi iz zadnjih dveh let, četrto in tretje mesto, še izboljšati, zato so se na finale zavzeto pripravljali. »Ko smo šli v Abu Dhabi, smo si želeli predvsem, da se znebimo prekletstva polfinala, kjer smo dve leti zapored izgubili. Zavzeto smo trenirali že od aprila, vse smo podredili temu, da zmagamo na mastersu v Pragi in se uvrstimo na finale. Imamo srečo, da je naš sponzor Prošport in da imamo v njihovem centru vrhunske pogoje tako v fitnessu kot telovadnici, kjer smo se zbirali dvakrat do trikrat na teden,« je po vrnitvi iz Abu Dhabija povedal Jaka Hladnik, ki se še ni uspel povsem pogreti.

»Ko smo prišli v Abu Dhabi, je bilo 38 stopinj. Mislim, da je bila na igrišču še kakšna stopinja več, saj je bilo z vseh štirih strani

Foto: arhiv Prošport Škorcev

Kranjska ekipa Prošport Škorci je iz Abu Dhabija prišla z naslovom svetovnih podprvakov v ulični košarki.

obdano s tribunami, ki so bile polne navijačev. Ti so več ur čakali, da so si lahko ogledali tekme. Zanje je bilo ogromno zanimanja, organizacija tekmovanja je bila na vrhunski ravni,« je tudi povedal Jaka Hladnik.

Kranjčani so turnir sicer začeli s porazom s 16 : 13 proti ekipi Dohe ter nato zmagali s 16 : 14 proti ekipi Manila North. Uvrstili so se v četrtfinale, kjer so z 19 : 16 premagali ekipo Ria, prvi spektakel pa je bil nato v polfinalu, kjer so se pomerili z moštvom NY Harlem. Po izenačenem rezultatu 19

: 19 je sekundo pred koncem koš zadel Jure Eržen in Kranjčane s končnim izidom 21 : 19 odrešil prekletstva polfinala. V finalu so se Prošport Škorci pomerili z ekipo iz Novega Sada, ki v tej sezoni tekmuje pod zastavo Združenih arabskih emiratov. Kljub temu da so se borili po najboljših močeh, so na koncu izgubili s 17 : 14. »Z uspehom smo zelo zadovoljni, Jure Eržen je potrdil svoj vzdevek Ironman, ki so mu ga dali na tekmah FIBA. Tudi Mensud in Borut sta odigrala vrhunsko, čeprav so bili v finalu Srbi

enostavno premočni. So pač profesionalci, ki od tega živijo,« je pojasnil Hladnik.

Sicer pa so Kranjčani poleg pokala za drugo mesto prejeli tudi denarno nagrado, dvajset tisoč dolarjev. »Ta denar smo delno že porabili, saj smo sami plačevali stroške udeležbe na nekaterih letošnjih turnirjih, nekaj pa ga bo ostalo tudi za priprave na novo sezono in stroške tekmovanja. V novi sezoni bomo skušali oditi še na več turnirjev v tujino, da se še bolje uigramo ter uvrstimo na finalni turnir, kjer bomo poskušali preskočiti še zadnji stopničko in osvojiti prvo mesto,« že kujejo načrte kranjski košarkarji, ki so prepričani, da je vzrok za njihove uspehe poleg trdega dela tudi dolgoletno prijateljstvo tako na igrišču kot izven njega.

Poleg Kranjčanov sta v Abu Dhabiju nastopili tudi ekipi Ljubljane (Aleš Kunc, Jasmin Hercegovac, Blaž Črešnar, Tomo Čajič) in Trbovelj. Moštvo Trbovelj je osvojilo četrto, ekipa Ljubljane pa peto mesto, poleg tega pa še uvrstitev na FIBA 3x3 All-Stars, ki bo decembra potekal v Dohi. Tam bodo namreč poleg zmagovalcev svetovne turneje nastopile še ekipe najvišje uvrščenega košarkarja posameznice celine na svetovni jakostni lestvici. Staro celino bodo tako zastopali Ljubljančani, saj je Jasmin Hercegovac za Srbi najvišje uvrščen Evropejec.

Loški košarkarji sezono začeli z zmago

Škofja Loka – S temo med ekipama LTH Castings in Hopsi Polzela, ki so jo v dvorani na Podnu z 88 : 75 dobili domačini, se je v sredo končal prvi krog košarkarske lige Lige Telemach. Ekipa Šenčur Gorenjska gradbena družba, ki je bila tokrat prosta, jutri gostuje pri Elektri Šoštanj, Helios Suns pri Portorožu, tekma med Lastovko in LTH Castings pa bo 28. oktobra.

V Škofji Loki so v sredo zmagali domačini. / Foto: Gorazd Kavčič

Nogometna drugoligaša poražena

Kranj – V sredo so nogometaši Zarice Kranj, Kalcerja Radomlej, Roltek Doba in Triglava odigrali tekmi 11. kroga v 2. SNL, ki sta bili prestavljeni. V Kranju so gostje iz Radomelj z 0 : 2 premagali Zarico, z enakim rezultatom, a v korist domačina, pa se je končala tudi tekma na Dobu, kjer je Roltek Dob gostil Triglav. Jutri ob 15. uri je tekma Kalcer Radomlje – Roltek Dob, ob 18. uri pa še Šenčur – Zarica Kranj. V nedeljo ob 14. uri bo Triglav gostil Aluminij. V 1. ligi bo ekipa Domžal v 15. krogu gostovala v Novi Gorici. V 10. krogu 3. SNL - center pa bodo jutri tekme začele ob 15.30 uri, pari pa so: Zagorje – Komenda, Ilirija Extra Lux – Šobec Lesce, Jesenice – Žiri, Bled Hirter – Sava Kranj, Jezero Medvode – Ivančna Gorica. V Gorenjski nogometni ligi je jutri z začetkom tekem ob 15.30 na sporedu 9. krog. Pari so: Naklo – Ločan Škofja Loka, Jecom Sport DLN – Velesovo, FC Podbrezje – Visoko, Bohinj – JuRentA Bitnje, Preddvor – Kondor Polet in Britof – Niko Železniki.

Jutri gorenjski odbojarski derbi

Kranj – Jutri ob 17.30 bo v ŠD Planina na sporedu gorenjski derbi med Triglavom in ekipo Calcit Volleyball. Ekipa, ki bo dobila to srečanje, bo na drugem mestu 1. DOL. Hkrati bodo gostili pokal za osvojeno drugo mesto na evropskem prvenstvu v odbojki za moške v Sofiji in pokal za osvojeno prvo mesto v evropski ligi v odbojki za moške, zato bodo ljubitelji odbojke imeli tudi priložnost za ogled in slikanje s pokalom. »Obe mesti sta izvrstna dosežka slovenske moške odbojke, ki se ju veselimo vsi, ki smo vsak po svoje prispevali za neverjeten uspeh reprezentance,« pravi predsednik OK Triglav Miro Ambrožič.

Slavil Peljhan, Logar odličen

VILMA STANOVNIK

Idrija – Z zmago slavjem izkušene domačina Darka Peljhana, ki je z že trideseto zmago prišel do šestega naslova prvaka v reliju, se je v Idriji končalo letošnje državno prvenstvo v reliju. Z odlično vožnjo in drugim mestom se je izkazal Grega Premrl (Citroen DS3 R3T), tretji pa je bil Jani Trček (Mitsubishi Lancer EVOg).

S četrtim mestom je bil zadovoljen tudi Boštjan Logar iz Žabnice (Subaru Impreza), ki je tudi tokrat imel ob sebi sovoznico Ano Bobnar. Z novo ekipo Skiro sta dosegala odlične čase in s svojo atraktivno vožnjo navduševala mnoge gledalce ob progih ter se kljub težavam z zavornimi na prvi sobotni preizkušnji odlično uvrstila. »Za naju

Foto: Blaž Cimermančič

Boštjan Logar je navduševal z atraktivno vožnjo.

ter ekipo je bila to odlična izkušnja in dobra popotnica za naprej, saj bomo poskušali prihodnje leto, če bomo le zbrali dovolj denarja, odpejati vse dirke za državno prvenstvo. Ob tej priložnosti bi se želela zahvaliti tudi vsem

sponzorjem, ki so omogočili najin nastop na dirki,« je povedal Boštjan Logar.

Peto mesto sta osvojila Rok Turk in Martina Lazar, ki sta reli v Idriji začela z najhitrejšima časoma na uvodnih petkovih hitrostnih preizkušnjah.

Na sobotni peti hitrostni preizkušnji sta v enem izmed zavojev celo trčila v rob ob cesti in poškodovala dirkalnik. Ekipa OPV je že ob naslednjem servisnem postanku uspela popraviti škodo in Rok ter Martina sta lahko uspešno nadaljevala. Na cilju so ekipo čakali zasluženi pokali za zmago v diviziji 2, Rok pa je osvojil tudi naslov podprvaka v generalni razvrstitvi državnega prvenstva Slovenije.

V diviziji I je zmagal Martin Mlinar (MG ZR 105) in tako je potrdil naslov državnega prvaka. V diviziji III je slavil Domen Agnič (BMW M3), naslov prvaka pa je osvojil Aleš Zrinski (BMW M3). V diviziji II je prvak postal Matjaž Mihevc (Peugeot 208 R2), med mladimi vozniki do 21 let pa Matic Humar (Renault Clio).

ROKOMETNO DRUŠTVO URBANSKAP LOKA
VABI NA OGLED TEKME 1. A DRŽAVNE LIGE V ROKOMETU ZA MOŠKE
RD URBANSKAP : RD MARIBOR
V soboto, 24. 10. 2015, ob 20. uri v športni dvorani Poden

NK TRIGLAV : **ALUMINIJ**
nedelja, 25. 10. 2015, ob 14.00, ŠC Kranj
www.nktriglav.si

domplan
triglav
AH Vrtač Kranj
macron
Medijski pokrovitelj
Gorenjski Glas

Z GORENJSKIM GLASOM DO CENEJŠE VSTOPNICE ZA OGLED TEKME!

Izrežite ta kupon in si zagotovite vstopnico za ogled nogometne tekme med domačim Triglavom in Aluminijem, ki bo v nedeljo, 25. oktobra 2015, ob 14.00 na stadionu v Kranju.

NAMESTO REDNE CENE VSTOPNICE, KI JE 5 EVROV, BOSTE ZA VSTOPNICO S TEM KUPONOM ODŠTELI LE 3 EVRE.

Podprimo naše športnike in navijajmo skupaj!

Trgovali z orožjem

Hišne preiskave v okviru mednarodne preiskave trgovine z orožjem potekale tudi na Gorenjskem.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Slovenska policija je ta teden končala preiskavo mednarodne kriminalne združbe, ki se je ukvarjala s trgovino z orožjem. Kot so sporočili z Generalne policijske uprave, so novogoriški kriminalisti v sodelovanju z Upravo kriminalistične policije ter italijanskimi in hrvaškimi varnostnimi organi kriminalno združbo preiskovali dalj časa, v sredo pa so izvedli tudi sedem hišnih preiskav pri sedmih osumljencih z območja Murske Sobote, Maribora, Ljubljane, Kranja, Kopra in Nove Gorice. Hišne preiskave so izvedli tudi na Hrvaškem in

v Italiji. V Sloveniji so pridržali dve osebi, v Italiji štiri in na Hrvaškem dve. V preiskavi so zasegli tudi večjo količino orožja in streliva.

»Zadeva je še v fazi preiskave, zato vam več podatkov za zdaj ne moremo posredovati,« je sporočil Drago Menegaliya, predstavnik policije za odnose z javnostmi, in napovedal, da bodo več informacij podali na novinarski konferenci, ki jo bodo v kratkem pripravili.

Preiskavo mednarodne trgovine z orožjem je sicer koordiniralo Okrožno državno tožilstvo v Novi Gorici v sodelovanju s tožilci iz Italije in Hrvaške. Pri preiskavi je sodeloval tudi Europol.

Prostovoljne prispevke zbirali brez dovoljenja

Policija opozarja, da je za zbiranje prostovoljnih prispevkov potrebno pridobiti dovoljenje.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Gorenjski policisti so v sredo obravnavali tri prijave o pobiranju prostovoljnih prispevkov na javnem kraju. Na Jesenicah naj bi prostovoljne prispevke pobirala mlajša ženska, v Kranju v imenu gluhonemih dva moška, v Škofji Loki pa so prejeli prijavo občanov, do katerih naj bi bil vsiljiva dva tujca, ki sta prispevke pobirala v imenu združenja za invalide in gluhe otroke. Enega tujca, gre za državljanca

Romunije, so škofjeloški policisti izsledili in ga zaradi prekrška kaznovali, saj predpisanega dovoljenja za pobiranje prostovoljnih prispevkov ni imel.

Policija opozarja, da lahko prostovoljne prispevke zbirajo osebe, ki imajo dovoljenje upravne enote in s tem dovoljenjem se mora pobiralec prispevkov tudi izkazati. Pri sebi mora imeti še pooblastilo za nabiranje prispevkov in jih na ustreznem dokumentu tudi evidentirati.

Policisti prisilno umirili razburjenega lastnika psa

SIMON ŠUBIC

Suha – Škofjeloški policisti so ta teden na Suhi obravnavali domačina, ki ni poskrbel za varstvo svojega psa, poleg tega pa je z vpitjem na občana, ki sta se psa otepala, in z nedostojnim vedenjem kršil tudi javni red in mir. V občana je razburjen metal še predmete in enega lažje poškodoval, s prekrški pa

Škofjeločan ni prenehal niti ob intervenciji policistov, ki so ga umirili šele z uporabo prisilnih sredstev, so pojasnili na Policijski upravi Kranj.

Policisti o dogodku še zbirajo obvestila o prekrških s področja javnega reda, zaradi povzročenih telesnih poškodb pa bo obravnavan v skladu s predpisi o kazenskem postopku, so še napovedali.

Poškodoval glavo

Vogel – Na Voglu si je v sredo popoldne delavec pri padcu poškodoval glavo in zapestje. Posredovali so gorski reševalci iz Bohinja in Kranjske Gore, ki so ga oskrbeli, helikopter Slovenske vojske pa ga je prepeljal v jeseniško bolnišnico.

Tržičanka dvakrat na sodišču

Gorenjski kriminalisti so štiridesetletno Tržičanko, ki je minuli konec tedna s škarjami smrtno ranila podnajemnico, ovadili zaradi uboja ter zanemarjanja mladoletne osebe in surovo ravnanje.

ANDRAŽ SODJA

Kranj – Poročali smo že, da je v noči na nedeljo v Križah pri Tržiču 40-letna Tržičanka U. L. P. domnevno s škarjami ob prisotnosti mladoletnega otroka ubila 54-letno sestanovalko. Osumljeno so v torek z reševalnim vozilom že privedli pred preiskovalno sodnico Okrožnega sodišča v Kranju, ki je odredila 48-urno pridržanje. Včeraj popoldne so jo na sodišče pripeljali še drugič, ali se je preiskovalna sodnica po zaslišanju odločila za odreditev enomesečnega pripora, pa v trenutku, ko to poročamo, še ni znano.

S Policijske uprave Kranj sporočili, da so policisti v preiskavi potrdili sum, da je žrtev, ki je pri osumljenki neprijavljena bivala od začetka meseca, umrla nasilne smrti: »Rane na njenem telesu so bile posledica uporabe ostrih in drugih predmetov. V nasilnem dejanju je bila poškodovana tudi osumljenka, njune poškodbe pa kažejo na obojestransko nasilje, ki se je v stanovanjski hiši, intenzivno pa v

Osumljena U. L. P. na nosilih z reševalcema ob prvi privedbi na zaslihanje pri preiskovalni sodnici / Foto: Gorazd Kavčič

kuhinji, dogajalo v noči s sotebte na nedeljo. Okoliščine z ogleda kraja kaznivega dejanja kažejo na nasilen prepir, žrtev pa je bila ob prihodu policistov na kraj mrtva v kuhinji stanovanjske hiše.« Kot še dodajajo na policiji, je dejanje v nedeljo popoldan naznanila osumljenka sama, pri tem pa so bili v veliko pomoč občani, ki so jo

do prihoda policije zadržali na kraju. Poleg ovadbe za uboj, za kar je zagrožena kaznen od pet do petnajst let zapora, jo čaka še ovadba za kaznivih dejanjih zanemarjanja mladoletne osebe in surovo ravnanje.

Kot zaključujejo na PU Kranj, kljub nekaterim namigovanjem policisti tragičnega dogodka niso mogli

preprečiti, saj pretekli dogodki niso v ničemer nakazovali na možnost tragedije, ki se je zgodila v nedeljo. Potrdili pa so, da so v zadnjih petih letih obravnavali več različnih dogodkov, povezanih s krajem kaznivega dejanja, vendar ne v povezavi z znaki tako hudih kaznivih dejanj ali takšnimi, da bi na to možnost nakazovali.

V trku na Kokrici umrla peška

Voznik avtomobila je trčil v peško, ko je prečkala cesto. Na Gorenjskem letos že deset smrtnih žrtev.

SIMON ŠUBIC

Kranj – V bližini Gostilne Dežman na Kokrici pri Kranju so včeraj gorenjski prometni policisti obravnavali prometno nesrečo, v kateri je umrla 81-letna peška. V času poročanja je zbiranje nekaterih obvestil o nesreči, ki se je zgodila okoli 11.30, še potekalo, so pa na Policijski upravi Kranj pojasnili, da je voznik med vožnjo avtomobila s Police proti Kokrici v starejšo peško trčil v

trenutku, ko je s ceste, kjer ni prehoda za pešce, stopala na pločnik. Na tem kraju je prečkanje ceste izven prehoda sicer dovoljeno, so dodali.

Peška je zaradi hudih poškodb umrla na kraju nesreče, s tem pa se je število smrtnih žrtev na gorenjskih cestah v letošnjem letu povečalo na deset.

Zaradi prometne nesreče je bila cesta Polica–Kokrica med Cesto na Brdo in krožiščem nekaj časa zaprta.

Včerajšnja smrtna nesreča se je zgodila na cesti s Police proti Kokrici pri Kranju. / Foto: Gorazd Kavčič

Med vožnjo gledal film

SIMON ŠUBIC

Kranj – Gorenjski kriminalisti so pred dnevi na avtocesti proti Ljubljani ustavili 34-letnega voznika tovornega vozila tujega prevoznika, ki je med vožnjo na prenosnem računalniku gledal film. Voznik je policistom pojasnil, da sicer ve, da je to prepovedano, a si je kljub temu na ta način med vožnjo krajšal čas. Plačati bo moral globo.

S Policijske uprave Kranj so še sporočili, da so gorenjski policisti v povezavi s tovrstnim prometom v letošnjem letu obravnavali že več kot 1200 prekrškov. Največ jih je bilo povezanih s prekoračitvijo hitrosti vožnje, preobremenjenostjo tovornih vozil, časom trajanja vožnje, na avtocestah pa tudi z varnostno razdaljo. Predpisi so kršili tako domači kot tuji vozniki.

Sodišče pritrdilo Grimsovi

SIMON ŠUBIC

Kranj – Časopis Mladina bo moral Martini Dragoš Grims iz Kranja, soprogi državnega poslanca Branka Grimsa, plačati odškodnino, ker je tednik leta 2011 v satirični rubriki Mladinamit fotografijo družine Grims objavil poleg fotografije družine nacističnega ministra za propagando Josepha Goebbelsa. Vrhovno sodišče je

namreč pred kratkim zavrnilo Mladinin zahtevek za revizijo in pritrdilo odločitev Višjega sodišča v Ljubljani, da je Mladina z objavo fotografij presešla mejo dopustnega. O višini odškodnine (zahtevano je 79 tisoč evrov) bo ljubljansko okrožno sodišče začelo odločati 19. novembra. Podobna postopka na sodišču potekata ločeno še za Branka Grimsa in tri mladoletne otroke.

KURILNO OLJE
DATRIS
GREJE MOČNEJE
080 2341
080 2341, 080 2341, 080 2341

POSLOVNI GLAS

Poziv vladi, naj prisluhne zmagovalcem krize

Na 10. Vrh slovenskega gospodarstva so opredelili dvanajst prednostnih ukrepov za industrijski prepord v Sloveniji. Vlada in ostali ključni odločevalci naj predloge tistih, ki so se najbolje odzvali na krizo, vzamejo za svoje, je pozval predsednik Gospodarske zbornice Slovenije Marjan Mačkošek.

SIMON ŠUBIC

Brdo pri Kranju – Na letošnjem, že 10. Vrh slovenskega gospodarstva, ki ga je v kongresnem centru na Brdu pri Kranju organizirala Gospodarska zbornica Slovenije (GZS), je prek 450 vodilnih predstavnikov gospodarstva, stroke in politike razpravljalo o ukrepih za nadaljnji industrijski prepord v Sloveniji. V GZS so pred kratkim v okviru projekta Slovenija 5.0 objavili dokument Manifest industrijske politike, v katerem so predstavljeni ukrepi, ki so jih opredelili kot pomembne za zagotovitev nadaljnjega tehnološkega razvoja ter za oblikovanje prijaznejšega širšega poslovnega okolja, od davčnega, administrativnega do razvojnega in izobraževalnega. Dvanajst od njih, ki so po mnenju gospodarstvenikov čim bolj konkretni in realno izvedljivi že v roku enega do dveh let, so na letošnjem vrhu gospodarstva opredelili kot prednostne ukrepe. Mednje med drugim sodijo študentska politika, izobraževanje kadrov na vseh ravneh v skladu s potrebami delodajalcev, digitalizacija industrije, pametno usmerjanje razvojnih sredstev, okrepljena vloga slovenske diplomacije in okrepitev ponudbe SID banke, racionalizacija obdavčitve stroškov dela, znižanje okoljskih in energetskih dajatev, večja prožnost trga dela za gospodarstvo in javni sektor, sprememba delovanja javne uprave ...

Industrijski prepord že v Sloveniji

»Ne pozivamo le vlade, ampak vse ključne odločevalce v Sloveniji, da vzamejo predloge tistih, ki so se najbolje odzvali na krizo in ki najbolj poznajo globalne trge, za svoje in da jih vsi skupaj v Sloveniji korak za korakom, a hitro, končno začnemo tudi uresničevati,« je pozval predsednik GZS Marjan Mačkošek in ugotovil, da je industrijski prepord v zadnjem času ena

Velik pomen industrije za kreiranje novih delovnih mest in gospodarsko rast so na vrhu gospodarstva izpostavili tudi predsednik GZS Marjan Mačkošek, evropska komisarka Elżbieta Bieńkowska in gospodarski minister Zdravko Počivalšek (v ozadju). / Foto: Tina Dokl

ključnih gospodarskih tem v razvitem svetu. Industrija se že vrača z vzhoda na zahod, a gre za visoko tehnološko organizirano industrijo, ki bo ponujala manj delovnih mest, a bo odpirala tudi veliko novih delovnih mest v povezanih dejavnostih, kot so logistika, informacijska tehnologija, različne poslovne storitve itn., je dejal in po-

Alojz Burja, direktor Lipa Bled: »Ker prihajam iz delovno intenzivne panoge, lesne industrije, bi na prvo mesto med predlaganimi ukrepi postavil redefiniranje dohodninske lestvice in pragov olajšav za najnižje plače in dohodke. Kot drugo predlagam znižanje okoljskih in energetskih trošarin, taks, prispevkov in davkov, saj to ni razvojno naravnano, namenjeno je le polnjenju proračuna. Tudi v lesni industriji, kar nas je še ostalo, načrtujemo investicije, zato kot tretje predvsem pričakujemo, da se spodbude in olajšave za investicije, če se že ne bi izboljšale, vsaj ne bi zmanjšale.«

udaril, da industrijski prepord že doživlja tudi Slovenija. »Navsezadnje je neposredni dokaz za to rast slovenskega gospodarstva v zadnjih dveh letih. Motor te rasti je izvoz. Glavnino izvoza pa ustvarijo podjetja iz predelovalnih dejavnosti, skupaj s svojimi partnerji,« je povedal Mačkošek in opozoril, da to ne bo dovolj, da bo slovenska gospodarska rast, ki temelji na izvozu, še

naprej takšna kot v zadnjih dveh letih.

Zbrane gospodarstvenike je nagovorila tudi evropska komisarka za notranji trg, industrijo in podjetništvo Elżbieta Bieńkowska in poudarila pomen prihodnosti in nadaljnje konkurenčnosti industrije, ki predstavlja motor evropskega gospodarstva. Kot je dejala, je treba

na evropski, nacionalni in lokalni ravni. Biti moramo partnerji in vzdrževati dialog,« je dejala.

Vlada ima posluš za gospodarstvo

Po mnenju ministra za gospodarski razvoj in tehnologijo Zdravka Počivalška država ubira pravo pot proti izhodu iz krize, pri tem pa ima in bo imela posluš za gospodarstvo. Vlada ostaja trdna v svoji nameri, da zagotovi boljše možnosti za nastajanje, rast in razvoj podjetij, da vzpostavi stabilnejše in bolj predvidljivo poslovno okolje, konsolidira javne finance ter tako vpliva tudi na večjo konkurenčnost gospodarstva, je dejal in poudaril, da brez sodelovanja ne bo šlo: »Z roko v roki bomo lahko zagotovili ustrezne pogoje za industrijski prepord.«

Generalni direktor GZS Samo Hribar Milič je ocenil, da je tokratna razprava pokazala, da se v gospodarstvu zavedajo, da morajo večji del domače naloge, da svoje delovanje naravnajo na frekvenco najboljših in najbolj odličnih, opraviti sami v podjetjih. A po njegovem bo Slovenija dolgoročno konkurenčna in stabilna le, če bomo imeli tudi družbene reforme, ki bodo to omogočile.«

Za Center Komenda nobene ponudbe

Prva prodaja nedokončanega poslovno-stanovanjskega objekta Center Komenda iz stečajne mase Hades Trgovine ni uspela.

ANA ŠUBIC

Komenda – Stečajnemu upravitelju Mirku Filipoviču v okviru stečajnega postopka nad družbo Hades Trgovina iz Kamnika še ni uspelo prodati edinega premoženja dolžnika – nedokončanega poslovno-stanovanjskega objekta Center Komenda. Prva prodaja ni bila uspešna, ker v dvomesečnem postopku javnega zbiranja zavezujočih ponudb ni prispele nobena ponudba, je pojasnil Filipovič. Komplex so sicer prodajali po likvidacijski ceni 2,8 milijona evrov, čeprav je pooblaščenec ocenjevalec vrednost nepremičnine ocenil na dobre štiri milijone evrov, kot je razvidno iz otvoritvenega poročila stečajnega upravitelja.

evrov zavarovanih terjatev. »V Gorenjski banki se aktivno ukvarjamo s projektom in iščemo ustrezne rešitve, podrobnih poslovnih načrtov glede projekta Center Komenda pa v tem trenutku ne moremo razkrivati,« so bili prav tako redkobe sedni tudi v banki.

V stečajnem postopku zoper Hades Trgovino so upniki prijavi za dobrih 12 milijonov evrov terjatev, od tega jih stečajni upravitelj 380 tisoč evrov prereka. Gre za terjatvi, ki sta ju prijavi Občina Komenda in Konjenski klub Komenda, ki sta v projekt vložili zemljišča. Priznanih zavarovanih terjatev je za 10,7 milijona evrov, priznanih navadnih terjatev pa je nekaj manj kot 940 tisoč evrov. Poleg Gorenj-

Po neuspešni prvi prodaji, v kateri je bil kompleks Center Komenda naprodaj za 2,8 milijona evrov, stečajni upravitelj in največji ločitveni upnik Gorenjska banka iščeta možnosti za dokončanje objekta. / Foto: Tina Dokl

»Ta trenutek iščemo možnosti, da se projekt realizira, in bomo do nadaljnje prodaje počakali,« je pojasnil Filipovič in dodal, da je realizacija projekta v domeni največjega ločitvenega upnika Gorenjske banke, ki ima priznanih 6,2 milijona

ske banke sta med največjimi ločitvenimi upniki tudi SGP Tehnik v stečaju s slabih 2,8 milijona evrov zavarovanih terjatev in Deželna banka Slovenije z nekaj več kot 1,3 milijona evrov terjatev. Sodišče sicer še ni izdalo sklepa o preizkusu terjatev.

Komendski RLS letošnja zlata gazela

Kranj – Časopisna hiša Dnevnik je v sredo v Cankarjevem domu v Ljubljani za slovensko gazelo 2015 razglasila podjetje RLS, merilna tehnika, ki se je pred tremi leti iz Ljubljane preselila v Komendo, specializirano pa je za razvoj in izdelavo rotacijskih in linearnih senzorjev pomika in zasuka. Ustanovil ga je Janez Novak, ki je zdaj poleg podjetja Ranishaw international polovični lastnik in direktor podjetja s sto zaposlenimi, ki je v zadnjih dveh letih dosegel po dvajsetodstotno rast. Tudi naziv srebrna gazela leta 2015 je odšel na Gorenjsko – prejel ga je šenčurski Euro Plus, krovno podjetje mednarodne skupine NiceLabel. Bronasta gazela je postalo podjetje Oro met iz Pivke, ki proizvaja orodne plošče.

Japonske prepelice iz Voklega

David Vreček iz Voklega redi japonske prepelice, ki mu vsak dan znesejo okrog tisoč jajc. Ljudje jih kupujejo predvsem zaradi njihovih prehranskih lastnosti in zdravilnih učinkov.

CVETO ZAPLOTNIK

Voklo – »Ko v središču Tokia želite obiskati povprečno japonsko družino, vam bo gostitelj pokazal tudi kletko s prepelicami. Ker živali potrebujejo za življenje zelo malo prostora, jih veliko japonskih družin goji tudi v

Med večjimi rejci je tudi 28-letni David Vreček iz Voklega. Njegova zgodba je zanimiva. Ko so še živeli v Goričah, mu je znanec podaril pet japonskih prepelic. Odtlej so bile vedno pri hiši, z bratom Matejem sta jih v najstniških letih redila okoli dvesto, poleg njih pa tudi go-

menja jato: tisoč prepelic podari živalskim vrtovom in gojiteljem kač in kraguljev, okrog dvesto jih zadrži in jim »doda« uvožene samce, največ iz Alžirije, Nemčije in Madžarske. Do septembra se zvali okrog 5000 prepelic, od tega jih približno 1100 zadrži za lastne potrebe, preostale pa prodaja.

Trideset barvnih odtentov

Davidova prva vsakodnevna naloga je pobiranje jajc, ki so jih prepelice znesle prejšnji dan od petih popoldne do devetih zvečer. Ker vsaka prepelica znese eno jajce na dan, nekatere med njimi pa tudi dva, dnevno pobere okrog tisoč jajc. Večino jih prodaja doma, brezplačno jih dostavlja v večje slovenske kraje, nekaj pa jih pokupijo tudi hoteli, restavracije in manjše trgovine. Ker so prepelice jajca pisana in že brez barvanja uporabna kot pirhi, je veliko povpraševanje po njih zlasti v dneh okrog velike noči, sicer pa jih ljudje kupujejo predvsem zaradi njihovih prehranskih lastnosti in dobrih zdravilnih učinkov. David nam pokaže »papirje«, na katerih piše, da prepelice jajca »niso čudežno zdravilo, ampak naravna dietična hrana, ki pomaga organizmu k uravnanju presnove in boljšemu počutju organizma«. Njihovi zdravilni učinki naj bi bili koristni pri zdravljenju nekaterih bolezni (čir na želodcu, sladkorna bolezen, bronhialna astma, slabokrvnost,

migrena itd.), za znižanje krvnega tlaka in holesterola, za krepitev spomina in spolne moči, za boljšo prebavo, lepši ten kože ... David poleg konzumnih jajc prodaja tudi vložena in valilna jajca, prepelice meso, prepelice, stare en dan, tik pred začetkom nesnosti ali potlej že v polni nesnosti pa tudi kletke in gnoj oz. eno leto star humus, ki je uporaben za gnojenje vrtov. Japonske prepelice so v šestdesetih različnih barvnih odtentih perja, pri Vrečku jih imajo v tridesetih barvah, do avgusta prihodnje leto bodo zagotovili še ostale barve. Med kupci

Prepeličja jajca: ljudje jih kupujejo predvsem zaradi zdravilnih učinkov.

je – zanimivo – največ povpraševanja po snežno belih.

Veselje in posel

»Delo s prepelicami mi je v veselje, za zdaj ves posel, od vzreje do prodaje, obvladujem sam, le ko grem na dopust, mi pomaga brat ali kdo drug. S prepelicami se je možno preživljati, a v Sloveniji ob neurejeni zakonodaji nikoli ne veš, koliko časa boš

na trgu,« pravi David in dodaja: »Za zdaj sem zadovoljen s tem, kar imam, za povečevanje obsega reje tudi ni potrebe. Dejavnost bi razširil le, če bi večje količine jajc lahko prodal po primernejši ceni v večje trgovske sisteme. In če se bom širil, se bom v drugi državi, razmišljam pa tudi o predavanjih o reji prepelic in zdravilnosti prepeličjih jajc.«

David Vreček

stanovanjih, v stolpnici,« pravi David Vreček in poudarja: »Že ime samo pove, da japonske prepelice izvirajo iz Japonske, od tod pa se je reja zaradi zdravilnosti njihovih jajc razširila po vsem svetu.«

Začel s petimi pri desetih letih

V Sloveniji so trije, štirje večji rejci japonskih prepelic, veliko pa je manjših, ki jih redijo za lastne potrebe.

lobe, race, noja, grlice, papirge, okrasno perutnino ... Ko so se iz Gorič preselili v Voklo, se je David osredotočil samo na prepelice. Trenutno jih ima skupaj z mladiči 1800, od tega 1100 samic in samcev. »V kletkah jih je po petdeset skupaj, v vsaki kletki je tudi deset samcev, v tistih, kjer so samice namenjene za oplojevanje, je razmerje med samicami in samci tri proti ena,« pojasnjuje David in dodaja, da vsako poletje

Pogled v eno od kletk z japonskimi prepelicami

Gorenjska je imela dobre kandidatke

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Zveza kmetov Slovenije je prejšnji četrtek, na svetovni dan kmetov, na slovesnosti v Zagorju ob Savi za kmetico leta izbrala Leo Babič, članico Društva kmečkih žena Brežice, ki izhaja iz vinogradniške kmetije, znane po vinih in zbirki 1400 majolik z vsega sveta. Med šestimi kandidatkami za laskavi naziv so bile tudi tri gorenjske kmetice.

Društvo podeželskih žena Sviti iz Trziča je za kmetico leta predlagalo Anico Oranič iz Križev. Anica skupaj z možem kmetuje na nižinski kmetiji, na kateri se ukvarja s tržno pridelavo vrtnin. Zelenjavo pridelujejo na

šestih hektarjih, na treh hektarjih so uredili tudi namakalni sistem. Sadike vzgajajo sami, zelenjavo prodajajo preko Kmetijske zadruge Križe trgovskim centrom Mercator in Spar ter podjetju Eta Kamnik. V okviru dopolnilne dejavnosti na kmetiji se ukvarjajo še s kisanjem repe in zelja. Letos so na kmetiji uredili prostor za čiščenje in pripravo zelenjave za transport. Anica je mati šestih otrok, aktivna je v društvu podeželskih žena, poje v cerkvenem pevskem zboru v Križah in pomaga tudi v domačem kulturnem društvu Kruh.

Društvo kmečkih žena Kranj – odbor Cerklje je za kmetico leta predlagalo

Štefko Slatnar z visokogorske kmetije Pr Ambruzar, ki obsega 18 hektarjev travnikov in 80 hektarjev gozdov. Na kmetiji se ukvarjajo s turizmom, imajo 40 ležišč in restavracijo s 40 sedeži pa tudi žičnico, bazen, teniško igrišče in savne. Štefka in mož sta kmetijo predala starejšemu sinu, sama pa sta se umaknila na Krvapec v planšarijo Pr Florjan, ki sta jo preuredila v turistični objekt s šestdesetimi posteljami in sedemdeseti sedeži v restavraciji. Štefka na planšariji rada kuha, skrbi za rože in živali, pri 63 letih obvlada tudi osnove računalništva. Ima štiri otroke, osem vnukov in tri pravnuke.

Zanimiva je tudi zgodba Angele - Elice Žibert, ki jo je za kmetico leta predlagalo Društvo podeželskih žena Tuhinjska dolina. Angela je odrasla v družini z dvanajstimi otroki, pri enaindvajsetih letih se je poročila na 32 hektarjev veliko kmetijo, na kateri se ukvarjajo z različnimi dejavnostmi, predvsem za potrebe samoskrbe družine. Skupaj z možem sta zgradila novo gospodarsko poslopje in hišo, v zakonu so se jim rodili trije otroci. Elica je ena od ustanovnih članic društva podeželskih žena, en mandat je bila tudi blagajničarka, sicer pa rada peče in veze prte. Veliko ji pomenijo tudi trije vnuki in vnukinja.

Si želite sami izdelati alkoholni napitek, kot je liker, ali sadje namesto v kompot namočiti v žganje? Potem je knjiga **Sodobna žganjekuha** prava za vas, saj vas bo seznanila s teorijo žganjarstva ter z recepti za različne žgane pijače, kot so slivov, orehov ali zeliščni liker in še veliko drugih.

Redna cena priročnika je 16 EUR. Če knjigo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu, je cena le **13 EUR** * poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova 4 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas

Fitnes v naravi za otroke

V Hiši novih tehnologij v Žirovnici so razvili napravo za fitnes v naravi, na kateri otroci lahko vadijo tek na smučeh.

URŠA PETERNEL

Žirovnica – V Žirovnici zadnjih devet let deluje Hiša novih tehnologij, podjetje s široko paleto dejavnosti, zlasti s področja lesa. Pred kratkim pa so se lotili izdelave naprav za fitnes oziroma vadbo v naravi. Prvi prototipi naprav, ki so namenjene vadbi za odrasle, že nekaj časa stojijo na Straži na Bledu. Zdaj pa so na željo staršev razvili tudi naprave za otroke, stare od pet do deset let, pod blagovno znamko Žverca in prototip so postavili ob poslovni stavbi Hiše novih tehnologij v Žirovnici. Na prototipu otroci vadijo tek na smučeh, sicer pa so v kompletu še naprave, imenovane hoja po zraku, na srfu, poteg, potisk, kolo, steper in konj.

Kot je povedal Miro Rozman iz Hiše novih tehnologij (ta je v lasti Servisa MR z Jesenic), je sicer

Miro Rozman

osnovna dejavnost podjetja lesna gradnja, v prostem času pa je začel razvijati naprave za vadbo v naravi. Tako je nastala Žverca, komplet naprav, izdelanih iz visokokvalitetnega nerjavnega jekla, ki je prašno lakirano z eko barvami in odporno na mraz, vodo. Zaradi

načina izdelave in izbire materialov so naprave odporne na vse vremenske pogoje, vandalizem in praktično ne potrebujejo nobenega vzdrževanja. Pri izdelavi so znanje in izkušnje združili mojstri različnih strok. »To niso igrala, temveč športne naprave. V današnjem času,

ko je velik poudarek na zdravem načinu življenja in rekreaciji, vidimo veliko priložnost za njihovo umestitev v prostor, in sicer tako v urbano okolje kot v gozd, ob pešpoti, na trim steze, v rekreacijske parke ...« Tako se že pogovarjajo z nekaterimi občinami, naprave pa bodo predstavili tudi športnim društvom.

V Hiši novih tehnologij sicer Miro Rozman, ki je podjetnik že 26 let, ustvarja na različnih področjih. Ukvarja se z lesom, uvaža sibirski macesen za fasade in terase, izdelke za zaščito lesa in čistila za les ter pritrdilno tehniko in električna orodja. A dodana vrednost podjetja je znanje, ki ga nudijo kupcem, saj imajo v Hiši v Žirovnici urejeno učilnico, kjer kupce naučijo, kako se izdelata teraso, fasado, ograjo. V učilnici pa izobražujejo tudi učence osnovnih in

Tek na smučeh na fitnes napravi Žverca

srednjih šol ter študente lesarstva, kjer jim predavajo o lesu, zatem pa se lahko sami preizkusijo tudi v izdelavi prototipov lesenih nadstreškov, fasad ... V Hiši so razvili tudi zelo posebne izdelke, kot so lesene dišavne

ploščice, prepojene z naravnimi eteričnimi olji, stol za glasbenike ... »Idej imamo še veliko, znanja tudi, upam le, da bo v Sloveniji nastalo tudi bolj zdravo poslovno okolje,« je še dejal Miro Rozman.

Term v Kranjski Gori še ne bo

Spremenjene gospodarske razmere so pokopale idejo o termalnem kopališču v Kranjski Gori. Kraj potrebuje tudi zimsko kopališče, so prepričani turistični ponudniki.

MARJANA AHAČIČ

Kranjska Gora – Kot kaže, je investitor pogumne ideje o gradnji term v Kranjski Gori zaradi zaostrenih gospodarskih razmer nad projektom obupal. Skupni projekt Slovenskih železnic in Term Olimia, da bi na mestu sedanjega Železničarskega doma v Kranjski Gori postavili moderno termalno kopališče, tako očitno ne bo uresničen. Kmalu bo dvajset let, odkar si v Kranjski Gori

prizadevajo, da bi turistično ponudbo popestrili tudi z bazenskimi programi in programi dobrega počutja. S tem bi, so prepričani turistični delavci, dobili možnost vstopa na nove trge, hkrati pa bi bil bazenski kompleks pomembna popestritev ponudbe, s katero bi tudi zunaj sezone privabili več obiskovalcev.

Zato so pred nekaj leti z odprtimi rokami sprejeli pobudo Slovenskih železnic, da v javno-zasebnem partnerstvu

s Termami Olimia na mestu sedanjega Železničarskega doma oziroma na mestu opuščene železniške postaje ob kranjskogorski osnovni šoli in dvorani Vitranc, zgradijo sodoben kompleks bazenov, savn in centra dobrega počutja. Investicijo so takrat vrednotili na od 10 do 14 milijonov evrov.

V Kranjski Gori obžalujejo, da se tako težko pričakovana investicija ni realizirala; podpiralo sta jo tako prejšnje vodstvo občine kot

tudi novi župan Janez Hrovat, ki se zaveda, da gre za ponudbo, ki jo turistična destinacija nujno potrebuje. »Da Kranjska Gora potrebuje kopališča, se je izkazalo že poleti, ko so naši gostje z navdušenjem sprejeli z lesenimi pomoli in ploščadmi urejeno Jasno. A zavedamo se, da to ni dovolj. Tako za goste, ki so tu v zimski sezoni, kot za tiste, ki prihajajo jeseni in spomladi, bi potrebovali večji bazenski kompleks, zato nam je žal, da se ideja o gradnji na mestu Železničarskega doma za zdaj ni uresničila.«

Kljub temu, poudarja Hrovat, je Kranjska Gora tudi letos dobro pripravljena na prihajajočo zimsko sezono. Posebej zadovoljen je, ker so v Planici tik pred odprtjem Nordijskega centra. Ta bo, je prepričan župan, igral izjemno pomembno vlogo pri razvoju turizma v vsej Zgor-njesavski dolini. Tudi zato bodo dolino pod Poncami s Kranjsko Goro povezali s ski busom. Ta bo vso zimo povezoval kraje od Mojstrane do Rateč, za vožnjo pa bodo uporabili turistični avtobus, ki ga je občina v svojo ponudbo za goste, ki nimajo lastnega prevoza, pa tudi za domačine uvedla v letošnjem poletju.

Podravka objavila prevzemno ponudbo za Žito

Ljubljana – Hrvaška Podravka je včeraj v Delu objavila prevzemno ponudbo za preostali delež Žita, enega največjih slovenskih prehranskih podjetij, pod katerega sodita tudi Gorenjka in Žitova pekarna v Lescah. Za delnico ponuja 180,10 evra. Hrvaška družba ima že v lasti 51,54-odstotni delež Žita, ki ga je od Slovenskega državnega holdinga (SDH), Modre zavarovalnice, KD Kapitala, KD Skladov, Adriatic Slovenice in NLB Skladov kupila za okoli 33 milijonov evrov. Pogodbo o nakupu je s konzorcijem prodajalcev sklenila 21. aprila letos, vse pogoje za zaprtje transakcije pa je izpolnila v začetku oktobra. Podravkina prevzemna ponudba se tako nanaša na preostalih 172.406 delnic oziroma 48,46-odstotni delež Žita, prag uspešnosti prevzemne ponudbe pa ni določen. Za izvedbo posla se je Podravka dokapitalizirala v višini 67 milijonov evrov, pri dokapitalizaciji pa je sodelovala tudi hrvaška država, ki je s tem v družbi ohranila kontrolni delež.

Če bi se načrti uresničili, bi danes na mestu Železničarskega doma v središču Kranjske Gore že moral stati moderen bazenski kompleks. / Foto: Gorazd Kavčič

NOVO

Franc Hvasti predstavlja enega ključnih členov sodobnega slovenskega tekmovalnega kolesarstva. Zgodbe v knjigi Dve uri resnice zajemajo ozadja in dogodke, ki so za vedno zaznamovali kolesarstvo. Pripoved je sestavljena iz žlahtnih, znanih in neznanih zgodb, ki so pisane tako, da si lahko vsak živo predstavlja kolesarski šport, kot se je odvijal nekoč. Obvezna je za zaljubljenca v kolesarstvo, še posebej pa za vse, ki so si kdaj tudi sami na hrbet pripeli tekmovalno številko.

19⁹⁰ EUR

Vabimo vas na predstavitev knjige, ki bo v avli časopisne hiše Gorenjski glas v Kranju, v torek, 10. novembra, ob 18. uri.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova 4 v Kranju ali jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 vsak dan od 7. do 15. ure, ob sredah do 16. ure. Naročila sprejemamo tudi po e-pošti: narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas

Popoln zavoj je postal rutina

V začetku tedna je po nekaj letih v Slovenijo spet prišel Šved Ingemar Stenmark, nesporna svetovna smučarska legenda – tokrat, da obeleži sedemdesetletnico Elana. Tudi zdaj se je najprej ustavil v Radovljici pri svojem dolgoletnem serviserju, prijatelju Juretu Vogelniku.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Zaradi tesne povezanosti z Elanom, katerega smuči je uporabljal tako rekoč od začetka do konca svoje izjemne kariere, je bil Ingemar Stenmark vseh 16 let, kolikor je kraljeval na svetovni smučarski sceni, vedno tudi malo naš, slovenski. Tudi mi smo bili ponosni na njegovih še danes rekordnih 86 zmag, 45 drugih in 28 tretjih mest. Stenmark je bil najboljši na olimpijskih igrah leta 1980 v Lake Placidu v slalomu in veleslalomu, trikrat pa je bil zlat na svetovnem prvenstvu. Trikrat je bil tudi skupni zmagovalec svetovnega pokala, poleg tega pa je osvojil še po osem slalomskih in veleslalomskih globusov.

Radovljčan Jure Vogel-
nik je postal njegov serviser že leta 1974; skupaj sta ostala vse do konca Stenmarkove kariere leta 1989. »Spominim se, kako sva se prvič srečala,« je v nedeljo popoldan, ko smo se srečali pri njegovi

hčerki Alenki, pripovedoval Vogel-
nik. »Bil je skupaj s še tremi fanti, vsi so imeli dolge lase. Vstopil sem v prostor in jim povedal, da prihajam iz Elana in jim pri-
našam smuči. Spominim se tudi, kako izdelani so bili rob-
niki njegovih smuči. Kako si sploh vozil z njimi, Inge-
mar?« se je obrnil k danes 59-letnemu, še vedno zelo resnemu in umirjenemu gospodu.

Drži, da ste prve Elanove smuči dobili kot darilo ob eni od svoji prvih zmag?

»Ne, ni bilo darilo. Prvih Elanovih smuči nisem dobil, kupil sem jih, tri pare. Za zares majhen denar, kake tri, štiri evre za par. S prijateljem Stigom Strandom sva bila na treningu skupaj z mladinsko švedsko reprezentanco na severu države. Tam je bil tudi manjši smučarski sejem in Elan je bil eden od razstavljalcev. Vprašali so naju, ali bi smučala na Elankah, pa sem jih kupil za naslednjo sezono.«

In tako se je začelo vaše dolgoletno sodelovanje?

»Na začetku sem smuči vzel, ker so bile poceni. In dobre so bile.«

Leta 1974 ste začeli sodelovati s serviserjem Juretom Vogelnikom.

»Bil sem edini v švedski ekipi, ki je imel nekoga, kot je bil Jure, vsi drugi so si morali sami pripravljati smuči.«

Zakaj 15 let le Jure Vogelnik?

»Ker je dober človek. Zame je pomembneje, da imam z ljudmi, s katerimi delam, dobre odnose. Če smuči ne bi bile stoodstotne, ne bi bilo tako hudo, kot če ljudje okoli mene ne bi bili pravi. Toda tudi smuči so bile dobre.«

Zdaj ni v navadi, da bi najboljši smučarji tako dolgo delali z istim serviserjem in imeli isto znamko smuči.

»Ne, zdaj jih menjajo bolj pogosto.«

Zakaj jih niste tudi vi?

»Seveda sem preizkušal tudi druge smuči, da bi videl, ali bi jih zamenjal. Pa jih nisem.«

Zakaj?

»V glavnem zato, ker sem bil s svojimi zadovoljen. V primerjavi z drugimi so bile vsaj enako dobre, če že ne boljše. Poleg tega sem bil res zadovoljen z ljudmi iz Elana, z Juretom in drugimi.«

Koliko ljudi je bilo v vašem timu?

»Bili smo samo jaz, Jure in Herman Nogler. Pozimi pa smo potovali z vso švedsko reprezentanco. Deset smučarjev in štiri, pet trenerjev.«

Fizioterapevta niste imeli?

»Nekajkrat pa res.«

Sledi smeh, med katerim s prstom pokaže na Jureta Vogelnika. »Za vse sem bil sam«, pristavi. »Ko je bil Ingemar že pripravljen na štart, so me po radijski zvezi klicali trenerji in opozarjali na kritične točke na progi: zgornji del, tretji zavoj, prelomnica ... Jaz pa sem se obrnil k Ingemarju in ga vprašal: A a hočeš kaj slišati? Samo odkimal je. Saj je videl, kakšna je progga. Če je pred štartom poslušal opažanja trenerjev, je na progi ves samo čas čakal, kdaj bo prišel tisti del, namesto da bi se skoncentriral na dejanske razmere.«

Je bil Jure na štartu kaj živčen?

»On ne, jaz sem bil.«

Ingemar Stenmark / Foto: Gorazd Kavčič

Nikoli ni bilo videti.

»Pa sem bil, zelo.«

Ste imeli za premagovanje napetosti kakšno posebno rutino?

»Ne, težko bi jo bilo imeti, ker so s štartom včasih odlašali. Če si imel rutino, štart pa je bil prestavljen, si se znašel v težavah, vse je šlo narobe. Zato se mi je zdelo, da je najbolje biti brez rutine. Sposoben sem se bil hitro prilagoditi spremembam.«

Menite, da je bila to, ob vseh drugih, ena od lastnosti, zaradi katerih ste bili tako zelo uspešni?

»Ja, vsekakor. Poleg tega sem se bil sposoben prilagoditi različnim snežnim pogojem. Takrat je bilo težko ugotoviti, kako trda je snežna podlaga, ki je pred tekmo nismo mogli testirati. Šel si na progo in se takoj prilagodil stanju na njej. Zdaj je verjetno drugače, ker sneg polivajo z vodo in utrdijo, tako da je bolj jasno, kakšni so pogoji na progi.«

Katera je bil glavna tehnična sprememba, ki ste jo doživeli v svoji karieri?

»Upogljivi klički, zago-tovo.«

Ingemar Stenmark in Jure Vogelnik / Foto: Gorazd Kavčič

Zdaj na smučišču uporabljate čelado?

»Seveda, tudi takrat, kadar smučam s hčerko. Saj veste, vedno je možnost, da bo kdo pripeljal od zadaj in te zbil. Poleg tega ljudje zdaj vozijo bistveno hitreje, kot so pred desetimi leti.«

Hčeri smučata?

»Obe.«

Ste ju vi naučili?

»Ja.«

Kakšen smučarski učitelj ste?

»Nič posebnega. Vesel sem bil, ko sta se naučili. Mlajša pravzaprav ni prav navdušena. Ko ima počitnice, gremo skupaj smučat. Za nekaj dni se vsako leto na smučišče odpravim tudi s prijatelji. Sicer pa alpsko smučanje zame ni več izziv. Z novimi smučmi je vse tako enostavno. Rad imam tek na smučeh.«

Kdaj razmišljate o tem, kako bi bilo, če bi pred dvajsetimi leti imeli enako opremo, kot jo imajo smučarji danes?

»O, lepo bi bilo imeti kar-ving smuči.«

Zakaj?

»Vedno sem si prizadeval za popoln zavoj in s

smučmi, ki smo jih imeli, ga je bilo skoraj nemogoče narediti. Razen takrat, ko so bili snežni pogoji idealni, to pa je bilo morda le na eni tekmi v letu. Zdaj lahko delam popolne zavojе vsakokrat, ko grem smučat kot turist. In to je tisto, kar sem pogrešal, ko sem bil tekmovallec. Ampak po drugi strani s takšno opremo ne bi bilo lahko zmagati ...«

Zakaj ne?

»Ker bi jo imeli vsi.«

Ampak saj je bilo tudi pred tridesetimi leti enako. Vsi ste imeli enake vrste smuči.

»Že res, a takrat, ko sem tekmoval jaz, smuči niso bile popolne, zato si bil z večjo močjo in boljšo tehniko lahko hitrejši od drugih. Zdaj gredo vsi enako hitro. Zmaga tisti, ki naredi manj napak.«

Spremljate tekmovalno smučanje?

»Da.«

Vam je kateri od tekmovalcev posebno pri srcu?

»Veliko je zelo dobrih. Všeč mi je slalomist Stefano Gross. In seveda Hirscher. Ligety je fantastičen. Ampak Gross lahko bi bil celo hitrejši od Hirscherja, če bi imel njegovo moč. Ima namreč neverjetno tehniko.«

Ste danes hiter smučar?

»Ne.«

Torej se ne zgodi, da bi vas na smučišču kdo opazil in vzkliknil: 'Glej glej, Stenmark smuča!'

»Ne, to je dobra stran uporabe čelade in smučarskih očal. Seveda me še kdaj prepoznajo in nagovorijo, ampak ne prav pogosto.«

ŠIŠKA DELUXE
FILM JANA CVITKOVIČA
SKORAJ RESNIČNA ZGOĐBA
O TROH PRIJATELJIH IN ENI PIZERII

V KINU
OD 23. OKTOBRA

**CINEPLEXX
TURNEJA**

VSTOPNICE
SO ŽE V
PREDPRODAJI!

OBISK IGRALSKE EKIPE

CINEPLEXX KRANJ
28.10. OB 19:00

CINEPLEXX
NAŠ SVET KINA.
OD LETA 1967.

Instagram, Facebook icons

GG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLIED

Doktor odbojke z Gorenjskega

Slovenski odbojkarji so z drugim mestom na evropskem prvenstvu dosegli zgodovinski uspeh. V ekipi ni bilo nobenega Gorenjca, je pa za strokovni del komentiranja tekem na slovenski nacionalni televiziji skrbel dr. Marko Zdražnik iz Preddvora. V pogovoru je osvetlil veliki uspeh in spregovoril tudi o tem, da Slovenija kot evropski podprvak nima možnosti za nastop na olimpijskih igrah.

MAJA BERTONCELJ

Marko Zdražnik je zaposlen na Fakulteti za šport in je strokovnjak za odbojko. Lahko bi rekli, da je doktor odbojke. Je tudi predsednik strokovnega sveta Odbojkaške zveze Slovenije, skratka pravi sogovornik za analizo velikega uspeha.

Odbojkarji so postali evropski podprvaki. So tudi vas presenetili?

»Mene osebno so presenetili. Verjetno nihče ni pričakoval, da se je sposobna Slovenija kljub izkušnjam in potencialu igralcev zavihetiti na drugo mesto. Računali smo na četrtfinale, morda ob primernem razvoju dogodkov na polfinale, a to so bile želje, ki so imele že malce sanjskega prizvoka. Treba se je zavedati, da doslej dlje kot do osmine finala nismo prišli. To je res pravljica.«

Bili ste strokovni komentator. Je bilo težko »skrivati« vsa čustva?

»Najbolj nervozen sem bil na tekmi osmine finala proti Nizozemski. Od tistega trenutka naprej nič več. Vse, kar se je od takrat naprej dogajalo, je bila kvalitetna igra, tudi tekme so potem take, da zmagaš zaradi ene, dveh dobrih potez in včasih se to obrne v tvojo korist, včasih proti tebi. Ta tekma je bila po mojem mnenju odločilna. Ko so fantje sami sebi dokazali, da znajo, je bilo tudi

vsem nam lažje. Sem pa v vsem res izredno užival.«

Kakšna je bila organizacija prvenstva?

»Prvenstvo v delu, ki so ga organizirali Bolgari, je bilo slabo organizirano. Z izjemo tekem domače reprezentance je bila dvorana v glavnem prazna, kar je za evropsko prvenstvo in tudi za kvaliteto, ki je bila, slabo. Kar se tiče dela novinarjev, je bilo obupno. Ni bilo nobenih podatkov, nisi mogel dobiti biltena, po tekmah nisi dobil kompletne statistike. Če dam še en banalen primer: na voljo so bili trije kavni avtomati, pa je samo eden delal, in še to morda dvajset minut na dan.«

Kakšni so bili odzivi na slovenski uspeh?

»Iz srca so nam privoščili uspeh, ogromno čestitk je dobila reprezentanca, tudi od predstavnikov drugih športov v Sloveniji. Tudi osebno sem dobil veliko čestitk od ljudi, ki jih že dolgo nisem videl. Bom pa povedal zelo pošteno, da smo bili kljub vsemu navdušeni na prvenstvu motnja v sistemu. Majhna država, na katero se nihče ni in se tudi ne bo oziral, je bila atrakcija. Morda je bilo to evropsko prvenstvo tudi zaradi nas skozi medije v svetu celo boljše predstavljenost, ker so opisovali nekaj, kar se še ni zgodilo. Na zaključne tekme so abonirane druge reprezentance in okrog njih

se vse vrti, zanje se prilagajajo tudi pravila tekmovanja in podobno. Mi smo nekaj, kar v ta sistem ne paše, in ko bomo enkrat rahlo izstopili iz tega, bodo tudi na nas pozabili. Žal je tako.«

Z novim trenerjem do velikega uspeha. Je res dovolj samo to?

»Mnogo stvari so postorili že trenerji pred Andreo Gianijem. Njemu pa je uspelo narediti tisto, kar njegovim predhodnikom ni. Ta reprezentanca je potrebovala vodjo, tistega, ki bo vse skupaj povezal, čigar beseda bo imela težo in veljavo, ki bo zadeve uredil, kot morajo biti. To seveda Giani z italijansko šolo treniranja odbojke zelo dobro pozna. Ima znanje o pripravi, o tehniki in taktiki. Poleg tega je takšna igralška ikona, ki mu nihče ne upa oporekati. Če on reče, da je treba igrati v čepi, se verjetno ve, da je to rekel zato, ker je to delal tudi sam in je vedno prineslo rezultate. Hkrati je kot Italijan zelo temperamenten. Vse to skupaj je iz njega naredilo vodjo, kar je naša reprezentanca potrebovala. Vsi, ki so bili letos okrog reprezentance, so rekli, da ni bilo enega treninga, pri katerem bi se igralci švercali. Tako delo ob dokazani kvaliteti igralcev tudi zaradi nas skozi medije v svetu celo boljše predstavljenost, ker so opisovali nekaj, kar se še ni zgodilo. Na zaključne tekme so abonirane druge reprezentance in okrog njih

Marko Zdražnik iz Preddvora je bil na evropskem prvenstvu v vlogi strokovnega komentatorja. / Foto: osebni arhiv

so v tem slabi. Odbojka je igra discipline. Če kdo igra po svoje, je težko dobiti točke. On je vpeljal to disciplino, da se je v igri vedelo kdaj, kaj in zakaj.«

Je po vašem mnenju potencial te ekipe dokončno izkoriščen ali še ne?

»Mislim, da še ne. Imamo še veliko rezerve pri blokerjih. Dva sta še relativno mlada. V petih mesecih je težko vse narediti. Rezerve so tudi še v drugih tehničnih prvinah, taktiki, telesni pripravi – zato pa športniki trenirajo vse š portno življenje.«

Želja vsakega športnika so olimpijske igre. Biti drugi v Evropi, pa za pot tja nima možnosti, se sliši smešno.

»Tako zakompliciranih kvalifikacij s takšno količino tekmovanj nimajo v nobenem športu. Slovenije na olimpijskih igrah žal ne bo. Da bi imeli možnosti, bi morali postati evropski prvaki, kar bi pomenilo, da bi se po točkah izenačili z Belgijo, ki je zadnja, ki bo še igrala v kvalifikacijah. Najboljših osem evropskih reprezentanc na lestvici CEV (Evropska odbojkaška federacija) bo januarja igralo kvalifikacije za eno mesto, ki neposredno pelje na olimpijske igre. Drugo- in tretjevrščen bosta imela možnost še dodatnih kvalifikacij. To poletje se je igrala svetovna liga, potem so reprezentance imele svetovni pokal, kjer sta bili v igri dve mesti za olimpijske igre, potem evropsko prvenstvo, čez štiri mesece olimpijske kvalifikacije in potem še zadnje odločilne kvalifikacije. Vmes fantje igrajo še domače prvenstvo in ligo prvakov. To je izčrpavanje človeškega potenciala. Iz trenerskega stališča je nemogoče vzdrževati formo na nivoju vse leto. V tako številnih tekmovanjih res ni logike.«

V reprezentanci ni bilo nobenega Gorenjca, kar v drugih športih ni ravno običajno. Kako si to razlagate?

»Res ni nobenega Gorenjca. Za gorenjsko odbojko je to škoda. Žal je tako.«

Od petka do petka

Slovenija glede beguncev na meji zmogljivosti, soglasje k razrešitvi Remškarja ... **Stran 18**

Glasova preja

Gost Glasove preje Čarovnice in prostozidarji je bil zgodovinar dr. Matevž Košir. **Strani 20, 21**

Zanimivosti

Viš – mogočna gora Zahodnih Julijcev, ki jo je imel Julius Kugy zelo rad. **Stran 23**

Od petka do petka

Slovenija se vse težje spopada z množičnim prihodom beguncev. / Foto: Andraž Sodja

Vlada je ta teden dala soglasje k razrešitvi Janeza Remškarja z mesta generalnega direktorja onkološkega inštituta.

Slovenski paviljon na Expu v Milanu si je ogledalo že milijon obiskovalcev. / Foto: Igor Kavčič

Smo na meji zmogljivosti

Slovenija zaradi množičnega prihoda beguncev in migrantov (od sobote jih je prišlo okoli 40 tisoč) vse težje obvladuje begunsko problematiko. Za pomoč zaprosili tudi Evropsko unijo.

SIMON ŠUBIC

V nedeljo vrh EU–Balkan

Drugi begunski val je v zadnjem tednu z vso močjo pljusnil v Slovenijo, v katero je od sobote do včeraj prek meje s Hrvaško vstopilo že okoli 40 tisoč beguncev oziroma migrantov. Samo v sredo je v našo državo vstopilo več kot 12.600 beguncev, kar je bil dotedanji dnevni rekord. Včeraj so ga morali že zrušiti, saj se je že navezgodaj na meji pri Rigoncah pojavilo okoli pet tisoč novih prebežnikov. Na tako množičen prihod beguncev se naše oblasti očitno niso najbolje pripravile, saj marsikje, zlasti pa v namestitvenih centrih Brežice in Šentilj, zaradi premajhnih kapacitet in upočasnjene registracije prišlekov, ki večinoma hitijo proti Nemčiji, vladajo nevzdržne razmere. Med prezeblimi, mokrimi in lačnimi begunci prihaja tudi do incidentov, tako sta v Brežicah v požaru zgoreli dve tretjini postavljenih šotorov. Na Rigoncah, kjer je še vedno večja skupina prebežnikov, je prišlo do incidenta. Kot kaže, je prišlo do spora med begunci, v katerem naj bi enega od njih zaboljelo. Za dodatne težave in zmedo so vsaj doslej redno skrbeli še Hrvati, ki so (tudi po mnenju predsednika vlade Mira Cerarja) namerno

nenapovedano in razpršeno na mejo, tudi na nedogovorjena mesta, z vlaki in avtobusi dovažali vedno nove begunce. Šef hrvaške policije je sicer v sredo generalnemu direktorju slovenske policije Marjanu Fanku obljubil izboljšanje komunikacije, a kot je bilo možno opaziti, se vsaj do včeraj opoldne obveščanje slovenske policije s hrvaške strani glede prihajajočih migrantov ni prav ničemer izboljšalo. Medtem se slovenski policisti, vojska, ki naj bi naslednji teden na predlog vlade in po potrditvi v državnem zboru na južni meji začasno dobila dodatna pooblastila, pripadniki Civilne zaščite, Rdečega križa in drugi prostovoljci z izjemnimi naporii trudijo vsaj delno omiliti vedno večjo humanitarno krizo. Zmanjkuje vsega, zato Rdeči križ slovenske državljanke že več dni poziva k donacijam v hrani (zlasti za dojenčke), sanitetnih pripomočkov, zdravilnih, oblačilnih, obutvi ... Za nameček je ministrica za notranje zadeve Vesna Györkös Žnidar že začela opozarjati na možnost, da bodo Avstrijci zaradi neobvladljivih razmer in prenapoljenosti v kratkem zaprli svojo mejo. Zaradi vse večje stiske se je Slovenija na Evropsko unijo že obrnila s prošnjo za pomoč, predsednik Evropske komisije Jean-Claude Juncker pa je na poziv naše države za

nedeljo sklical vrh EU–Balkan, katerega glavna tema bo upravljanje begunskega toka na balkanski poti.

Ustavno sodišče dovolilo referendum

Ustavno sodišče je dopustilo referendum o noveli zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, ki pravice istospolnih parov izenaka s pravicami heterospolnih parov, so včeraj sporočili z ustavnega sodišča. Odločba je bila sprejeta s petimi glasovi proti štirim. Ustavno sodišče ni presojalo ustavne skladnosti (še) veljavnega zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, prav tako tudi ne ustavne skladnosti novele, o kateri naj bi se izvedel zakonodajni referendum, pač pa le o sporu med DZ in predlagateljema referendumoma, in sicer glede vprašanja, ali je referendum o noveli dopusten, so zapisali v sporočilu.

Vladino soglasje k razrešitvi Remškarja

Vlada je v torek vendarle dala soglasje k razrešitvi Janeza Remškarja z mesta generalnega direktorja onkološkega inštituta, kar je že septembra sklenil svet zavoda. Remškar meni, da je bil razrešen zaradi medijskih pritiskov in notranjih interesov. »Menim,

da sem svoje delo tako kot vedno doslej opravil pošteno. Nisem žrtev, ampak četrti med direktorji onkološkega inštituta, ki je zaradi medijske podpore padel, in nekdo v tej hiši je zaradi medijske podpore postal nedotakljiv,« je dejal. Svet zavoda je sicer za vršilko dolžnosti generalne direktorice onkološkega inštituta začel imenovat Zlato Štiblar Kisić, dosedanjo pomočnico generalnega direktorja za pravne zadeve, ki jo je Remškar pred kratkim suspendiral in ji podal izredno odpoved delovnega razmerja zaradi domnevno nezakonitega izplačevanja nadur. Svet zavoda jo je glede tega že opral krivde. Naj še omenimo, da je Remškar v pričakovano razrešitve odpovedal delovno razmerje kirurgu Eriku Breclju, njegovemu velikemu kritiku.

Milijonti obiskovalec v slovenskem paviljonu

Slovenski paviljon na Expu, ki je potekal od 1. maja do 31. oktobra, je do torka obiskalo že milijon obiskovalcev, so sporočili iz javne agencije Spirit. Slovenija se na Expu predstavlja pod sloganom I feel Slovenia, Green.Active.Healthy. Skupno se na Expu predstavlja več kot 140 držav, organizatorji pa pričakujejo skupno 20 milijonov obiskovalcev.

Slovenci v zamejstvu (478)

Primorci med koroškimi rojaki

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Leta 1983 so se v Ukvah/Ugovizza v kanalski dolini v Italiji predstavniki Krščanske kulturne zveze iz Celovca, Slovenske katoliške prosvete iz Gorice in Slovenske prosvete iz Trsta dogovorili za tesnejše in stalnejše kulturno sodelovanje. Sad tega sodelovanja so Primorski dnevi na Koroškem oziroma Koroški dnevi na Primorskem, ki potekajo izmenično, enkrat v Italiji in drugič na Koroškem.

Letošnji Primorski dnevi na Koroškem so se začeli v ponedeljek, 19. oktobra, v Mohorjevi hiši v Celovcu s predstavitev knjiznih novosti, ki z različnih vidikov obravnavajo življenje Slovencev v Italiji. Do 29. oktobra, ko bodo dnevi končani, so se in se bodo vrstili

glasbeni in gledališki dogodki ter aktualni pogovori o razmerah, v katerih živijo Slovenci.

V ponedeljek, na prvi priveditvi letošnjih Primorskih dni, so predstavili štiri knjižne novosti, ki so jih napisali ali izdali Slovenci v Italiji. Urednik tržaške založbe Mladika Marij Maver je predstavil knjigo literarne zgodovinarke in etnologinje ddr. Marije Stanonik Slovenska pesem v tujem škornju, od doma do puščavskega peska. Knjiga jemlje iz pozabe pesmi, ki so jih napisali slovenski fantje in možje, ki so bili v letih 1920–1943 mobilizirani v italijansko in po letu 1943 v nemško vojsko. »Ta poezija ni vrhunska, je pa občutena, tudi narodnobuditeljska

Nataša Gliha Komac, Marij Maver, Martin Kuchling (Krščanska kulturna zveza), Karl Bonutti in Marko Tavčar (Goriška Mohorjeva) na predstavitvi knjig v Celovcu

in uporniška pesem primorskih fantov,« je na predstavitvi povedal urednik Marij Maver. Dr. Karl Bonutti, Goričan po rodu, ki je dolgo živel v Clevelandu in se tam šolal ter vstopil v ameriški

akademski svet, je napisal knjigo Med izbiro in zgodovino. V njej je strnil osebni pogled na čas, ki ga je živel, na ljudi, ki jih je srečeval, tudi na škofa Gregorija Rožmana, in na prizadevanja

za ohranitev slovenskega jezika in kulture v Ameriki. Dr. Bonutti je bil tudi prvi slovenski veleposlanik pri Svetem sedežu. Nataša Gliha Komac, predsednica Slovenskega kulturnega središča Planika v Kanalski dolini ter raziskovalka na Inštitutu dr. Frana Ramovša pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti, je predstavila dve knjigi. Prva je knjiga Karmen Kenda Jež Shranli smo jih v bančah, ki obravnava oblačilno izrazoslovje v Kanalski dolini. Drugo predstavljeno knjigo z naslovom O umiti in v prt zaviti lobanji pa je napisala sama in opisuje ljudsko religioznost v Kanalski dolini, še posebej pa običaj umivanja lobanje pokojnika iz groba, v katerega so položili novega mrliča.

Amerika je drugačna

Evropa in Amerika pripadata delu sveta, ki mu pravimo Zahod. A med njima so tudi velike razlike. Evropejci težko razumemo ameriško nasprotovanje obveznemu zdravstvenemu zavarovanju in prepovedi posedovanja orožja ...

MIHA NAGLIČ

Obamova zmaga in poraz

Ameriške posebnosti zna zelo zanimivo in prepričljivo razložiti profesor Clive S. Thomas, rojeni Britanec, ki že od 1980 let živi v ZDA in je 30 let predaval politologijo na Univerzi na Aljaski, zdaj živi v Oregonu, nedavno pa je predaval na FDV v Ljubljani. Preberimo, kako razlaga nasprotovanje velikega dela Amričanov Obamovi zdravstveni reformi. »Treba je vedeti, da v ZDA predsedniki pri notranji politiki nimajo največjega vpliva, ker se morajo spopadati s kongresom. Za zdravstveno reformo, Obamov poglaviti cilj, je potreboval dolgo časa, končna različica pa je bila zaradi opozicije izjemno okrnjena. Zrasel sem na javnem zdravstvu in šolstvu. V ZDA živim že 35 let, pa še sam težko verjamem, ampak del ameriške javnosti kategorično zavrača vlogo države pri čemer koli. Tudi če bi bilo nekaj pod državo lahko učinkovitejše. Poglejte njihov zdravstveni sistem – to je sistem, ki teče po konceptu prostega trga, kar je skrajno neprimerno. Z zdravstvenimi zavarovanji lahko žanješ ogromne dobičke, zdravniki so zasebniki, veliko Amričanov pa je ostro nasprotovalo

javnemu zdravstvu, tako da so tudi po sprejetju reforme nekatere zvezne države prek sodišč zahtevale razveljavitev. Ironija pa je, da je večina Amričanov, ki zdaj zavarovanje ima, z njim zelo zadovoljna, ker imajo vsaj nekaj. Pred reformo 2010 je bilo nezavarovanih kar 50 milijonov Amričanov! In če se jim je kaj pripetilo, so morali stroške v celoti poravnati iz svojega žepa, kar je bilo seveda nemogoče, zato so bankrotirali, na koncu pa je račun poravnala država. Skratka, skrajno neučinkovit sistem. Ampak zdaj je nezavarovanih samo še okoli šest, sedem milijonov in verjetno jih kar nekaj od teh tako sovraži državo, da se nočejo zavarovati.« Druga od ameriških posebnosti je trmastost vztrajanje pri svobodnem posedovanju orožja. Predsednik Obama je hotel to pravico omejiti, a mu ni uspelo. Profesor to reč razloži, kot sledi. »Da, to je prav gotovo Obamov največji poraz. In najbolj depresivno je, da je nadzor nad orožjem v ZDA po mojem mnenju nerešljiva težava. To je nekaj, česar Evropejci ne moremo razumeti. V Angliji nikdar nisem videl strelnega orožja. Pravijo, da je v ZDA toliko strelnega orožja, kot je ljudi. ZDA imajo približno 320 milijonov prebivalcev. Celo jutro

bi lahko govorila o tem, pa ne bi prišla prav daleč. Veliko Amričanov podpira vsaj nekakšno obliko nadzora nad orožjem ali zaostri-tev pravil, a Orožarska zveza (NRA – National Rifle Association) je prek svojih donacij političnim kandidatom in izvoljenim predstavnikom ter prek ustrahovalnih taktik preprosto premočna. Če predsednik ZDA po petih res velikih strelskih pokolih, po pokolu 20 predšolskih otrok na Sandy Hooku, ne more pripraviti Amričanov, da bi se dovolj razburili in sprožili neko obliko političnega gibanja, ne vem, kaj bi jo. Obama se je po zadnjem pokolu na kolidžu v Oregonu vidno razburil, pa se običajno ne, saj je človek, ki se zelo obvlada. Ampak vidi se, da je popolnoma nemočen. In prepričan sem, da pokolov ne bo konec.« In še razlaga ameriškega nasprotovanja socializmu. »Če pogledamo malce posplošeno, lahko pri Ameriki izpostavimo dve ključni stvari – prvič, naravnost zaljubljena je v sistem prostega trga. In mislim, da ima to veliko opraviti z antikomunizmom. Beseda socializem je v Ameriki umazana. Ne razumejo socializma, a ga vidijo v skrajno negativni luči, ker ne razumejo njegovih nians. Socializem je namreč verjetno najbolj

niansirana od vseh ideologij – od komunizma, monolit-skega socializma, pa vse do socialne demokracije. Druga stvar pa je ideal pravic posameznika. Amerika je zelo legalistična družba. Slovenija in Velika Britanija imata tradicijo. Amričani pa se vedno znova vračajo k ustavi, ker tradicije preprosto nimajo.« (Vir: Kaja Sajovic, MMC RTV SLO)

Gostoljubna in hkrati stroga

»Tistim, ki pridejo k nam, damo že s prvim dnem jasno vedeti, da tu veljajo zakoni in pravila sožitja, ki jih morajo spoštovati.« To je izjavila nemška kanclerka Angela Merkel. Hotela je reči: do beguncev smo odprti, a morajo pristati na naša pravila. Denimo na to, da imajo v Nemčiji ženske in moški enake pravice

Islam ne spada v Evropo?

»Islam ni nikoli spadal v Evropo, sem se je povabil.« Madžarski premier Viktor Orban, avtor te izjave, vidi torej te reči povsem drugače kot njegove nemška kolegica. A ima po svoje prav. Begunci so prišli nepovabljeni. A zdaj so tu in se morajo ravnati po besedah najvidnejše in najmočnejše Evropejke.

Prodajna razstava orožja (»gun show«) v Houstonu, ZDA

»Putin, hilf uns, rette uns!« (Putin, pomagaj nam, reši nas!) kličejo nemški desni skrajneži (Pegida) na protestu proti navalu beguncev, Dresden, 5. 1. 2015. / Foto: Wikipedija

Sirski begunci demonstrirajo pred železniško postajo Keleti v Budimpešti, 3. 9. 2015. / Foto: Wikipedija

Nove knjige (300)

Černobilska molitev

MIHA NAGLIČ

»Ne vem, o čem bi sploh govorila ... O smrti ali ljubezni? Ali pa je vse to eno in isto ... O čem torej? / Pred kratkim sva se poročila. Hodila sva po ulici, držala sva se za roke, tudi če sva šla samo v trgovino. Vedno skupaj. Govorila sem mu: Ljubim te. Vendar nisem še vedela, kako sem ga ljubila ... Nisem si predstavljala ... Stanovala sva v internatu požarnega oddelka, kjer je delal. V drugem nadstropju. Tam so bile še tri mlade družine, s katerimi smo si delili skupno kuhinjo. Spodaj, v pritličju, pa so bili avtomobili. Rdeči gasilski avtomobili. To je bila njegova služba. Vedno sem bila na tekočem: kje je, kaj je z njim. Sredi noči zaslišim

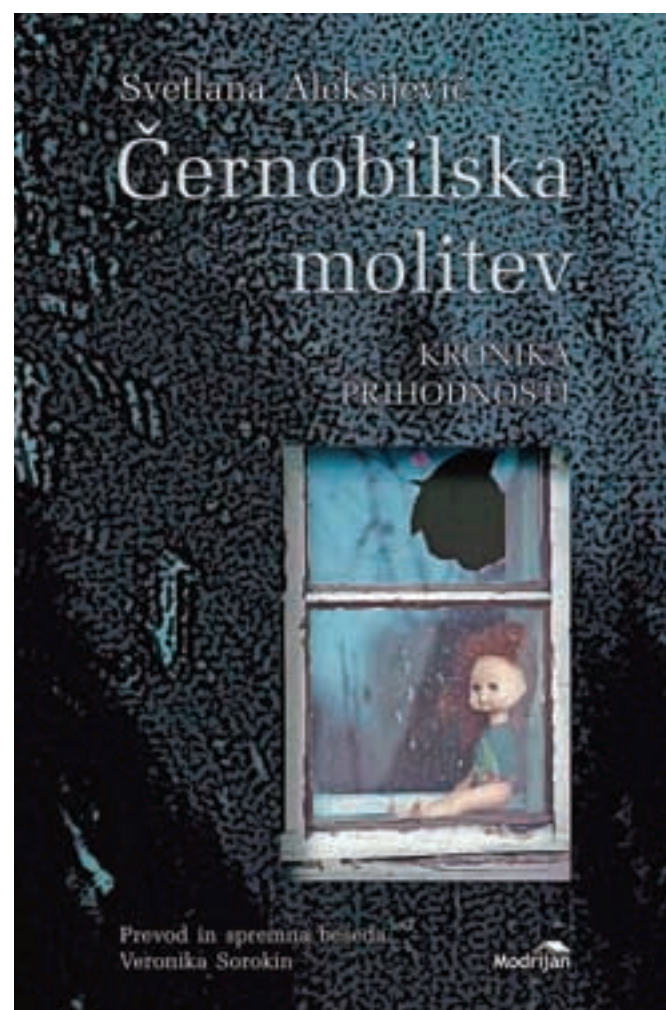
nekakšen hrup. Kričanje. Pogledala sem skozi okno. Videla me je: Za pri polkna in pojdi spat. Na jedrski centrali je požar. Kmalu pridem. / Eksplozije nisem videla. Le plamen. Vse je dobesedno žarelo ... Celo nebo ... Velik plamen. Sajje. Strašanska vročina. Njega pa še vedno ni in ni. Sajje so nastale zaradi bitumna, ki se je vnel; streha centrale je bila zalita z bitumnom. Kasneje se je spominjal, kako so hodili po smoli. Gasili so ogenj, le-ta pa se je plazil dalje. Se dvigoval. Z nogami so razmetavali goreči grafit ... Gasili so brez delovne uniforme, v samih srajcah; tako kot so bili oblečeni, takšni so tudi odšli na delo. Nihče jih ni na nič opozoril, poklicali so jih zaradi navadnega požara ... /

Štiri ure ... Pet ur ... Šest ... Ob šestih sva bila namenjena k njegovim staršem. Sediti krompir. // Včasih se mi zdi, kot da slišim njegov glas ... Živ ... Niti fotografije ne naredijo name tako močnega vtisa kot glas. Toda nikdar me ne kliče. V sanjah pa ... Jaz sem tista, ki ga kličem ...« (Str. 13–14)

»26. april leta 1986, ob enih, 23 minut in 58 sekund.« To je trenutek, v katerem se je z eksplozijo začela »največja tehnološka katastrofa 20. stoletja«. Zanj smo izvedeli pravočasno, malo pa nas je vedelo, da je beloruska pisateljica

Svetlana Aleksijevič napisala knjigo o tej tragediji. Založba Modrijan jo je izdala 2009 (v izvorniku 2006), v prevodu in s spremno besedo Veronike Sorokin. A na knjigo smo postali res pozorni šele, ko se je avtorica znašla med letošnjimi nobelovci. Knjiga je res nekakšna molitev, za duše tistih, ki so v Černobilu umrli, takoj ali v letih, ki so sledila. Molitev in »Kronika prihodnosti« (podnaslov), stkana iz osebnih zgodb in pripovedi tistih, ki so nesrečo preživeli in (p)ostali njene žive priče. Kot da bi se zgodilo včeraj, in ne pred 30 leti

Svetlana Aleksijevič, Černobilska molitev, Modrijan, Ljubljana, 2009, 328 strani, 34,20 evra, www.modrijan.si

Glasova preja

Zgodovinar dr. Matevž Košir je na Glasovi preji govoril o čarovnicah, prostozidarjih pa tudi o slovenskem zgodovinarskem cehu in afiniteti do zgodovine, ki jo imajo v njegovi družini. / Foto: Tina Dokl

Težko ulovljivi fenomen prostozidarstva

Prostozidarstvo je družbeni fenomen, ki ni lahko ulovljiv. Ni religija, ni filozofija, ni center moči ... Je 'gradbeni načrt življenja', izražen v simbolih. Če ga omejiš z definicijo, ga narediš za nekaj, kar ni ... Kaj torej je?

MIHA NAGLIČ

Na 119. Glasovi preji smo razpredali o treh rečeh: najprej o zgodovinarju Josipu Žontarju (ob 120-letnici njegovega rojstva), v nadaljevanju pa o čarovništvu in prostozidarstvu, predvsem o slednjem. Dr. Matevž Košir nam je povedal marsikaj o teh nekoliko skrivnostnih in po mnenju mnogih še vedno nevarnih rečeh. Občutek pa imam, da smo se pre malo poglobili v vprašanje, kaj prostozidarstvo sploh je, v čem je njegovo bistvo, skrito v njegovih številnih pojavnih oblikah.

Kaj prostozidarstvo sploh je?

Na to vprašanje odgovorimo kar z daljšim odlomkom iz uvoda v knjigo, ki jo je napisal in letos objavil naš gost. »Tako lahko prostozidarstvo v 18. stoletju v precejšnji meri povežemo z razsvetlenskimi idejami, ponekod z nastajanjem novih držav, posebno v 19. stoletju z nastankom Italije, liberalizmom in sporom s papeštvom, v srednji Evropi pa z nastajajočim pacifizmom, človekovimi pravicami in civilno družbo, kar je značilno tudi za prostozidarstvo 20. stoletja. V 18. stoletju je na gibanje vplival nastanek Združenih držav Amerike. Francoska

revolucija je prispevala k razmahu teorij o prostozidarski zaroti. Mnogo preozko bi bilo razmišljanje, da so bili med prostozidarji le zagovorniki ameriške in francoske revolucije. Podobno je prepričanje, da naj bi za obema dogodkoma stali prostozidarji. To je le zgodovinski mit, ki z dejansko zgodovino nima veliko skupnega. To, da je bil nekdo prostozidar, ni nujno pomenilo identifikacije posameznika z določenimi stališči. Še težje je določiti vpliv gibanja na življenjsko pot članov loži. Prostozidarja sta bila na primer Haydn in Mozart. Medtem ko je Haydn le nekajkrat obiskal ložo, je Mozart postal ne le glasbenik v loži, ampak so vezi s prostozidarskimi brati pomembno, če ne celo usodno vplivale na njegovo življenjsko in umetniško pot. Za vplivnega posameznika je bilo članstvo v loži v pretežni meri osebna, in ne toliko družbena izkušnja. Prostozidarstvo je družbeni fenomen, ki ni lahko ulovljiv. Njegov vpliv se lahko hitro banalizira, zato je za presojo zgodovinskih virov potrebna precejšnja mera poznavanja okoliščin. Nekatera zgodovinska prepričanja, čeprav razširjena, da je namreč prostozidarstvo verska sekta, center moči ali center nekakšne filozofije, niso imele prave zveze z dejanskostjo. Kljub določenim elementom

kvazireligioznega prostozidarstva ni religija, saj je religija vera v božanstvo in izraža njegovo čaščenje. Prostozidarstvo sicer priznava obstoj božjega, vendar nobene konkretnega božanstva. Prostozidar lahko pripada kateri koli religiji in časti katero koli božanstvo, zato gibanje združuje pripadnike različnih religij. Blizu je filozofskemu sistemu, vendar ni le to, saj je bistveni sestavni del prostozidarstva tudi ritual. Prostozidarstvo ne teži k iskanju nekakšnega popolnega filozofskega sistema, ampak k praktični filozofiji človeka, humanemu vzorcu obnašanja. Definiira se kot bratovščina. Njeni člani se učijo skozi alegorije in simbole, da bi spoznali sami sebe in delali na sebi. Ritual je gradbeni načrt življenja s simboli, za katerimi naj bi se skrivala prastara modrost življenja, ki omogoča učenje prek simbolnega. Prostozidarstvo je zato ves čas povezano tudi z mističnim, skrivnostnostjo, ki pa je pravzaprav neizgovorljiva. Vsekakor je prostozidarstvo težko definirati in tudi samo sebe razume kot tako, kot zapiše prostozidarski učbenik: prostozidarstvo je neomejena bratovščina in če jo omejiš z definicijo, jo narediš za nekaj, kar ni. Točna bi bila trditev, da gre za gibanje z nekaterimi značilnostmi subkulture «

(Matevž Košir, Zgodovina prostozidarstva na Slovenskem, str. 14–16)

Kdo je bil Maks Horowitz?

V gornji splošni kontekst lahko zdaj umestimo biografijo konkretnega prostozidarja. Izbral sem podjetnika in Kranjčana Maksimilijana (Maksa) Horowitza. Po rodu je bil češki Jud. Rodil se je v kraju Mihlen, Krnov, 29. 6. 1880, umrl kot begunec v Bariju, 24. 2. 1944. »Od junija 1925 je živel v Jugoslaviji. V letih 1925 do 1941 je bil generalni direktor tovarne Jugočeška v Kranju, ki jo je leta 1922 postavil češki konzorcij. Po popisu Judov v Dravski banovini leta 1937 je živel v Kranju s soprogo Gizelo Operman in mladoletnimi otroki. Imel je tudi jugoslovansko državljanstvo. Maks Horowitz je v kranjsko tovarno še leta 1940 investiral milijon dinarjev. Nemci so ob okupaciji leta 1941 zaplenili tako tovarno kot vse ostalo premoženje družine Horowitz. Maks Horowitz je bil aprila 1941 v Beogradu, kjer se mu je uspelo izogniti aretaciji in pobegniti. Tovarno, stanovanje in drugo premoženje v Kranju so zaplenili Nemci. Velik del starega pohištva in klavir si je prilsatil Albert Mesner, šef gestapa v Kranju. Po vojni je bila

tovarna in zaplenjeno imetje nacionalizirano, pohištvo je postalo last narodnega premoženja. V nepremičninah Jugočeške je začelo poslovati podjetje Iskra. Leta 1948 je Maksova hči Mira Horowitz od novih oblasti zahtevala, da ji vrnejo milijon dinarjev, ki jih je oče vložil v podjetje leta 1940, nadomestilo za njegovo plačo od aprila 1941 do februarja 1944, izplačilo odpravnine za štiri leta, vrnitev pohištva iz stanovanja v Kranju ter vrnitev 50.000 delnic Jugočeške, ki so jih Nemci zaplenili v Beogradu. Ministrstvo za industrijo in rudarstvo LRS ji je odgovorilo, da se v zapuščinško maso lahko vnese le perzijska preproga iz direktorjeve pisarne v prostorih Iskre, če sodišče nesporno dokaže in ugotovi, da je to zares lastnina umrlega zapustnika.« (Str. 361–362) – Kakšen cinizem! Mož je vložil milijon, vrnili bi mu en tepih. Sicer pa iz te biografije ne izvem, kakšen je bil kot prostozidar. Bi bilo to sploh mogoče izvedeti? V knjigi izvem, da je bil leta 1928 sprejet v beograjsko ložo Pobratim, od leta 1931 je bil aktiven v ljubljanskem prostozidarskem venčku, od 1940 pa v ljubljanski loži Valentin Vodnik. A to je spet le fasada, zanima nas, kako je zidal svojo notranjost. Te ga pa, žal, ne bomo nikoli izvedeli. Ali pač?

M. Košir:
»Prostozidarstvo je nedogmatična družba, ki del svoje doktrine prenaša ustno z mojstra na vajenca. Del te doktrine ni bil nikoli zapisan. Ne le da ni bil zapisan, je tudi nezapisljiv, saj je iniciacijski in predvsem intimen.«

Na Grintovec ali v ložo

»V dvesto letih so na Slovenskem čarovništva obsodili več kot petsto ljudi,« je povedal gost Glasove preje, zgodovinar dr. Matevž Košir, o prostožidarjih pa: »Tudi Slovenci imamo prostožidarsko zgodovino, danes v Ljubljani deluje Velika loža Slovenije, v kateri naj bi bilo okoli dvesto petdeset Slovencev.«

IGOR KAVČIČ

Gorenjskega muzeja, gostitelja zadnje Glasove preje z naslovom Čarovnice in prostožidarji, seveda ne gre povezovali s temo večera, zagotovo pa Vojnomirova dvorana Ullrichove hiše, kjer je sedež muzeja, pritiče tokratnemu gostu, zgodovinarju dr. Matevžu Koširju. Po rodu Kranjčan, zaposlen v Arhivu RS kot vodja sektorja za varstvo arhivskega gradiva posebnih arhivov, tudi predsednik sveta Gorenjskega muzeja, je avtor številnih strokovnih člankov in dveh knjig. Pred leti se je temeljito lotil proučevanja čarovništva v naših krajih, v zadnjem času pa je njegovo strokovno pozornost navdihnilo prostožidarstvo.

Afiniteta do zgodovine v družini

Tradicionalnega voditelja Glasovih prej Miho Nagliča je najprej zanimalo, kako je z odnosi v zgodovinarskem cehu – glede na občasne polemike, predvsem kadar gre za vprašanja o partizanih in domobrancih? Dr. Košir se strinja, da je koristno, da znotraj stroke prihaja do polemik, pri tem pa je pomembneje, da so te polemike stvarne. »Zgodovino je vedno znova treba revidirati, a le na osnovi zgodovinskih virov, torej predvsem dokumentov, ki so v arhivih in dokazujejo ter v mnogočem izpričujejo našo preteklost. Pri tem je vsekakor koristna tudi polemika v smislu interpretacije posameznih virov, si pa zgodovinarji želimo, da bi politika bolj prislušnila glasu stroke. Strokovne zgodovinske knjige so premalo brane, žal ostajajo neopažene, čeprav imajo mnogi veliko povedati o naši preteklosti, ki seveda ni črno-bela, ampak je zelo pisana. Zlasti z novejšo zgodovino se moramo kot narod soočiti in spoprijeti. Dejstvo pa je, da če bi glas zgodovinske stroke segel širše, bi tudi zgodovina bila manj politično zlorabljena.«

Dr. Matevž Košir je zgodovino spoznaval že v rani mladosti, saj je vnuk prof. dr. Josipa Zontarja, avtorja monumentalnega dela Zgodovina mesta Kranja iz leta 1939. Letos beležimo 120. obletnico njegovega rojstva. »Ded je bil tudi strokovnjak za področje pravne in ekonomske zgodovine, kar je ena od odlik knjige, ki

presega zgolj politično zgodovino. Ta nam Kranjčanom še danes daje vedenje in znanje o našem mestu,« meni dr. Košir, prepričan, da bi si v Kranju zaslužil pomenovanje ulice po njem. Zgodovini se je zapisal tudi Matevžev stric dr. Jože Žontar, ki je v petdesetih letih prejšnjega stoletja skupaj z dr. Sergijem Vilfanom z znanstvenim pristopom in z uveljavljanjem arhivskih načel postavljal temelje slovenske arhivistike. »Lahko bi potrdil, da obstaja družinska afiniteta do zgodovine, vsak izmed nas je našel svoje polje raziskav.«

Na Grintovec na orgije s peklenščkom

V nadaljevanju sta se sogovornika lotila naslovnih tem Preje, najprej čarovnic. Knjigo s tem naslovom je dr. Matevž Košir izdal pred dvajsetimi leti v soavtorstvu z Margjeto Tratnik Volasko. Čarovništvo je bilo od 16. stoletja naprej evropski pojav, Slovence pa bi lahko uvrstili v kontekst tako imenovanih notranjih avstrijskih dežel med Trstom in Gradcem. »Čarovnice niso bile le ženske, na Kranjskem in Štajerskem je bilo od vseh procesiranih približno 80 odstotkov žensk, na Koroskem pa je bila skoraj polovica moških, tam so namreč kot čarovnike sežigali tudi člane tako imenovanih beraških družb. Na Slovenskem je bilo vsega skupaj procesiranih petsto oseb, kar je dokumentirano, domneva pa se, da so procesi v dvesto letih zajeli vsaj še enkrat toliko oseb. Prvi čarovniški proces je bil v štiridesetih letih 16. stoletja na Štajerskem, kjer so kasneje prednjačili tako po številu kot preganjanju, na Gorenjskem pa je izstopala Škofja Loka s Freisingškimi gospodi in z nekoliko specifičnim pojmovanjem čarovništva,« je publiki pojasnjeval dr. Košir.

Čarovniški procesi so se nanašali bodisi na magijo ali čarovništvo bodisi na veščarstvo. V literaturi je priljubljen proces proti Veroniki Deseniški, kjer naj bi šlo za ljubezensko čaranje, a proces ni bil tipičen, saj je bila v ozadju dinastična spletna celjskih grofov, ki so za Friderika hoteli uglednejšo nevesto. »Tipični čarovniški procesi našo deželajo zajamejo dobrih sto let kasneje, ko je bila najpogostejša obtožba letanje po

zraku in tako imenovane orgije s hudičem, kjer naj bi se čarali toča, škoda na poljih in podobno. Orgije naj bi se vršile na znanih čarovniških gorah Klek, Slivnica, na Gorenjskem na Grintovcu. Čarovništvo so razumeli kot kolektiven pojav in vsaka žrtev je morala naznaniti svoje sodelavce. Procesirali so tudi po več kot štirideset oseb nenaenkrat,« je o očitkih obsojenim razlagal zgodovinar, o načinih smrtne kazni pa dodal: »Preden se je popolnoma uveljavila predstava o letih na čarovniške orgije, so bile kazni največkrat milejše, bodisi denarne bodisi sramotilne, kasneje pa so obsojence večinoma sežgali na grmadi. Največji razmah so čarovniški procesi doživeli od 16. stoletja dalje, ko so ti prišli pred redna sodišča. Leta 1532 je cesar Karl V. za vse svoje dežele sprejel kazenski zakonik, ki je v enem svojih členov določal, da je čarovništvo zločin, kar ga je uvrščal med druge zločine, kot so umor in podobni zločini. Te procese so vodili tako imenovani krvni sodniki.«

Nekaterim so na grmadi dali vrečko s smodnikom na prsi, da je ta eksplodiral in je prišlo do hitre smrti, bili so primeri, da so osebo najprej obglavili, šele neto sežgali, lahko pa so tudi uporabili zelen les, da je počasneje gorel. Ob vsem tem se seveda pojavlja vprašanje, zakaj čarovništvo. »Teorij je veliko, zaslediti pa je mogoče vpliv verskih vojn, reformacije in protireformacije, tisk je omogočil propagando o čarovniški zaroti, obenem pa je bilo to obdobje tako imenovane male ledene dobe, katere posledica je bil ob nizkih temperaturah manjši pridelek, sledila je lakota in ljudje so preprosto iskali krivca.« Čarovniškimi sojenjem je konec naredila šele Marija Terezija.

Delujejo skrivnostno, ni pa se jim treba skrivati

S predstavivjo več kot petsto strani dolge knjige Zgodovina prostožidarstva na Slovenskem sta sogovornika na Preji odprla še drugo osrednjotemo. »Kajje prostožidarstvo, ki včasih zveni zelo temnačno, a vsekakor manj strašljivo kot čarovništvo?« je vprašal Miha Naglič. Dr. Košir odgovarja: »V izvoru je vsekakor povezano z razsvetljenstvom. Začetki modernega prostožidarstva segajo

Dr. Matevž Košir v knjigi Zgodovina prostožidarstva na Slovenskem predstavlja temeljit zgodovinski oris tudi v novem stoletju še vedno nekoliko skrivnostnih združb. / Foto: Tina Dokl

v Anglijo 18. stoletja. Razvilo se je iz tradicij srednjeveških kamnoseških bratovščin, ki so gradile katedrale in v prispodobi tudi človeka. Gibanje je bilo leta 1717 ustanovljeno v Londonu in se je sklicevalo na omenjeno tradicijo, obenem pa je poudarjalo predvsem strpnost in toleranco, saj je znotraj lož združevalo tako različno versko prepričane kot tudi pripadnike različnih stanov. Na začetku je bilo gibanje omejeno na neko meščansko omizje, kmalu pa so vanj sprejeli tudi člane kraljeve družbe, tudi iz znanstvenih ustanov tistega časa. Po znanstvenih krogih se je začelo širiti po Evropi, k nam z Ignacem Bornom in Žigo Zoisom.«

Prostožidarske lože niso bile javne, a tudi tajne ne. Predvsem so si izborile nek zasebni prostor v družbi z določenimi pravili in rituali. V njih so se srečevali meščani in plemiči in se med seboj nazivali za brate. To se je izkazalo za zelo dobro kombinacijo v duhu takratnega časa, ko so povežali na eni strani vzpenjajoče se meščanstvo in intelektualne meščanske elite in na drugi strani plemstvo, ki je bilo v zatonu in je izgubljalo svoj vpliv. Kot dodaja dr. Košir, se v običajnem življenju ne bi srečevali, v loži so se. Na posamezne lože so vplivale tudi različne mistične tradicije, glavina pa je bila vendarle razsvetljijsko usmerjena. »Gibanje je najmočnejše v anglosaškem svetu, v času prve vojne je bilo v Evropi več prostožidarjev, kot jih

je danes, med drugo svetovno v Angliji več kot šeststo tisoč. Danes so zgodovinski arhivi lož javno dostopni, v Londonu sem bil tudi sam v arhivu njihove velike lože, kjer ne manjka gradiva, ki se nanaša na Jugoslavijo, dinastijo Karadžordžević, kneza Pavla, ki je bil obiskovalec londonskih lož, tu so podatki o Svobodnem tržaškem ozemlju po letu 1947 ...«

Na našem ozemlju prve slovenske prostožidarje iz znane plemiške družine Cobenzlov zasledimo že sredi 18. stoletja. V naslednjih letih je bilo v ložah okrog petdeset oseb, rojenih v naših deželah, v času Jožefa II. je prišlo do razcveta tega gibanja. Na Dunaju so lože postale prava moda, med prostožidarji najdemo na primer Mozarta, enega najbolj markantnih Slovencev v prestolnici monarhije, matematika Jurija Vego, pa Tobiasa Gruberja, brata graditelja prekopa v Ljubljani Gabriela Gruberja, med prostožidarji sta ljubljanski škof Ricci in prvi ljubljanski nadškof Brigido, ki je bil član tržaške lože. Ljubljana je svojo ložo Dobrodelnost in stanovitnost dobila leta 1792, čeprav po francoski revoluciji monarhija ni bila več naklonjena prostožidarstvu. V Habsburški monarhiji so bile po Ilirskih provincah in Napoleonskih ložah do formiranja Avstro-Ogrske lože predarile razsvetljijsko usmerjene, kar pa ne pomeni, da prostožidarjev ni bilo. Še nekaj znanih imen se pogosto pojavlja med prostožidarji: Boris Furlan, Vladimir

Ravnikar, Milan Vidmar, Boris Zadnik, Fran Novak ... Slednji, kratek čas tudi minister v jugoslovanski vladi, je skupaj z Evgenom Lovšinom, ki je bil banski svetnik, veliko naredil za gradnjo NUK-a, med drugim je za dve leti uspel pridobiti državna proračunska sredstva. Pomemben član lože Valentina Vodnika med obema vojnoma je bil tudi tržaški pravnik dr. Boris Furlan, katerega usodo poznamo, ko je bil krivično obsojen na Nagodetovem procesu. V začetku devetdesetih let so jugoslovansko ložo v Beogradu ne najbolj uspešno ustanavljali v času Miloševića, danes pa pri nas deluje Velika loža Slovenije, v kateri naj bi bilo okoli 250 Slovencev.

»Posamezne lože so v zgodovini imele zelo različne značaje, nekatere so gradile predvsem na simboliki, druge na družabnosti, bistven element delovanja pa je zlasti pri anglosaških ložah dobrodelnost. Po eni strani se ložam pripisujejo osebne koristi članov, po drugi pa je težišče njihovega delovanja v dobrodelnosti in v osebni izkušnji, ki naj bi iz dobrih naredila še boljše ljudi. Njihova ideja je skupna gradnja harmonične družbe,« je še povedal dr. Matevž Košir in na vprašanje, ali mora prostožidar svoje članstvo v loži skrivati pred javnostjo, odgovoril, da ne. Tak je bil odgovor tudi o njegovem članstvu, saj je poudaril, da je knjiga napisana izključno po strokovnih zgodovinskih načelih.

Zanimivosti

Planinski izlet: Viš/Jof Fuart (2666 m)

Mogočna gora

Mogočna gora Zahodnih Julijcev, ki jo je imel Julius Kugy zelo rad. Po prečnih, zračnih policah do vrha. Gora, na vrhu katere je bila med prvo svetovno vojno avstrijska vojaška opazovalnica.

JELENA JUSTIN

Zahodni Julijci so skorajda sinonim za gorsko skupino Viša in Montaža, skupino, ki se v celoti nahaja v Italiji. Predstavljajo najbolj zahodno skupino Julijskih Alp, ki se končajo z reko Tilment. Danes se bomo povzpeli na Viš/Jof Fuart, kar pomeni Mogočna gora. S svojim ostrim vrhom, prepadnimi stenami in globokimi, temačnimi grapami je to gora, ki s svojo mogočnostjo jemlje sapo. Na njeno teme ne vodi niti ena nezahtevna pot. Mi bomo naredili kombinacijo dveh poti: na vrh se bomo povzpeli po poti Anita Goitan, sestopili pa po običajni poti, ki vodi na Viš.

Zapeljemo se preko nekdanjega mejnega prehoda Rateče ter po Jezerski dolini proti Navejskemu sedlu. Ko se vozimo proti sedlu, se

približno na nadmorski višini 1000 m, po mostu, ki preči Rio Torto, desno odcepi makadamska cesta, ob cesti je tudi smerokaz Rifugio Corsi. Peljemo se še približno dva ovinka, ko na desni vidimo urejeno parkirišče in znak za prepoved nadaljnje vožnje. Pred nami je približno uro vzpenjanja po markirani cesti št. 628, ki nas bo pripeljala do Viške planine, 1530 n. m. Na planini se desno odcepi strma pot proti koči Guido Corsi. Strmina je ponekod zavarovana z jeklenico. Koča stoji na robu Gornje Krme, ki jo obdajajo ostnina Prednje in Zadnje Špranje, Viša, Kostrunovih špic in Divje koze.

Od koče nadaljujemo po običajni poti proti Višu. Kmalu smo na razpotju, kjer na skali piše Anita Goitan in št. 627. Zavijemo desno in se približujemo divjim

stenam Divje koze. Kmalu smo na naslednjem razpotju; desno oz. naravnost gre pot proti koči Pellarini, mi pa zavijemo levo in se preko skalnih skokov začnemo vzpenjati proti Trbiški škrbinici. Na škrbini je plošča, ki označuje začetek plezalne poti Anita Goitan, na levi strani je kip Marije. Uporaba samovarovalnega kompleta in čelade je obvezna.

Skozi žleb se povzpemo do terase, polne grušč. Široke police Divje koze kmalu postanejo precej ožje oz. zelo ozke, ponekod celo izginejo, a mi strme stene s pomočjo odličnih varoval uživaško prečimo. Pod nami zazija globoka praznina. O polici ni ne duha ne sluha, a kmalu se spet pojavi. Nadaljujemo s prečenjem več grap, ko smo v največji med njimi, se po njej vzpnemo na škrbino med Divjo kozo

in Malo špico. Pod nami zazija globok prepad na severno stran proti Žabniški krnici. Sledi malce lažji teren, ki pa mu sledi tehnično najzahtevnejši del na celotni poti. Sestopiti moramo v škrbino pod Malo špico. Preplezati moramo nekaj žlebov in povsem navpičen kamin, ki je zavarovan. S škrbine se povzpemo po strmih, gladkih ploščah do travnatega terena pod Gamsjo špico. Sledijo police, po katerih nadaljujemo proti Višu. Najbolj izpostavljen del police Gamsje mati preči rumenkasto-črne stene in se priključi običajni poti, ki pelje na Viš. Do vrha nas čaka približno 45 minut vzpona po krušljivem, skrotastem skalnem svetu. Ko dosežemo vzhodni greben, se pot vzpenja tik ob robu grebena. Po polici obhodimo vzhodni vrh Viša. Pred

Pot Anita Goitan poteka po policah, obhodi stebre in preči grape, žlebove in kamine Divje koze, Male špice in Gamsje matere. / Foto Jelena Justin

nami so še povsem gladke plošče balvanov, ki jih prehodimo, da dosežemo zahodni vrh, kjer je tudi kip matere božje. Z vrha sestopimo po običajni poti, ki vodi na Viš, če nam je pa ostalo še kaj moči, pa lahko nadaljujemo še naprej do Škrbine Zadnje Špranje, od koder imamo do koče Corsi še 45 minut sestopa. Še ena možnost, malce daljša, je, da po Aniti Goitan nadaljujemo do Škrbine Prednje Špranje, ki je tehnično

nezahtevna, a s trajnim opominom na norijo v obdobju prve svetovne vojne, saj so ostaline vojnega nesmisla na vsakem koraku ob prečenju Kostrunovih špic.

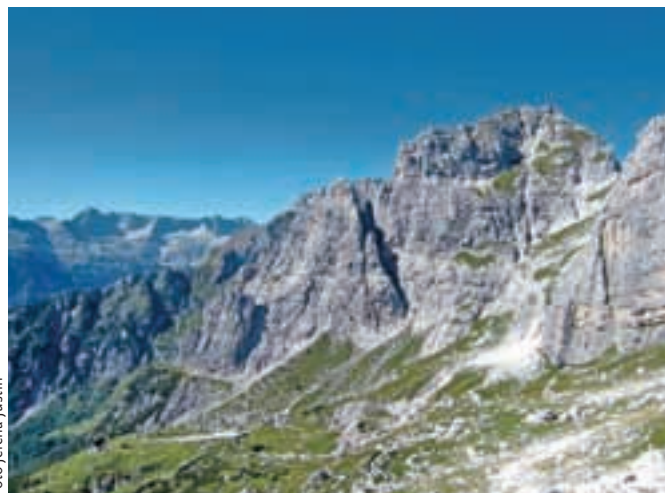
Ko sestopimo do koče Corsi, nas do jeklenega konjička čaka še približno uro in pol sestopa. Ja, tura je dolga, a neizmerno lepa.

Nadmorska višina: 2666 m

Višinska razlika: 1600 m

Trajanje: 10 ur

Zahtevnost: ★★★★★

Pogled na kočo Corsi, Kostrunove špice. V ozadju Kanin.

Zahodni vrh Viša. Desno se vidi greben Poliških Špikov.

Jelena Justin je v tretji knjigi zbrala 92 vzponov, ki jih je opravila v zadnjih štirih letih.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova 4 v Kranju, ga naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Redna cena knjige je 20 EUR. Če jo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu je

15 EUR

Gorenjski Glas

Veliki Slovenec brez slovenščine v šoli

ALENKA BOLE VRABEC

*mizica,
pogrni se*

Ivan Trinko Zamejski (1863–1954), duhovnik, na katerega kar nekajkrat spomni lik kaplana Martina Čedermaca iz Bevkevega istoimenskega romana, je odraščal v gorski vasi Trčmun/Tercimonte pod Matajurjem v Benečiji. Mati je bila zelo zavedna Slovenka, ki so ji svetovali, naj da sina, ki je bil izjemno nadarjen, v šole, in knjižne slovenščine, četudi v italijanskih šolah in semenišču, se je Ivan naučil sam. Že za življenja je dobil spoštljiv vzdevek oče Beneških Slovencev. Zapisoval je ljudske pravljice in pripovedke, pisal pesmi, prevajal iz slovanskih jezikov v italijanščino, zelo dobro risal, se posvečal filozofskim naukom

in bil zelo priljubljen in cenjen v cerkvenih krogih. 1942 ga je v Čedadu podrl vojak na kolesu in po bolniški oskrbi je sklenil, da se vrne v rodno vas. Umrl je v hiši svojih nečakov, na kateri so mu 2013, ob 150. obletnici rojstva, odkrili spominsko ploščo. Istega leta so v Čedadu po njem poimenovali ulico, kjer na številki 8 domuje zelo prizadeto Kulturno društvo Ivan Trinko – srčika delovanja čedadskih in okoliških Slovencev. Ko sva bila prvič v Landrski jami, sem spoznala gubanco, posebno praznično potico, ki je bila znana že ob tolminskem puntu; v italijanski Gorici so pri notarju zavarovali celo njen recept. Splet je smerokaz za recept.

Piščančji file s kutinami

Za 4 osebe potrebujemo: 4 fileje piščančjih prsi, sol, sveže zmlet črni poper, 2 majhni, zreli kutini, 2 žlici masla, 1 žlica oljčnega olja, 1 žlica sesekljanega timijana, nekaj vejic za okras, 250 ml piščančje juhe, 150 ml suhega belega vina, 200 g sladke smetane.

Fileje oplaknemo, osušimo, solimo in popramo. Kutine operemo, jih očistimo volnatega poprha, izdobljemo semenje in narežemo na ne preveč debele rezine. Pečico ogrejemo na 180°. V kozici, ki je primerne tudi za peko v pečici, segrejemo žlico masla in žlico oljčnega olja ter fileje dobro opečemo z vseh strani. Fileje potresemo s seseklanim

timijanom in nato pečemo v pečici približno 8 minut.

Medtem na maslu popražimo kutine, približno 8 minut, in jih damo na toplo. Juho in vino ukuhamo na polovico, dodamo smetano in še malo ukuhamo, da je omake za 200 ml. Na krožnik damo malo omake, nanjo položimo file in nekaj rezin kutine. Preostalo omako ponudimo v omaricah.

Kutinova marmelada s pomarančami

Za 3–4 kozarčke potrebujemo: 1 neškropljeno pomarančo, 1 strok vanilje, pol l pomarančnega soka, sveže stisnjene, 4 stroke kardamoma, 500 g očiščenih kutin, 250

g želirnega sladkorja 3:1, 5 g citronske kisline.

Kutine dobro očistimo volnatega poprha. Pol pomaranče ostrgamo in iztisnemo sok. V lonec damo nastrgano pomarančno lupino, strok vanilje, kardamom in četrtino litra pomarančnega soka. Kutine zrežemo na osminke, izdobljemo peščiče, jih damo v lonec, dodamo želirni sladkor in kuhamo 15–20 minut. Iz zavretka pobereemo začimbe, kutine pa zmeljemo v multipraktiku. Zmešamo jih s preostalim sokom in citronsko kislino – vsega naj bo 1 liter, zavremo in pustimo, da močno vre 3–4 minute. Nato marmelado nalijemo v kozarčke, zapremo in za 5 minut postavimo na glavo.

Pa dober tek!

Od zunaj in od znotraj

MIHA NAGLIČ

mihovanja

Razmere v tej državi so na videz še kar znosne. A zmeraj znova se tako od znotraj kot od zunaj pokaže, da so kritične. V zadnjih dneh so nas od zunaj zalili novi valovi beguncev, od znotraj pa so se na družbeno in medijsko sceno prebili simptomi, ki kažejo, da je ta družba še vedno globoko skorumpirana, nič manj kot je bila, mogoče še bolj. To je tako kot s človekom; če te preganjajo zunanji sovražniki, hkrati pa si v sebi zdravstveno in moralno načet, je velika možnost, da se sesuješ. Podobno se lahko zgodi človeški družbi in državi.

Na spletu sem videl, da ima morje med turško obalo in otoki v vzhodnem Egejskem morju še vedno okrog 25 stopinj in samo po sebi ne odvrča vedno novih plovil z begunci. Hrvaške

oblasti jih veselo usmerjajo proti Sloveniji, mi pa lahko samo upamo, da Nemčija in Avstrija še ne zapreta meja. Odpor proti kanclerki zaradi njenega širokogrudnega sprejemanja beguncev narašča. Bruselj vse to le od daleč opazuje; edino, kar počne, je to, da Turčiji ponuja podkupnino v znesku ene milijarde evrov, če begunce zadrži na svojem ozemlju. Če jih Turčija ne bo ustavila in če Nemčija zapre svoje meje, bo Slovenija postala begunski slepič Evrope, ki se bo slej ko prej vnel.

Če nas od zunaj ogrožajo predvsem oziroma samo begunci (bratov Hrvatov in njihove predvidljive nepredvidljivosti smo že vajeni), potem je groženj od znotraj veliko več. To pot izberemo le korupcijo. Da se je ta zažrla v telo te družbe kot rak, pričajo vedno nova opozorila. Kirurg Erik Breclj se proti njej bori na Onkološkem inštitutu; a tisti, ki jih razkriva, se ne dajo in tako bo – kot vse kaže – moral oditi žvižgač, in ne tisti, na katere z žvižgi opozarja. Podobno je v jedru institucije, ki bi morala biti v boju proti korupciji osrednja – v Komisiji za njeno preprečevanje (KPK). »Mislim, da tu problem nisem jaz,« je izjavila članica njenega senata Alma Sedlar, ki že ves čas opozarja, da je predsednik senata Boris Štefanec za to funkcijo povsem nekompetentna oseba, očitna pomota. Predsednik republike, ki ga je izbral, pa je ob težavah komisije izjavil: »Zavoljo vaše neodvisnosti

in pomembnih nalog, ki jih opravljate, si vas dovolim pozvati, da s prizadetim in strokovnim delom krepite zaupanje v poslanstvo vaše komisije.« Kakšno sprenevedanje! Namesto da bi napako, ki jo je naredil, skušal popraviti, jo blagoslavlja.

Po hudem udarcu, ki ga je korupciji v začetku leta 2013 zadala KPK v prejšnji sestavi in je zaradi njenih razkritij padla tedanja vlada, se je zdaj korupcijska koalicija politikov in vplivnih ljudi iz raznih omrežij spet vzpostavila in veselo deluje naprej. Šved Lars Nyberg, ki so ga odslovili z vrha DUTB, in Finec Janne Harjunpää, ki tudi že pakira, sta za slovo opozorila na korupcijo v Holdingu Sava, ki da je ena najhujših v državi. Kje so že časi, ko smo bili Gorenjci ponosni na svojo »gorenjsko navezo«, na močno povezani trojček Save, Merkurja in Gorenjske banke. Zavidali so mu tudi v Ljubljani, zdaj pa vsem na očeh klaverno razpada.

Kaj lahko na vse to porečemo državljani? Govorimo in pišemo lahko karkoli, a to ničesar ne spremeni, »pišmevuhovci« so za besede nedovzetni. Naj torej vse to le pasivno opazujemo in se brez haska hudujemo? Kirurg Breclj lahko odide, mladi strokovnjaki tudi, take begunce imajo v najbolj razvitih državah Zahoda prav radi. Večina od nas pa ne more in tudi noče oditi. Sprememba oblasti na volitvah očitno ne pomeni nič, vse ostaja isto. Se torej bliža čas za nov upor?

Vaš razgled

Brez skrbi, za zakritimi gradbenimi odri ne nastaja neka moderna steklena pošast ali kašno futuristično stavbišče, ki ne bi sodilo v osrednji del najlepšega srednjeveškega mesta v Sloveniji. Hiša na Mestnem trgu v Škofji Loki, ki je lani na silvestrovo v zgornjem delu pogorela in je bila tudi sicer precej poškodovana, bo po enem letu le doživela prenavo. Tudi tokrat v sodelovanju s tistimi zgoraj, saj je lepo vreme zadnjih dni kot naročeno za tovrstne gradbene podvige. I. K. / Foto: Tina Dokl

Besedna zveza, da je nekdo kot riba v vodi, nam pojasnjuje njegovo dobro počutje. Gre za stanje telesa in duha, ko nam je koža zelo prav. Riba običajno ne letijo, razen menda nekih morskih posebnic, zato nas te na fotografiji toliko bolj presenečajo. Riba iz lesa so v času rokodelskega praznika pred dnevi na Bledu »frčale« nad gladino tamkajšnjega jezera in nad svojim letenjem nimajo nobenih pripomb. Saj poznate tisto znano iz kulturnega filma Arizona Dream: »The fish doesn't think, because the fish knows everything.« (Riba ne misli, ker riba ve vse). I. K. / Foto: Tina Dokl

Krompir kot vaba za lažne bleščice

MARKO JENŠTERLE

Resno, a sproščeno

Za 60 kilogramov domačega krompirja, ki sem ga nato še sam pripeljal s Štajerske do Kranja, sem letos plačal 50 evrov. Vem, da to ni poceni, ampak pri istem kmetu nato lahko kupujem še odlični savinjski žlodec, tega pa je res težko dobiti. Med krompirjem v trgovskih centrih in tistim, ki ga neposredno kupujem pri kmetu, res ni bistvene razlike, pri savinjskem žlodecu pa je. Kilogram krompirja me je stal dobrih 80 centov in to v času, ko pri enem od naših velikih trgovcev desetkilogramska vreča krompirja stane le 1,9 evra, če pa kupite dve, vam tretjo podarijo in nato vse skupaj

še pripeljejo na dom. V teh dneh je mogoče brati, da trgovci od kmetov krompir kupujejo po 14 centov za kilogram, čez vso mero dobrega okusa pa so pri nekem velikem trgovcu šli julija lani, ko so kilogram krompirja prodajali po smešni, resnično dumpinški ceni 5 centov za kilogram. Trgovci si to seveda lahko privoščijo. Pri krompirju so šli v zavestno izgubo zato, da so v trgovino privabili kupce, ki so nato na relaciji od polic s krompirjem do blagajne pri nakupu drugih izdelkov nezavedno pokrili razliko in jim pustili še dobiček.

Kmetje, ki so torej pred dnevi na shodih po osmih

slovenskih mestih (ob Ljubljani so se zbrali še v Celju, Kranju, Mariboru, Murški Soboti, Novi Gorici, Novem mestu in na Ptujju) opozarjali na težave v njihovi panogi, imajo upravičene razloge za proteste. Za svoje pošteno delo hočejo pošteno plačilo, pri tem pa nas vse skupaj opozarjajo, da brez kmetijstva ni naše prihodnosti.

Slovenija ni revna država. V tujini se pogosto hvalimo z svojo izjemno naravo, ko se lahko v enem dnevu dopoldne še kopamo v morju, popoldne pa že potikamo po Alpah. Tega si v večini držav na svetu ne morejo privoščiti. Raznolika narava pomeni

tudi raznoliko prehrano. Pri nas ljudem ne bi bilo treba stradati. Res je, da si ne moremo vsak dan na primer privoščiti eksotičnega sadja, ampak tudi na karibskih otokih ne morejo jesti jabolka in hrušk. Z drugimi besedami to pomeni, da se sami lahko prehranimo, saj imamo rodovitno zemljo in veliko naravnih bogastev. Pozivi kmetov, naj s kupovanjem podpiramo slovenske proizvode, pa z eno samo akcijo nesramno nizkih cen podrejo veliki trgovci, ki so večinoma k nam prišli iz tujine ali pa so že v tuji lasti. Svoje ogromne centre so postavili na površinah, ki so še nekaj let nazaj veljale za zemljo

prve kategorije, na kateri je bila gradnja strogo prepovedana. V nekdanjem socialističnem sistemu se je kmete še ščitilo, potem pa so postali žrtev najbolj brezobzirnega kapitalizma, ki se zaveda predvsem tega, da bo hrana večni vir zaslužka. Še posebej v krizah in v revščini. Danes se največ denarja služi ravno na revežih. Nerealno je pričakovati dobiček od kupca, ki bo v trgovino prišel po jastoga, precej več je mogoče dobiti od množice tistih, ki bodo prišli po poceni krompir in pri tem v trgovini kupili še vse tisto, česar sploh ne potrebujejo, a jih bo premamilo, ker je tako lepo zapakirano.

ŽE PET LET IMAJO ČAS

Konec tedna je ob petem rojstnem dnevu narodno-zabavni ansambel Dor ma cajt pripravil veliki koncert v dvorani na Češnjici v Železnikih.

Alenka Brun

Seveda na koncertu ni manjkalo presenečenj, za glasbo pa so na odru poleg simpatičnih članov Dor ma cajt poskrbeli tudi glasbeni gostje Raubarji in Poskočni muzikanti. Koncert je obiskal s svojimi humornimi vložki legendarni Košnikov ata, lik, ki ga Mito Trefalt upodablja že res veliko let, pa še vedno nasmeje publiko. Dor ma cajt je namreč v preteklosti kar veliko nastopal v sklopu dobrodelnih Košnikovih gostiln.

Člani ansambla prihajajo iz Selške doline in Škofje Loke. Sestavljajo ga Brigita Potočnik (vokal, frajtonerica, violina), Jaka Oblak (harmonika, bobni), Lenart Sušnik (klarinet, vokal, kitara), Blaž Šmid (bas kitara, bariton), Miha Potočnik (trobenta, vokal, klaviature) in Matej Kavčič (kitara). In čeprav na začetku svojih nastopanj zgoščenke niso dajali v prvi plan, so nedavno predstavili tudi svoj prvenec, ki so ga naslovili po najuspešnejši skladbi Ko se luč ugasne.

Ansambel Dor ma cajt je s svojim nastopom navdušil. S koncertom so napolnili dvorano na Češnjici, publika z aplavzom ni skoparila. / Foto: A. B.

Na nedeljskem koncertu smo že takoj na začetku prisluhnili zanimivemu venčku skladb s substituti, kot so člani ansambla, ki že pet let dobro orje narodno-zabavno ledino, poimenovali nadomestne člane. Teh se je na odru zvrstilo kar nekaj, saj včasih vskoči za nastop eden, drugič pa spet kakšen original ne more

nastopiti, pa ga zamenja drugi. Nastopili so tudi učenci Brigite Potočnik z znano skladbo Čebelar. Prisluhnili smo skladbam, ki niso imele pravih narodnega napeva, premierno pa so na koncertu Dor ma cajt predvajali tudi videospot za skladbo Bine.

Mimogrede pa smo izvedeli še kakšno zanimivo

odrsko. Recimo, da sta pevka in harmonikaš v bendu par ter da je imajo dormacajtovci samo še enega samskega o riginala, kar je še posebno razveselilo ljubiteljice zvokov kitar v polni dvorani na Češnjici.

Na koncertu tako ni manjkalo ne glasbe ne smeha in ne zabave.

Košnikov ata še vedno razveseljuje ljudi. / Foto: A. B.

Poskočni muzikanti / Foto: A. B.

SLAVICA S KMETIJE

Gorenjci smo se od svoje predstavnice Slavice v resničnostnem šovu Kmetija: Nov začetek poslovili že pred časom. Danes jo na cesti kar prepoznajo in veliko ljudi se želi z njo fotografirati in Slavica jim z veseljem ustreže. Meni, da imata največ možnosti za zmago Faki in Franc.

Alenka Brun

Resničnostni šov Kmetija: Nov začetek je že zajadral v drugo polovico, od Gorenjke Slavice Beribak pa smo se poslovili že kar kakšen teden nazaj. V bistvu Slavica v igri ni bila nikoli najšibkejši člen, a nekako so tekmovalci oziroma njeni sotrpini v šovu morali razbiti zaveznitvo z Dominiko. In so začeli pri njej. Z njo se je Slavica največ družila. Pa tudi z Bojčijem in Mihom.

od prvega dne in so zato prišli tako daleč. Resnični ljudje v šovu ne morejo zmagati. Drugi pa seveda pozabijo, da so v družbi kamer in se pokažejo v vsej svoji nervozici.

Čeprav je bil šov kot tak za Slavico čisto zanimiv, se še enkrat ne bi prijavila, če pa bi že tako naneslo, da bi se, pa na sebi in načinu obnašanja ne bi prav nič spremenila.

Seveda se je prijavila zaradi nagrade, saj bi ji denar prišel zelo prav. Je pa spoznala, da v tovrstnih šovih ne smeš biti direkten: »Ljudje ne prenesejo resnice, zato hit-

Foto: Planet TV

»Dominika je labilna oseba, tako da je vedno tam, kjer ji najbolj ustreza in tako rešuje sebe. Bojan je največji as, kar jih poznam. Po mojem nastopu v oddaji Kmetija: Nov začetek Brez cenzure je prišel v Ljubljano in smo šli na pijačo. Miha pa je prijeten fant, ki doma veliko postori sam.«

Slavica sicer meni, da imata največ možnosti za zmago Franc in Faki, a vseeno upa, da se moti.

Ko jo vprašamo, kdaj ljudje v šovu pozabijo na kame-re, kdaj padejo prve maske, odgovori: »Nekateri igrajo že

ro dobiš minuse, saj so lahko zmagovalci takih šovov le dobri igralci. Ampak jaz sem jaz in zaradi šova se ne mislim spreminjati, nekomu prilizovati ali podrežati ...«

In kdo je sploh Slavica? Dekle, kakršno je prikazala televizijska kamera?

»Rada imam ljudi in živati. Rada se zabavam, običnem kakšno veselico, kjer srečam veliko ljudi in z njimi tudi poklepetam. Sem zelo komunikativna.« In doda še, da kljub temu da se rada pogovarja z ljudmi, zna tudi prisluhniti, kadar so ti v stiski.

Foto: Planet TV

NAGRADNA KRIŽANKA

GORENJSKI GLAS	DROBNA ČEBULA	LUKA	ATALOS	GESTA, KRETNJA	SLAVKO KORES	GRŠKA ČRKA	ANTIČNO IME ZA NIN	GARJE	TINKARA KOVAČ	BETONSKA TALNA PODLAGA	NEUPORABA	AKTIVEN JAPONSKI VULKAN	GORENJSKI GLAS	SATAN	LANENI IZDELKI	ŽLEZNA BULA	KARL IRVING	GRŠKA OBREDNA PESEM, NOMOS	PROTIN V RAMI	ŽILA DOVODNICA	SOSEDNJA DRŽAVA (ORIGINAL)	NASPROTJE SKRBI	POVRŠINSKA MERA	
PREMIČNA PREGRAĐA V STANOVANJU	7												VLAKNINA	17										
PERZIJSKI KRALJ												9	PRIP. ZA MERJENJE SEVANJA BES						13					
IGRALEC NEESON					PESNICA SEIDEL DEL PRSTA				PO KROFIH ZNAN KRAJ V SLOVENIJI PREDUJEM							REKA V BUTANU ATA (NAREČNO)					3	NORVEŠKA GLASBENA SKUPINA		
MORSKA RIBA					MESNA JUHA ZGOD. KRAJ V EGIPTU	21						GRŠKA NIMFA EVGEN JURIC						PRIPADNICA GALCEV ANTONIO BANDERAS						
TINA TURNER			VODNI MULJ NAŠ RTV NOVINAR (ANDREJ)					GRMIČASTA RASTLINA S ČRNIMI JAGODAMI		16				DRŽAVNI PRAVNIK		6						IRHOVINA		
KONJSKI TEK				PISATELJICA PEROCI RUSJANOVO LETALO				GRŠKA POKRAJINA						MENJAČICA								GROBO DOMAČE SUKNO		
TIPALO PRIŽUŽELKAH								PORTUGALSKA PESNICA (LEONOR)																
GORENJSKI GLAS	GOROVJE MED ČRNIM IN KASPIJSKIM MORNJEM	TELOVADKA SAJN GL. MESTO TURČIJE			4																			
PUŠČAVSKI RIS																								
DALMATINSKA ANA								NASTOPAČ	MOLIBDEN GRŠKA POKRAJINA, AITOLIA															
VLADO KRESLIN				SL. IGRALEC (VOLODJA) RIBOLOVEC	10																			
RUMENA SNOV V KORENJU																								
DRŽAVA V ZDA		11																						
NAŠ PISATELJ (IGOR)								PEVKA DERENDA									REKA V TURČIJI, ARAS							
ALORNA EKLAND EL ALAMEIN KARAMAN OMAGRA	NAŠ IGRALEC (S. S.) IZVRŠILNA OBLAST	IRENA PO RUSKO			19																			
URIN				TISOČAK MOČ, JAKOST																				
TOINE KRALJ				KOŠARKAR VUJAJIČ CIVILNA UJETNICA																				
MESTO V ITALIJI							1		REKA V RUSIJI	KRANJ	MESNA PRILOGA K JEDI	LEKARNA	NASILNEŽ	ŠTEVNIK	AMERIŠKI GLASBENIK (CARLOS)	GORENJSKI GLAS	STRAN KNJIGE	LIRIČNOST	LUKA V IZRAELU	IGRALKA BULLOCK	TOM LOŽAR	DOMAČNOST	PERZUSKA PREPROGA	PEVEC RAHIMOVSKI
AMERIŠKA IGRALKA (PATRICIA)						DRAMATIK COWARD										UMETNA MASA					8			
ŠVEDSKA IGRALKA (BRITT)	12							MESTO NA HRVAŠKEM JEČA						20		LIKALO PISATELJ ČAPEK								
SUKANJE				ZELENIČA V PUŠČAVI SOPROGA					HRV. PEVEC (G. K.) JUDOVSKI UČENJAK	2														ŠTEVNIK RAČUNALNIŠKI POMILNIK
KNJIŽNA POLICA								ŽENSKO POKRIVALO ROMUNOV SOSED						FR. KOMIK (JACQUES) KOŠARA ZA SMETI					REKA V ALBANJI ANŽEJ DEŽAN					NUŠA TOME
VEŠNA IVANŠEK				NEPRAVI KROG ALFI NIPČ					CVEKAR EMMA THOMPSON								HRV. ZGODOVINAR (LJUBO)					5		
PISATELJ HUNTER		18				NAŠ KOŠARKAR (DOMEN)				14		NEIMENOVANA OSEBA		15			ANGLEŠKI GLASBENIK (A. A.)							
ODPRTA POŠKODBA						TIRNICA NEBESNEGA PLANETA																		

GG | IZLET// sredi, 11. novembra 2015

MARTINOVANJE V KOSTANJEVICI NA KRKI

Vabimo vas na martinovanje. Po avtocesti mimo Ljubljane se bomo odpravili proti Dolenjski, mimo Novega mesta do Kostanjevice na Krki – z enim kratkim postankom. Tam, kjer se nižinski Krakovski pragozd počasi vzpenja v hribovite, zelene Gorjance, leži Kostanjevica na Krki, edino mestece na otoku, imenovano tudi Dolenjske Benetke, kjer si bomo ogledali vrt nekdanjega samostana in park skulptur Forma viva.

V času Spanheimov je Kostanjevica postajala močno gospodarsko, politično in upravno središče ob takratni deželni meji. Bernard Spanheimski je leta 1234 v neposredni bližini Kostanjevice, ob izviru Obrha, ustanovil cistercijski samostan, s katerim naj bi še utrdil svojo gospodarsko moč in zagotovil družini prostor za zadnji počitek. Samostanu je podaril obsežne posesti, zato se je uvrščal med najbogatejše zemljiške posesti na tedanjem Kranjskem. Hkrati je predstavljal središče religioznega, prosvetiteljskega, trgovskega in gospodarskega življenja. V samostanu je v določenem obdobju bivalo največ 86 menihov in laikov. Samostan je bil 1989 razglašen za kulturni spomenik in bil kot tak uvrščen med spomenike, ki jim država namenja posebno pozornost.

Po ogledu samostana bomo imeli v njihovi vinski kleti tudi degustacijo vina. Po degustaciji se bomo odpravili do gostilne, kjer bomo imeli samopostrežno večerjo in se povsneli ob živi glasbi. Ogledali si bomo tudi krst mošta. Povratek bo v večernih urah, odvisno od razpoložanja izletnikov. Izlet organiziramo v sodelovanju z agencijo Rozmanbus.

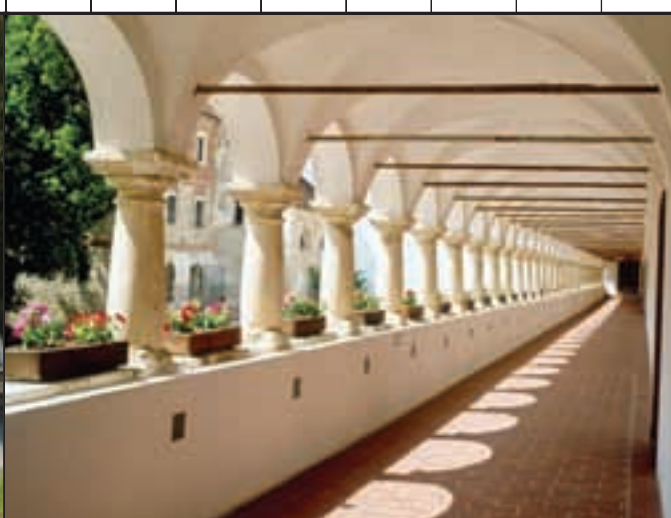
Odhodi avtobusa:
z AP Radovljica ob 11. uri
z AP Creina Kranj ob 11.25
z AP Mercator Primskovo ob 11.35
z AP Škofja Lok ob 11.50

Cena izleta je 39 evrov.

Cena vključuje: prevoz, ogled samostana v Kostanjevici, degustacijo vina, samopostrežno večerjo, živo glasbo, ogled krsta mošta in DDV.

Za rezervacijo čim prej pokličite na tel. št.: 04/201 42 41, se oglasite osebno na Bleiweisovi cesti 4 v Kranju ali pišite na: narocnine@g-glas.si.
Za objave, ki prispejo kasneje kot v ponedeljek, 9. novembra 2015, ob 10. uri, zaračunamo potne stroške.

Gorenjski Glas

Nagrade: trikrat roman Očetove zgodbe

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črkz oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 4. novembra 2015, na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Bleiweisovi cesti 4.

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21

DRUŽABNA KRONIKA

V DRUŽBI ZVEZD

Planet Tuš Fest je v kranjski nakupovalni center privabil lepo število obiskovalcev. Najmlajši so se popoldne zabavali ob ogledu predpremiere animirane uspešnice Hotel Transilvanija 2, ki si ga v kranjskem Cineplexxu že lahko ogledate na rednem programu, kranjska biljardnica in športni park Break pa jutri na Savski cesti gostita prav poseben dobrodelni dogodek.

Alenka Brun

Tudi letos je kranjski Tuš gostil tradicionalni družinski celodnevni dogodek Planet Tuš Fest, kjer so lahko v dopoldanskem času pri kuhanju lahko nekdanjega udeleženca resničnostnega šova Gostilna išče šefa Janija Jugovica opazovali otroci, v popoldanskem pa odrasli. V svojo družbo je veliko malih radovednežev privabila popoldanska predstava Pika Nogavička in potovanje na otok zakladov

gledališča Prijatelji, za smejalne mišice je kasneje skrbel Klemen Bučan. Vmes so si ljubitelji risanih vampirskih hotelirjev v kranjskem Cineplexxu ogledali tudi predpremierno filma Hotel Transilvanija 2. Zvečer je oder kranjskega Tuša zavzela brhka Jasna Kuljaj, ki jo zadnje čase spremljamo v Kmetiji: Nov začetek Brez cenzure. Na odru so se ji pridružili še simpatična mlada pevka Ula Ložar in Maraya. Za piko na i je v poznih večernih urah v Disko Planetu sledil še nastop srbske zvezde Ane Nikolić & Balkan Beatsov.

Ta teden se v Kranj vrača zanimiv način druženja. Jutri, 24. oktobra, vas vabijo na dobrodelni dvoboj v biljardu s svetovno znanim igralcem biljarda Paulom Rodneyjem Turnerjem na Savsko cesto v Kranju, v biljardnico in športni bar Break. Vse skupaj se bo začelo ob petih popoldne, dogajanje pa bo pestro – športno, glasbeno, celo kuharsko obarvano. Najprej boste spoznali humanitarno društvo Hrana za življenje, potem znanega igralca biljar- da Paula Rodneyja Turnerja, spremljali dvoboj županov v biljardu. Sledil bo mini turnir v biljardu s Turnerjem,

predstavitev knjige Joga in biljard, poseben kulinarčni šov z Matjažem Sedejem, kuharskim mojstrom, ki ga večina pozna iz gostilne na Joštu nad Kranjem. Dalmatinska klapa Kostanarji bo poskrbela za glasbeni uvod v večerno-nočni del druženja, nato sledi nočni turnir v biljardu. Seveda brez srečelova z bogatimi nagradami ne bo šlo. In ker ima dogodek dobrodelno noto, bodo vsa zbrana in donirana sredstva organizatorji podarili društvu Hrana za življenje za projekt odprtja lastne kuhinje v Sloveniji, tako imenovane Srečne kuhinje.

Jani Jugovic je dopoldne skrbel za otroške želodčke s hamburgerji, popoldne pa je bila kulinarčna delavnica namenjena odraslim. Pripravil je bučno juho, ričet, kot sicer pripravljamo rižoto, in sladico iz kakija. / Foto: A. B.

Hotel Transilvanija 2 so si v družbi prijateljev ogledali tudi slovenski Frankenštajn oziroma Jernej Kuntner (levo zadaj), Lovro Berden (levo spredaj) in Vita Suhadolc (desno spredaj), ki sta glas posodila likoma Denisu in Viki. / Foto: A. B.

Nasmejana Srđan Milovanović in Primož Vrhovec, ki sta glasove posodila Fantomu iz opere in Mihi / Foto: A. B.

Odrasla sinhronizacijska zasedba je na predpremiери v Kranju ponovno odkrila otroka v sebi. / Foto: A. B.

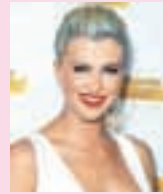
Uroša Lavriča in Sento Ančimer smo spremljali v vlogah Gusarja Vala in Pike Nogavičke. / Foto: A. B.

Mlada pevka Ula Ložar in simpatična ter vedno mična televizijska voditeljica Jasna Kuljaj / Foto: Tina Dokl

VRTIMO GLOBUS

Ponosna na očeta

Devetnajstletna manekenka **Ireland Baldwin** si je omissila novo tetovažo. Tokrat si je v čast svojemu očetu, igralcu Alecu Baldwinu na zapestje dala vtetovirati njegov vzdevek Veverica. »Ne bi ga mogla bolj oboževati,« je povedala manekenka.

Novo umetnino, ki krasí njeno telo, so ji naredili v New Yorku, kjer je pred kratkim nastopila na modnem spektaklu Fashion Week, kjer jo je spremljal tudi slavni igralec.

Alkohol me je naredil samozavestnega

Zvezdnik Harryja Potterja, šestindvajsetletni **Daniel Radcliffe** se je v preteklosti zdravil zaradi alkoholizma. Igralec je že tri leta trezen. »Kadarkoli sem šel ven, so me oboževalci zalezovali in me snemali s telefoni. Bil sem živčen in nesamozavesten in najboljši pobeg je bil alkohol,« je povedal igralec o svojih težavah, ki so bile posledice slave.

Demi Lovato je eno pesem posvetila očetu

Demi Lovato (23) je izdala peti album in ga naslovlila Confident. V intervjuju za People je spregovorila o pesmi Father, ki govori o njenem pokojnem očimu. »Ko je umrl sem bila zelo razdražena. Bil je zloben, vendar je želel biti dober človek. Žal je imel psihične težave, ki sem jih kasneje tudi sama izkusila,« je o navdihu za eno izmed trinajstih pesmi novega albuma povedala pevka.

Pretepeni varnostnik toži Oliverja Martineza

Po julijskem incidentu na enem losangeleskih letališč, kjer je igralcu in partnerju Halle Berry **Oliverju Martinezu** (49) prekipelo zaradi številnih fotografov, skupil pa jo je nedolžni varnostnik, se bo moral igralec zagovarjati na sodišču. Žrtev napada Ronaldo Owens zvezdnika toži napada s hudimi telesnimi poškodbami in povzročitve čustvene stiske. Če bo sodba v prid Owensu, bo moral Martinez slednjemu izplačati odškodnino v višini pet milijonov dolarjev.

Šestindvajsetletni Kranjčanki Maruša Erzar in Maja Jekovec sta bili v času dogajanja v kranjskem Tušu delavni. Maruša zadnje čase največ prostega časa preživi v gostilni svojega očeta, Maja pa se posveča svoji hčerki. / Foto: A. B.

ANKETA

Dobili so
obvoznico

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofjeloške obvoznice v Poljansko dolino so se razveselili tako Poljanci, ki jih bo slej pot v dolino peljala mimo mesta, pa tudi Ločani, ki jim ne bo več treba trpeti prometnih obremenitev. O tem nekateri udeleženci slovesnosti ob odprtju obvoznice.

Foto: Tina Dokl

Aleksander Igljučar, Godešič:

»Odprtje obvoznice sprejemam z velikim veseljem. Posebno olajšanje bo to za prebivalce Spodnjega trga in Poljanske ceste ter za Poljance, ki so se vsakodnevno vozijo v dolino in iz nje.«

Polona Šušteršič, Sora:

»Po rodu sem iz Hotavelj, v dolini imam še starše in sorodnike. Ker me pot pogosto vodi tja, sem vesela, da mi bo z obvoznico sedaj lažja in časovno krajša.«

Gregor Kamin, Škofja Loka:

»Po obvoznici sem se pred odprtjem peljal s kolesom in videl, da je lepa. Upam, da bo dobro služila namenu. Za nas, kolesarje, pa bo tudi v redu, ker bodo razbremenjene druge ceste.«

Janez Klemenčič, Brode:

»V preteklosti sem se dnevno vozil od doma skozi Škofjo Loko in v zastojih izgubil veliko časa. No, sedaj bomo lahko v Loki v petih minutah in bomo šli lahko v mesto tudi samo na kavo.«

Alma Štucin, Škofja Loka:

»Prebivalci Spodnjega trga še nismo čisto doumeli, da skozi mesto ne bo več potekal glavni tranzitni promet. Bomo pa še videli, kako bo mimo nas v prihodnje urejen avtobusni in lokalni promet.«

Nenavadna tudi Gorenjska

Novinar in fotograf Primož Hieng je številne reportaže, ki so v zadnjem desetletju nastale ob njegovem delu, zbral v knjigi Nenavadni vodnik po nenavadni Sloveniji.

JASNA PALADIN

Kranj – Primož Hieng je za različne časnike in revije v zadnjem desetletju napisal več kot tisoč najrazličnejših reportaž z vseh področij, in ker ga na terenu poleg novinarske beležnice že vseskozi spremlja tudi fotoaparati, se je nabralo veliko všečnega gradiva o krajih, ljudeh, šegah in običajih, praznikih in praznovanjih, pa tudi žalostni plati našega vsakdanjega življenja, na katerega je zelo ponosen in ga je zato zbral še v knjigi. Pravi, da bo z njegovo knjigo zdaj še lažje odkrivati neznane kraje in spoznavati zanimive ljudi.

In zakaj nenavaden vodnik? »Imamo zanimive stavbe in gradove, kjer so se pisale najrazličnejše zgodbe. Poznamo nešteto vodnih izvirov, vrelcev in studencev, med katerimi so mnogi celo zdravilni. Ob tem ne smem pozabiti na energijske točke, parke in gaje, kjer na dan iz nedrj Zemlje prihajajo blagodejne oziroma zdravilne energije. Imeli smo in še imamo nadvse zanimive in ustvarjalne ljudi, ki so se s svojim delom in pridnostjo enkrat za vselej zapisali v

Vodnik nas popelje tudi med piskre, mopede in stare traktorje Janeza Lončarja v Podboršt pri Komendi.

slovensko zgodovino. Imamo nadvse pestre pustne šege, znamo praznovati veliko noč in božič. Z natančno stotimi zgodbami želim predstaviti zares nenavadno Slovenijo, kakršne morate doslej niste poznali. To je tudi sto idej, zamisli ali namigov za prijetne družinske izlete ali za samostojna potovanja. Nenavadni vodnik

po nenavadni Sloveniji torej odstopa od klasičnih turističnih vodnikov. Najpomembnejša je seveda osrednja zgodba o ljudeh, krajih ali običajih, ki naj vas spodbudi k temu, da se boste odpravili na izlet ali potepanje.«

Med stotimi zgodbami nas jih približno trideset odpelje tudi na Gorenjsko.

Ernestinini spomini na Prešerna nas denimo popeljejo v Vrbo na Gorenjskem, ljubljenski darila pastirjev na Veliko planino, stari traktorji in vrsta drugih starin v Podboršt pri Komendi, največji slovenski čevljar v Trzinu, zdravilna voda v Zali Log pri Železnikih, slovenski pionir svetovne fotografije v Kranju ...

Nagrada lovca za uplenitev medveda

CVETO ZAPLOTNIK

Bohinjska Bistrica – V Agrarni skupnosti Savica, kjer so tudi dali pobudo za odstrel problematičnega medveda, so sklenili, da bodo lovca, ki bo medveda uplenil, dali petsto evrov nagrade. Lovci za uplenitev že nimajo več veliko časa, saj odločba agencije za okolje za odstrel medveda na planinskih pašnikih ali v njihovi neposredni bližini v loviščih Stara Fužina in Bohinjska Bistrica velja le še do 31. oktobra. Kot je povedal Tomaž Preželj, predsednik agrarne skupnosti Savica, so se za podelitev nagrade odločili zato, da bi lovce spodbudili k lovu oz. jih nagradili za to, če bi medveda dejansko uplenili. »V agrarni skupnosti si želimo, da bi lovcem to uspelo čim prej, saj je medved v zadnjih petih letih na planinah za Liscem, Poljana in Suha

pokončal trideset goved, od tega letos sedem, vključno z govedom na Voglu,« je dejal Preželj in poudaril, da se bo ob nadaljevanju škode po medvedu zmanjšalo zanimanje za pašo na planinah, posledica tega pa je lahko tudi zaraščanje planin.

V Lovski družini Stara Fužina v sredo dopoldne o razpisani nagradi za uplenitev medveda še niso nič vedeli, starešina družine Anton Urh pa je povedal, da so medveda intenzivno, a neuspešno čakali od 16. septembra do 5. oktobra ob truplu goveda, ki ga je medved pokončal na planini Suha. Blaž Černe, vodja odseka za gozdne živali in lovstvo v blejski območni enoti Zavoda za gozdove Slovenije, je dejal, da se problematični medved verjetno še vedno zadržuje na območju Spodnjih bohinjskih gora, to je na območju od Vogla in Koble do primorske strani.

Rešimo slovenske pridelke

Kranj – Zveza brezposelnih Slovenije bo v sodelovanju s prostovoljnimi gasilskimi društvi pripravila jutri, v soboto, po vsej Sloveniji akcijo Rešimo slovenske pridelke, v okviru katere bodo kmetje pred gasilskimi domovi po nižji ceni prodajali pridelke, ki jih sicer ne morejo prodati. Kmetje, ki bi želeli sodelovati v akciji, dobijo dodatne informacije na zvezi brezposelnih (tel. št. 031 363 635, elektronski naslov zveza.zbs@gmail.com). Kmetijsko gozdarska zbornica podpira prizadevanja zveze brezposelnih in poziva svoje člane, da sodelujejo v akciji.

vremenska napoved

Zjutraj in dopoldne bo po nižinah megla ali nizka oblačnost, čez dan pa bo sončno.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

3/14 °C

SOBOTA

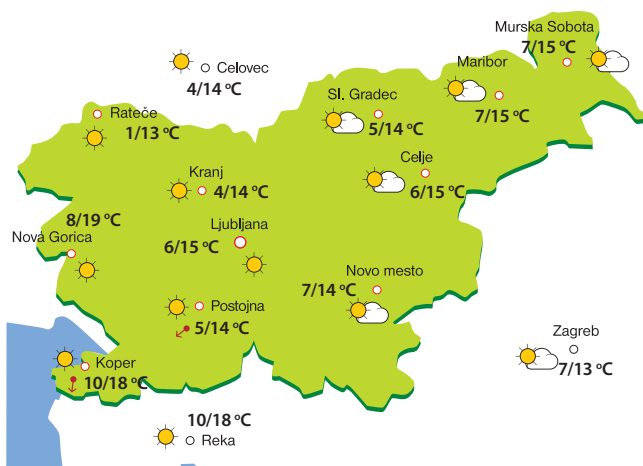

4/14 °C

NEDELJA

1/15 °C

RADIO KRANJ 97.3

25 LET

E-pošta: radiokranj@radio-kranj.si

www.radio-kranj.si

☎ 04 / 28 12 220 - 051 303 505

GORENJSKI megasrček